

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi 2 × dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chęłmiński, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70

Nr. 478 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 15 października 1936

Rok 31

Poznań, 14 października.

Zagadnienie poważne i pilne

Zagadnieniem poważnym i pilnym jest sprawa lokali na składy i warsztaty polskie, powstających na terenie całej Polski, a w województwach centralnych w szczególności.

Nowe życie, które wnosi w zażydzone miasta polskie ruch wyzwoleniowy, zrodzony tak z ośrodków miejscowych, jak również z akcji posilkowej ziem zachodnich, wymaga miejsca, potrzebuje lokali o wartości handlowej. Tymczasem na szlakach i arteriach handlowych większości miast w Kongresówce siedzą Żydzi, którzy często za polskie pieniądze i kredyty instytucji państwowych powykupowali nieruchomości o wartości handlowej lub wydzierżawili lokale w nieruchomościach miejskich, bankowych, instytucji publicznych, oraz w polskich domach prywatnych.

Jak donoszą mężowie zaufania z różnych stron kraju, organizacje żydowskie i rabinały wydały zakaz w całym szeregu miejscowości, zabraniający wynajmu lokali chrześcijanom. Choć narazie podaż lokali polskich jest znaczna, z żydowską tendencją zaporową trzeba się zgóry liczyć, zresztą z wielu względów jest rzeczą niepożądaną, aby polszczenie, odrodzenie i ukulturalnienie miast miało się odbywać w jakiegokolwiek zależności od Żydów. Przeciwnie, zasadą powinno być takie nastawienie, aby o ile możliwości ruch pionierski rozwijał się w nieruchomościach polskich i chrześcijańskich, choćby czasowo sięgnąć trzeba było po mniej pryncypalne punkty, gdyż najważniejszą sprawą jest wytworzenie placówek gospodarczo zdrowych i mogących konkurować tanim i dobrym towarem oraz fachową i umiejętną obsługą z handlarstwem żydowskim.

Należy brać przykład i uczyć się od Żydów, którzy nie wahają się wejść i wcisnąć się na dorobku w boczne ulice, aby tylko znaleźć zaczepienie, a potem, dorobiwszy się, wychodzą na pryncypalne miejsca, wykupując składy czołowe i całe nieruchomości.

Sądzimy jednak, że szczególnie w miastach Kongresówki, zaczynających przejawiać znaczny ruch budowlany, coraz więcej powstaje nieruchomości polskich, mających składy i ubikacje handlowe, które mogą być wykorzystane przez ruch odżydzeniowy, tem więcej, że bardzo wiele domów budują chrześcijanie.

Jednak szczególnie w obecnej porze, gdy wielu średnich kapitalistów i ciulaczy na ziemiach zachodnich ogląda się za lokatą swych oszczędności i buduje, czasem niezdrowo i nadmiernie, zalecałoby się, aby część ich, dotrzymując kroku pionierom, którzy z żywiołową energią wkraczają w miasta Kongresówki, wykupywała, często bardzo korzystnie, domy, place i objekty handlowe w tych wioskach.

Według informacji ludzi z życia

Walka konserwatyzmu z radykalizmem w Ameryce

Kampanja przedwyborcza w Stanach Zjednoczonych toczy się obecnie na odmiennej płaszczyźnie niż w latach ubiegłych — Wielka mowa Roosevelta w stanie Kansas

Nowy Jork (PAT). Kampanja wyborcza znajduje się obecnie w całej pełni.

W przeciwieństwie do poprzednich lat, nie jest to walka między stronnictwem demokratycznym a republikańskim, lecz między radykalizmem i konserwatyzmem. Różnice, dzielące dwie wielkie partje, znikły. Konserwatywni demokraci, jak Smith, Bainbridge, Colby, Ely, Reed, oraz ich zwolennicy będą głosowali na kandydata republikańskiego Landona, a radykalniejsi republikanie, jak sen. Norris i Lafolette — na kandydata demokratycznego, Roosevelta.

Prasa polska w Ameryce w znacznej większości walcząca po stronie demokratycznej, bierze w kampanji bardzo żywy udział. Na naszych zebraniach politycznych obu obozów zjawiają się obecnie coraz częściej wybitne osobistości amerykańskie, aby zapewnić rodaków, że tylko ich stronnictwo życzyliwie się odnosi do obywateli amerykańskich polskiego pochodzenia. W mieście Perth Amboy, w stanie New Jersey, na jednym z takich zebrań polskich przemawiali min. wojny, Woodring i sen. Moore.

Nowy Jork (PAT). Piąte tygodniowe sprawozdanie z ankiety tygodnika „Literary Digest” daje Landonowi 438.601, a Rooseveltowi 282.524 głosów.

Nowy Jork (PAT). W stanie Kansas prez. Roosevelt wygłosił wielką mowę, która nabiera tem większego znaczenia, iż Kansas jest stanem jego przeciwnika, Landona. Prez. Roosevelt m. in. powiedział:

„Ci, którzy nie liczyli się z faktami i uchylali się od działania, przyczynili się do prawdziwego niebezpieczeństwa, do katastrofy narodowej w roku 1932. Za rok, lub za dwa lata, kiedy wzrosną dochody, a zmniejszą się wydatki, rząd będzie mógł zrównoważyć swój budżet i rozpocząć spłatę długu narodowego.

„Rząd nie tylko usiłował zapewnić bezpieczeństwo narodowe, ale również

utrwalić pokój z innymi krajami. Nie zadawaliśmy się mówieniem o pokoju, ale uczyniliśmy odpowiednie posunięcia by go urzeczywistnić. Próbuje się złamać barjery gospodarcze, złagodzić współzawodnictwo, położyć kres walce gospodarczej pomiędzy narodami, ponieważ są to znaki ostrze-

gawcze przed wojną. Wyciągnęliśmy bratnią dłoń. Wiele narodów przyjęło ją.

„Oczywiście nie zamierzamy interwenjować w sprawy innych krajów. Wierzę w poparcie narodu amerykańskiego w dziele zapewnienia pokoju i bezpieczeństwa.”

Eskadra „Chrobrych” w Poznaniu

Dzisiaj w kilka minut po godz. 12 prowadzonych przez pilotów fabrycznych. Przelot i lądowanie odbyły się eskadra trzech samolotów „Chrobry”, pomyślnie.

Wpływ Mussoliniego na politykę Austrii

Wiedeń (PAT). Odbyło się posiedzenie sterników „frontu ojczyźnianego” pod przewodnictwem naczelnego komendanta tej organizacji kancl. Schuschnigga. Rozważano ostatnie uchwały rządu w sprawie rozwiązania wszystkich organizacji półwojskowych.

Zebrani uchwalili rezolucję, w której wyrażają podziękowanie rozwiązalnemu organizacjom, a przedewszystkiem Heimwehrze, za ich ofiarną i dobrowolną pracę. „Front ojczyźniany” — podkreśla w końcu rezolucja — przejmuje obecnie wszystkie tradycje rozwiązanych organizacji.

Następnie, po zreferowaniu położenia wewnątrz-politycznego, stwierdzono, iż ostatnia uchwała rządu stanowi dalszy krok w kierunku wykonania testamentu Dollfussa. Na zakończenie wyrażono wierność i lojalność kancl. Schuschniggowi.

Rzym (PAT). Kanclerz Schuschnigg udzielił Ag. Stefani wywiadu, w którym, wyluszczać powody rozwiązania Heimwehry, oświadczył, że Włochy przedewszystkiem powinny śledzić przebieg zjednoczeniowego ruchu w

Austrii oraz postępy zespolenia sił wewnętrznych.

Przy tej okazji kanclerz podkreślił, że podczas rozmów, odbytych z Mussolinim w czerwcu r. b. w Rocca delle Caminate oraz podczas niedawnych narad w okresie pobytu sekretarza stanu spraw zagr. Schmidta, szef rządu włoskiego doradzał Austrii, aby szła w kierunku organizowania silnej władzy i silnego państwa.

„Zagraniczna polityka austriacka — mówił kancl. Schuschnigg — pozostanie nadal bez zmiany i będzie wierna protokołom rzymskim, które w ostatnich czasach dały nowy dowód swej żywotności, oraz giętkości. Protokoły te zostały zresztą potwierdzone w układach austro-niemieckich z 11 lipca r. b.”

Wiedeń (PAT). W dniach 17, 18, 19 b. m. odbędą się wielkie manifestacje, organizowane przez „front ojczyźniany”. W programie są różne uroczystości, jak poświęcenie kamieni węgielnych, wielkie koncerty, złożenie wieńców oraz apele, w czasie których ma przemawiać Schuschnigg.

gospodarczego, znających tamtejsze stosunki, są tam objekty bardzo korzystne, które, nabyte przez właścicieli Polaków, stałyby się twierdzami polskości i ułatwiłyby jej pochód od zachodu ku Wiśle. Takie Sochaczewy, Kutna, Skierniewice, Wielun, Sieradz, okolice Łodzi, Częstochowa, Piotrków, Radom, Płock, Włocławek, Lublin, Łomża — proszą się o lokatę polskich kapitalistów, wiedząc, że każdy dom i skład w ręku właściciela Polaka jest gwarancją niezależności istotnej całych falang polskich ludzi pracy, czy w handlu, rzemiośle lub przemysle.

Sądzimy także, że jest czas najwyższy, aby opinia polska zażądała innego traktowania prawa do życia polskiego mieszczaństwa przez instytucje kredytu publicznego, powstałe przecież z ciężko zapracowanego grosza polskich obywateli i z ich oszczędności. Czy jest to w porządku, aby całe gmachy i domy tych instytucji służyły celom żydowskim?

W Częstochowie więc, gdzie odczuwa się ogromny brak lokali na składy polskie, na głównej Alei Najsw. Marii Panny, w domu Banku Gospodarstwa Krajowego, wszystkie składy są wydzierżawione Żydom. Czy w tem miejscu, uświęconem i żyjącem kultem Jasnogóry, wyznawanym przez całą Polskę, prawo do życia ma tylko kupiec Żyd, a Polacy mają być „gojami”, karmiącymi potulnie składy i kramy żydowskie?

Ile kredytów uchwalonych Żydom na posesje, znajduje się w portfelach bankowych państwowych i publicznych w postaci weksli i hipotek? Czy jest rzeczą godziwą, by olbrzymia większość tych kredytów pomagała budować potęgę żydostwa w Polsce, i tak wspomaganego przez żydowskie kapitały, zapominając o polskim elemencie mieszczańskim?

Czas przyjrzeć się krytycznie sprężynom po bankach i centralach, ilu tam i na jak wpływowych stanowiskach stoją ludzie, wywodzący się z

pierwszej, czy bocznej linii, z „ghetta” lub wyraźnie Żydów.

Domagając się twardo spełnienia potrzeb narodowych, czyżmy co w naszej mocy. Trzeba, aby dla wzmocnienia ducha i siły ekspansji polskiej poszedł za polskim kupcem i rzemieślnikiem także polski kapitalista, choćby średni czy drobny. Domy, lokale, place, restauracje, sklepiki a nawet kioski, to płaszczyzna walki o polskie jutro, o „chleb dla swoich”.

Czyżby twórcza wola i dłoń polska miała tylko trzymać się wygodnych siedzib i stawała bezradna, przed zagadnieniem podstawowym i kapitalnym?

Polscy kapitaliści, architekci, budowniczy, nasze instytucje, mające filje na tamtych terenach, nasze domy handlowe, idące na ekspansję i rozumiejące swój interes, muszą pomóc sobie i ruchowi.

Trzeba stworzyć lokale dla polskiego mieszczaństwa



Zawsze
wszędzie
najpewniejszy odbiór
przy baterii anodowej..

Centra

Pg 7 511-C 904

Radykali przeciw „frontowi ludowemu“?

Paryż. (PAT). Sprawa powrotu izb z wakacji jest omawiana w kularach parlamentarnych, gdzie panuje przekonanie, iż data zebrania się zostanie nieco opóźniona ze względu na posiedzenia rad samorządowych, t. zw. rad generalnych, które wyznaczono na 16 listopada.

W niedzielę premier Blum wygłosi przemówienie w Lunaparku w Orleanie, gdzie został zaproszony przez radykałów. 25 bm. zabierze głos wśród swoich wyborców w Narbonne. Wreszcie 11 listopada wystąpi w Lille z wielką mową polityczną, która będzie stanowiła wstęp do sesji parlamentarnej.

Przed rozpoczęciem tej sesji odbędą się również kongresy: radykałów w Biarritz, „Unji Socjalistycznej i Republikańskiej“ i „Alliance Democratique“. Ponadto zbiera się rada naczelna partii socjalistycznej.

Paryż. (PAT). Pomimo pewnego odprężenia, jakie zaznaczyło się ostatnio na odcinku wewnątrz-politycznym we Francji, w dalszym ciągu utrzymuje się atmosfera, świadcząca o rozbieżnościach między socjalistami i komunistami.

Generalna konfederacja pracy opowiada się wyraźnie za utrzymaniem „frontu ludowego“, a jeden z jej sekretarzy, Belin, na łamach organu konfederacji „Le Peuple“ przestrzega przed wpływami, jakie wywołałby upadek rządu na nowe wybory.

Stanowisko radykałów zostało w ogólnych zarysach ujęte w niedzielnych przemówieniach ministrów i parlamentarzystów. Niemniej jednak, pomimo, iż min. Chaumets, reprezen-

tujący czynniki centrowe partii radykalnej, wypowiedział się za utrzymaniem „frontu ludowego“, pos. Archambaud na łamach „L'Oeuvre“ stwierdza, że pewne grupy radykałów, wrogie „frontowi ludowemu“, podjęły już teraz manewry celem uzyskania jak największej ilości głosów na dorocznym kongresie partyjnym, który wkrótce odbędzie się w Biarritz, aby tam wystąpić przeciw temu frontowi.

Herriot nawołuje do zgody

Paryż. (PAT). Na bankiecie kupców w Ljonie Herriot wygłosił przemówienie, w którym m. in. oświadczył:

„Należy możliwie jak najszybciej położyć kres sporom wewnętrznym we Francji, aby przywrócić równowagę i pomyślność obywateli. Zagadnieniem zasadniczym jest pokój zewnętrzny. Powinniśmy czuwać nad spokojem

Wyjazd p. Młynarskiego

Warszawa. (Tel. wł.) Feliks Młynarski, b. wiceprezes Banku Polskiego, wyjeżdża zagranicę do państw, które przeprowadziły dewaluację. (w)

Dymisja p. Lechnickiego

Warszawa. (Tel. wł.) Wicemin. skarbu Tadeusz Lechnicki zgłosił podanie o dymisję. Sprawa przyjęcia dymisji oraz jego następcy nie jest jeszcze przesadzona.

Doniedawna w min. skarbu było trzech podsekretarzy stanu. Obecnie jest dwóch, tj. poza p. Lechnickim jeszcze wicemin. Grodyński. (w)

Echa zajść antysemitycznych

Warszawa. (Tel. wł.) W nocy z 30 kwietnia na 1 maja doszło w Mińsku Mazowieckim do zajść, których ofiarą padło kilku Żydów a jeden z nich Culich został zabity. Po zajściach aresztowano rozmaitych członków Stronnictwa Narodowego, z których pięciu przewieziono do więzienia do Warszawy.

W tych dniach ukończono dochodzenia i na mocy uchwały sędziego śledczego w Warszawie zostali zwolnieni z więzienia w Mokotowie i oddani pod dozór policyjny narodowy Wyglądała oraz Plechowicz, którzy przebywali w areszcie pół roku. Rozprawa odbędzie się prawdopodobnie w grudniu. Zajścia te nastąpiły jako reakcja po zabójstwie sierż. Bujaka. (w)

Wczesna zima?

Karwia. (PAT). Pod Karwią i Jastrzębią Górą zaobserwowano nalot ptactwa polarnego w postaci różnych gatunków nurów oraz innych reprezentantów Antarktydy.

Ptactwo trzyma się wód terytorjalnych polskich. Przedwczesne pojawienie się stanowiłoby zapowiedź wczesnej zimy.

nikowi Wacławowi Suślikowi, Pawłowi Benetowi, emer. strażnikowi Janowi Bieniekowi, wszyscy z Mysłowic, oraz pełniącym jeszcze służbę strażnikiem — Wincentemu Głogowskiemu z Mysłowic, Józefowi Kalitce i Franciszkowi Palce z Brzezinki.

Wszyscy oni trudnili się dostarczaniem więźniom wódki oraz papierosów. Brali dalej udział w libacjach więźniów i grze hazardowej. Prócz tego pomagali w wysyłaniu „grypsów“ i pobierali za to stosowne wynagrodzenia. Również z paczek, przesyłanych więźniom przez rodziny, wybierali część przesyłek, a niejednokrotnie wogóle ich nie doreczali.

Doprowadzeni w charakterze świadków więźniowie z Mysłowic prosili sąd i prokuratora o przeniesienie ich natychmiast celem dalszego odcierpienia kary do innego więzienia, gdyż zachodziły częste wypadki bicia przez strażników myśłowickich.

W pierwszym dniu przesłuchano 27 świadków.

Przygoda Degrelle'a

Paryż (A. T. E.). Przywódca belgijskiego stronnictwa „reksistów“ Degrelle po raz drugi nie otrzymał pozwolenia na wjazd do Francji.

Paryż (A. T. E.). Odmowa udzielenia prawa wjazdu przywódcy „reksistów“ do Paryża wywołała silne wrażenie w tutejszych kołach belgijskich.

Degrelle miał wziąć we wtorek udział w bankiecie w Paryżu. Paszport jego był w porządku i w czasie rewizji na granicy nie robiono mu żadnych trudności.

Dopiero na małej stacyjce francuskiej Aulnoy do przedziału Degrelle'a wszedł francuski urzędnik policyjny po cywilnemu i zażądał, aby opuścił pociąg. Urzędnik wyraził postanowienie na piśmie ministerstwa spraw wewnętrznych, zabraniające mu wjazdu do Paryża. Przywódca „reksistów“ belgijskich musiał czekać na małym dworcu francuskim na przybycie pociągu Paryż — Bruksela, którym powrócił do kraju.

Degrelle miał swego czasu przemawiać na wiecu w Paryżu, lecz nie otrzymał pozwolenia na wygłoszenie mowy.

Groźny pożar

Bruksela. (PAT). 13 bm. wieczorem w Hemixem pod Antwerpią wybuchł pożar w czasie wyladunku parowca niemieckiego z benzyną. Zapaliły się znajdujące się obok cysterny. Jest ich 74, a zawierają po 300 litrów każda. Niebezpieczeństwo jeszcze nie jest zażegnane.

Zwolnieni z aresztu

Warszawa. (Tel. wł.) Z pośród ośmiu aresztowanych pod zarzutem organizowania tajnej drukarni „Sztafeta“ zostało pięciu zwolnionych. (w)

Statek zatonał

Londyn. (Tel. wł.) Według doniesienia z Nowego Jorku zatonał koło Filipinów motorowy statek przybrzeżny „Sugbu“. Zginęło 27 pasażerów.

Paraliż dziecięcy

Montreal. (PAT). W całej Kanadzie panuje epidemia paraliżu dziecięcego; najwięcej wypadków, bo aż 250 w ciągu dwu miesięcy, zanotowano w prowincji Manitobie.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 14. 10. 1936 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 52½—53,— oraz za 4% premj. dol. 49½—49,—.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. ofiarowano 4½% listy zast. złote w złocie po 44½%, natomiast płacono za 4½% złote listy zast. 42—41¼% oraz za 4% listy zast. konwert. 39—38½%.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 110,— — bez oddawców.

Cedula Urzędu Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominału
wzgl. w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. poz. konwers. 52½—53.— P
4% poz. premj.-dolar., serja II 49½—49.— P
4½% listy zast. złote w złocie przestęplo-

wane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w zł — 8,9141 zł za 1 dol.) 44½ O

4½% złote listy zastawne serji L. Pozn. Ziemstwa Kredyt. 42—41¼ P

4% listy zast. konwert. oSTEMPL. P. Z. K. 39—38½ P
Tendencja utrzymana.

Berlin zaniepokojony wizytą min. Becka

Berlin. (Tel. wł.) Zapowiedź wizyty min. Becka w Paryżu wzbudziła w Berlinie pewien niepokój.

Skwapliwie podaje się wiadomości z Warszawy z zapewnieniem, że wizyta ma wyłącznie charakter prywatny.

Londyn. (Tel. wł.) Zdaniem „Daily Telegraphu“, w kołach dyplomatycznych przypisuje się wizycie min. Becka w Paryżu duże znaczenie.

Tarcia w szeregach „sanacji“ rosną

Warszawa. (Tel. wł.) Nieoczekiwanie wynika burza na terenie parlamentu.

W czwartek ma wyruszyć wycieczka parlamentarzystów, która objędzie główne ośrodki, gdzie są prowadzone roboty inwestycyjne. Inicjatywę dał wicepremier Kwiatkowski. Zaprosił na nią marszałków Senatu i Sejmu oraz posłów, którzy w zeszłym roku należeli do komisji budżetowej.

Tymczasem podniesiono w prasie, że komisja ta faktycznie nie urzęduje, gdyż wybiera się ją wedle nowego regulaminu tylko na jeden okres. Równocześnie pewna agencja podała, że w wycieczce wezmą udział obaj marszałkowie, którzy wprawdzie byli zaproszeni, ale nie odpowiedzieli czy pojadą.

Obaj marszałkowie zakwestjonowali, czy uczestnicy mogą korzystać z utrzymania organizatorów wycieczki, t. j. rządu. Z tego powodu wicepremier Kwiatkowski odbył dłuższą na-

radę z p. Carem, w wyniku której zwrócono się do marszałków z zapytaniem, kogo należy z pośród członków izb zaprosić do wycieczki.

Marszałkowie wyjaśnili, że ponieważ mandaty wygasły, sprawa będzie obchodziła przyszłą komisję budżetową i radzili zaprosić członków poprzedniej. Ustalono, że uczestnicy zapłacą koszty, związane z utrzymaniem podczas wycieczki. Obaj marszałkowie w wycieczce udziału nie wezmą.

Strażnicy więzienni przed sądem

Katowice. (AJS). Przed wydziałem karnym sądu okręgowego toczy się sprawa przeciw funkcjonariuszom straży więziennej w Mysłowicach, b. przodownikowi Stanisławowi Książkowi z Małej Dąbrówki, emer. st. strażnikowi Teodorowi Wróblowi, b. straż-

Wiadomości

— Reuter donosi z Berlina, że kanclerz Hitler postanowił ograniczyć znacznie działalność towarzystwa kolonialnego niemieckiego.

— W Kilonii spłonęła wrytwornia wyrobów drzewnych. Pożar zniszczył wielkie składy towarów.

— W Berlinie odbyło się pierwsze plenarne posiedzenie nowoutworzonego niemieckiego stowarzyszenia dla spraw badań lotniczych im. Lillenthala.

— W starożytnej katedrze w Bourges odbyła się dziś przed południem konsekracja najmłodszego ordynariusza francuskiego, nowego biskupa Nantes, Mgr. Villettolet. W uroczystości wzięło udział 22 biskupów. Bisk. Villettolet liczy 44 lata.

— Nowy ambasador amerykański William Bullitt wręczył swe listy uwierzytelniające prezydent. Lebrun. W przemówieniu zapewnił, że celem jego wysiłków będzie zacieśnienie więzów przyjaźni pomiędzy St. Zjedn. A. P. a Francją.

— W kularach izby gmin mówiono, że na wakacje po zgonie Godfrey Collinsa stanowisko sekretarza stanu do spraw Szkocji ma być mianowany obecny podsekretarz stanu w tym urzędzie konserwatysta pntk. Colville.

— Reuter donosi, że według informacji pracy londyńskiej na posiedzeniu angielskiej rady ministrów będzie uchwalony projekt zakazu noszenia mundurów organizacji politycznych. Zakaz ten musiałby uzyskać aprobatę parlamentu.

plotki stołeczne

13 października.

Na temat reformy rolnej pisano wiele. Ostatni kontyngent ziemi, przeznaczony na parcelację, przeszedł niemal zupełnie bez omawiania. Szkoda. Podkreślono tylko, że wykaz majątków, które będą wystawione na parcelację, nie obejmuje żadnego, położonego w dzielnicy zachodniej.

Dzieje się to wtedy, kiedy tygodnik „naprawiaczy” „Naród i Państwo” wykazuje, że przez Pomorze można przejść do Gdańska czy do Prus Wschodnich tylko ziemiami i majątkami niemieckimi! A przecie trzeba pamiętać, że „naprawiacze”, jakkolwiek nie zaliczają min. Poniatowskiego do swego grona, jednakże stoją blisko niego, dzięki swemu radykalizmowi społecznemu.

*

O ile niema dzielnicy zachodniej uwzględnionej, o tyle szeroko jest uwzględniona — wschodnia Małopolska, jak wogóle dzielnice o ludności mieszanej na wschodzie państwa. Na 27.000 ha, ujętych przez wykaz rolny, dla woj. lubelskiego przeznaczono 6.860 ha, dla tarnopolskiego 4.250 ha, dla lwowskiego 4.180 ha, dla wołyńskiego 3.200 ha. Słowem na województwa o mieszanej ludności na wschodzie przeznaczono 11.630 ha. Na województwa środkowe przypada mniej więcej po 1.800 ha, gdzieniedzie 300 ha, a tylko na warszawskie 3200 ha.

Przed paru laty była akcja oficjalna, skierowana nadmiar ludności wiejskiej z zachodniej Małopolski do — Wielkopolski. Tam — z małymi wyjątkami — elementu polskiego na wsi nie trzeba wzmacniać. A na wschodzie?...

*

Nie można zapominać, że ziemia „obszarnicza” na wschodzie jest ziemią przedewszystkiem polską. Że, wyrzebiając z niej właścicieli Polaków, niszczy się siłę żywą polskości.

Czyżby chciano podejmować akcje kolonizacyjną na wschodzie? Przy liberalizmie narodowościowym min. Poniatowskiego?... Chyba nie. Więc miałyby ziemia polska przejść w ręce ukraińskie?...

*

W najbliższym czasie mają powstać w stolicy aż cztery nowe dzienniki. Cóż to za inflacja! Nakiady pism stołecznych normalnie są bardzo niskie, a tu nowe eksperymenty. Lada dzień zacznie wychodzić „Dziennik Popularny” b. p. PPSowskiego Norberta Barlickiego, którego stosunek do partii znacznie ostygł. Poza tem mówią o dzienniku Zb. Żółtowskiego, K. Morawskiego, St. Miłaszewskiego o charakterze katolickim. Grupa dziennikarzy, skupiona około tygodnika „Prosto z mostu” podejmuje w dniach najbliższych także wydawnictwo pisma bulwarowego. Wreszcie ludzie, którzy dawniej stali około płk. Sławka, zabiegają o uruchomienie swojej placówki.

*

Tak zw. „wtajemniczeni” zapewniają, że nie należy oczekiwać żadnej deklaracji płk. Koca. Zabiegi jego mają się uzewnętrznić w niedalekim czasie, ale bez żadnej specjalnej enuncjacji. Roboty przygotowawcze idą w kierunku skupienia pewnych organizacji, których ma być pięć. A to: 1) mieszczańsko - inteligentna; 2) gospodarcza, obejmująca sfery t. zw. gospodarcze, a zatem i ziemiaństwo konserwatywne; 3) wiejska, skupiająca wszelkie grupy, które w ostatnich czasach znacznie ożywiły swą działalność, a więc Michałkiewicza, Walerona, Gwiżdża, Stronictwa Chłopskiego i „Wyzwolenia” z tem, że jej ośrodkiem byłoby „Wyzwolenie”; 4) robotnicza, opierająca się o Malinowskiego-Wojtkę i 5) „młodzieżowa”, skupiająca w sobie Legion Młodych, Obóz Młodzieży Pracującej i Związek Młodzieży Ludowej (t. zw. „zielone koszule”) b. p. Sławka Polakiewicza.

Miałyby to być organizacje społeczno-polityczne o własnym programie i samodzielności organizacyjnej.

Zdaje się, że informacje te posiadają wiele prawdopodobieństwa. Byłoby to faktycznie zreformowane B. B. W. R., przeważnie nawet z tymi samymi ludźmi. Wszak pośród tych, którzy opracowują program, większość jest działaczy z dawnego B. B. W. R. Inaczej być nie może...

WARSZAWIANIN.

W drugą rocznicę zamordowania króla Aleksandra



Król Jugosławji, Piotr (z prawej strony) wraz z matką Marią i bratem Tomisławem udaje się do grobu ojca, w mauzoleum w Oplencu.

Wizyta króla Karola w Pradze

W Pradze rozpoczęto przygotowania do oficjalnego przyjazdu króla Rumunii, Karola, który ma nastąpić w ostatnich dniach października.

Suweren rumuński weźmie udział w uroczystościach narodowych czechosłowackich, urządzanych z okazji święta niepodległości 28 października. Specjalne uroczystości na cześć królewskiego gościa ma urządzić armja czechosłowacka, od której król Karol przyjmie defiladę w dniu 28 października. W drugim dniu wizyty królewskiej przewidziane jest spotkanie króla Karola z b. prezydentem Masarykiem.

Jak stwierdza prasa czechosłowacka — tegoroczne uroczystości święta państwowego Czechosłowacji odbywać się będą pod znakiem obrony państwa.

Wizyta króla Karola pozostaje w łączności z niedawnymi obradami Małej Ententy w Bratysławie, gdzie ustalono konieczność i zasady ścisłego polityczno - wojskowo - gospodarczego współdziałania Czechosłowacji, Jugosławji i Rumunii. Utrzymują się pogłoski, że królowi Karolowi miałyby przypaść zadanie ustalenia sprawy wojskowej współpracy państw Małej Ententy. Nabierają one teraz tem większego prawdopodobieństwa wobec tak wielkiego udziału armji czechosłowackiej w witanii monarchy rumuńskiej.

Wełny i Włóczki nieomal wszyscy kupują u Kałamajskiego a Pani?

Pg 7581-41,123

Nowy rezydent w Marokku

Francja, po zawarciu traktatów z Anglią i Hiszpanją na początku bieżącego stulecia, przez długie lata rywalizowała z Niemcami o wpływy w Marokku, znanem z bogatych złożów kopalnianych i kwitnącej hodowli bydła. Kiedy w 1911 roku doszło do ugody, Francja obejmując formalnie protektorat nad Marokkiem.

Odtąd rozpoczął się podbój tego kraju, prowadzony przez nieocenionego dla Francji generalnego rezydenta Marokka, marszałka Lyautey'a, niepospolitego żołnierza, a zarazem doskonałego administratora i wytrawnego polityka, który umiał na gruncie afrykańskim zaszczerpić kulturę francuską i dla niej zjednać miejscową ludność.

Po niedawnym zgonie marsz. Lyautey'a jego następcami byli kolejno minister Steeg, Saint i Ponsot. W po-



Przed kompanją honorową w Casablance, w otoczeniu miejscowych dygnitarzy, przechodzi nowomianowany rezydent Marokka francuskiego, gen. Nogues.

czątkach bieżącego roku generalnym komisarzem - rezydentem mianowany został dotychczasowy rezydent Tunisu, Peyrouton, zdolny i energiczny administrator. Położenie jego nie było łatwe. Równoległe do „frontu ludowego” we Francji powstał też „front ludowy” w Marokku, do którego weszli przeważnie Żydzi i cudzoziemcy. Odtąd zaczęły się liczne strajki i manifestacje; dał sobie jednakże z nimi radę nowy administrator. Wziął się też Peyrouton do przeprowadzenia szeregu cennych reform gospodarczych, oraz łagodzenia wszelkich nadużyć i spekulacji. Zyskał sobie swem prostolinijnym postępowaniem uznanie i szacunek szerokiego ogółu mieszkańców, ale równocześnie naraził się lewicy w kraju macierzystym i dlatego wkrótce zwolniono go z zajmowanego stanowiska. Nic nie pomogły protesty i demonstracje przywiązania do swego rezydenta ludności w Marokku.

Obecnie rezydentem został wojskowy, gen. Nogues. I on trudne będzie miał zadanie, aczkolwiek teraz z innych przyczyn, niż jego poprzednik. W sąsiedztwie hiszpańskim Marokku jest jedno ze źródeł sił powstańców, walczących w Hiszpanji przeciw socjal - komunie. Działają tu też emisariusze Moskwy, chcący, za wszelką cenę, to źródło zniszczyć, wywołując zaburzenia. Wiadomo, gdzie się toczą walki, nie trudno wogóle o jakieś incydenty. I tak w dniu 25 września rząd francuski naskutek zająć granicznych zamknął dla ruchu towarowego granicę między francuskim a hiszpańskim Marokkiem, na tle niewyjaśnionego zabójstwa obywatela francuskiego.

Dużo krąży różnych pogłosek i niesprawdzonych wieści. Chociażby były one wszystkie nieprawdziwe, to jednak komuś musi na ich rozprzestrzenieniu zależeć, ktoś tu działa i chce wywołać niepokój. Dlatego nowy rezydent gen. Nogues okazać się będzie musiał nie tylko odważnym żołnierzem, ale i dobrym politykiem.

Z życia

(—) Poznańskie Ziemstwo Kredytowe ogłosiło wykaz majątków, przeznaczonych na licytację w październiku i listopadzie z powodu zaległości w ratach i procentach. Na licytację idzie 33 majątków o obszarze 24.333 ha. Dalszych 400 majątków jest pod zarządem przymusowym.

Towarzystwo Kredytowe Ziemskie w Wilnie licytuje ponad 1000 obiektów wartości około 100 milj. zł. Towarzystwo Kredytowe Ziemskie we Lwowie ogłosiło licytację blisko 100 majątków ziemskich; oszacowano je na 42 milj. zł. Bank Rolny licytuje 107 majątków za długi, wynoszące ponad 40 milj. zł. Dodajmy do tego akcję licytacyjną warszawskiego Tow. Kred. Ziemskiego, Banku Ziemiańskiego, Banku Gosp. Kraj. i szeregu innych, a otrzymamy obraz bardzo ponury. Mimo ustaw oddłużeniowych i zawieszenia lub ograniczenia wielu płatności, wielka własność rolna masowo nie płaci. Niewątpliwie nie płaci dlatego, że płacić nie może.

Na politykę towarzystw kredytowych ziemskich ma znaczny wpływ — rząd. Kierunek polityki agrarnej rządu decyduje w bardzo wielu wypadkach o tem, czy licytacje dochodzą do skutku. Rząd może ochraniać wielką własność lub ją tępić. Masowe licytacje, ogłoszone prawie równocześnie przez wszystkie towarzystwa kredytowe ziemskie, zbiegły się w czasie ze specjalną akcją rządu. Rząd specjalnym okólnikiem wiceministra skarbu Światalskiego polecił urzędowi skarbowemu bezwzględne ściąganie z ziemian wszystkich zaległości podatkowych. Ci, którzy na czas nie spłacą zaległości, mają oddać ziemię. Zaległości podatkowe ziemian sięgają napewno sumy, wynoszącej ponad 100 milj. zł.

Wykonanie wszystkich powyższych zamierzeń rządu i banków może dać Państwowemu Bankowi Rolnemu, jako reprezentantowi polityki rolnej rządu, sposobność do przejęcia na własność olbrzymich obszarów roli i lasów. Rząd zatrzymuje lasy i włącza je do kompleksu lasów państwowych, ziemię zaś parceluje i sprzedaje osadnikom. Osadnicy jednak nie dysponują gotówką. Ze tak jest, świadczy próba, podjęta w tym roku przez ministra Poniatowskiego: urządził on 400 osad w województwach pomorskim i poznańskim i oddał je przybyłym z Małopolski za zapłatą 5% ceny kupna w gotówce i spłaty reszty po wielu latach i na ulgowych warunkach. Osadnicy zjawili się masowo. Ale gdzieindziej, gdzie za ziemię trzeba płacić gotówką, ochotników niema. Wielu ziemian zgłasza gotowość parcelacji na spłatę podatków i długów, ale odpowiedni nabywcy nie zjawiają się, bo nie mają pieniędzy. Wiemy, że gotówki nie ma i rząd. Wszak niedawno wstrzymano w województwach zachodnich udzielanie pożyczek na spłaty rodzinne. Rząd urządził zaledwie 400 osad, choć miał ziemi na n. p. 20.000 osad, bo urządzenie osady kosztuje dużo, a na to rządu nie stać.

Zatem gromadzenie ziemi w rękę rządu w warunkach, gdy jej nie można w sposób dobrze zorganizowany oddać malarolnym, nie ma celu gospodarczego. Mimo to — Rada Ministrów dnia 17 września uchwaliła wnioski ministra rolnictwa, ustalające przymus parcelacji na dalsze 40.000 ha. Wykaz imienny, obejmuje tych, którzy nie są w położeniu przymusowem. Uchwała Rady Ministrów ma więc charakter przedewszystkiem polityczny.

Jesteśmy zwolennikami zdrowego procesu parcelacyjnego. Pamiętać jednak musimy, iż ziemi, nadającej się na parcelację, mamy nie wiele, a dziś warunków na dobrą kolonizację niema zupełnie. W tej sytuacji nie wróżymy dobrych rezultatów polityce, wytwarzającej warunki gromadzenia masy ziemi w rękę Państwowego Banku Rolnego.

Statki zbudowane w r. 1935

Według obliczeń Głównego Urzędu Statystycznego, ogólny tonaż nowych statków zbudowanych w r. 1935 wyniósł 1.302 tys. tonn rej. brutto.

Na statki zbudowane w stocznjach angielskich przypada 499 tys. tonn, niemieckich 226 tys. t., japońskich 146 tys. t., duńskich 122 tys. t., szwedzkich 106 tys. t., holenderskich 57 tys. t., francuskich 43 tys. t., Stanów Zjednoczonych A. P. 33 tys. t., norweskich 26 tys. t., oraz na statki zbudowane w stocznjach włoskich 23 tys. t., rej. br.

Walutowe zawieszenie broni

Znaczenie układu między Anglią, Francją i Stanami Zjednoczonymi — Zadolenie prasy — W Ameryce o akcji min. Morgenthau

Paryż. (PAT). Nowy układ monetarny między Paryżem, Londynem i N. Jorkiem na temat technicznej współpracy wymienionych krajów w dziedzinie walutowej przyjęty został przychylnie przez paryskie koła finansowe, które wskazują na to, iż dopiero obecnie porozumienie trzech państw z 25 września nabiera właściwego sensu. Pierwsze bowiem oświadczenie nie rozwiązało zasadniczego zagadnienia współpracy funduszy wyrównawczych, a mianowicie nie ustalono, w jaki sposób każde z tych państw mogło nabywać na rynkach pozostałych dwóch złoto.

Zagadnienie to było szczególnie delikatne ze względu na istniejące ograniczenia handlu złotem. Monopol spoczywał w rękach państwa, co wynika z całokształtu obecnego ustawodawstwa monetarnego, zarówno w Ameryce i Anglii, jak i we Francji. Odtąd więc między Londynem, Paryżem a Nowym Jorkiem wymienian będzie można dewizy na złoto. Fundusze wyrównawcze tych trzech państw zobowiązują się wzajemnie do sprzedawania i kupowania złota dla swych potrzeb po ustalonym kursie, co równoznaczne jest z przywróceniem obrotu złotem między trzema stolicami.

Francuska prasa finansowa, chociaż uważa powyższe porozumienie za pewien postęp w stosunku do poprzedniego układu jednak wskazuje, iż nie należy przeceniać go, gdyż partnerzy w dalszym ciągu rezerwują sobie swobodę działania. Poza tem sam układ, który może być wypowiedziany przez Stany Zjedn. w ciągu 24 godzin, nie posiada charakteru trwałego.

„Paris Midi“ uważa, iż porozumienie oznacza zakończenie walki między poszczególnymi dewizami. Mimo to jednak trudno jest mówić o pokoju walutowym. Należy raczej wspominać o zawieszeniu broni.

„Liberte“ uważa, iż ostatnie porozumienie ma wszelkie cechy układu między dwoma krajami, produkującymi złoto, a trzecim, Francją, ponieważ ceny złota będą faktycznie regulowane przez rynek londyński i amerykański.

„L'Information“ charakteryzuje system monetarny Francji, Anglii i Stanów Zjedn. i pisze, iż w krajach które zawarły porozumienie zawieszono wymienialność banknotów na złoto, utrzymując ją między funduszami wyrównawczymi.

„L'Oeuvre“ przewiduje, że Belgja, Szwajcaria a może i Holandia przystąpią do porozumienia, co oznaczałoby powrót do swobodnego obrotu złotem między temi krajami.

Londyn. (ATE). Układ dodatkowy w sprawie kursów walut jest przedmiotem rozważań prasy londyńskiej.

Korespondent finansowy „Timesa“ oświadcza, że układ jest poważnym krokiem na drodze porozumienia

go. Zakaz obrotu złotem również utrzymano. Nowe zarządzenia walutowo - techniczne uwzględniają w szerokiej mierze interesy państw, nierozporządzających zbyt wielkimi funduszami stabilizacyjnymi.

W kołach amerykańskich jest wy-

PRZY OTYŁOŚCI stosuje się znaną **SOL MORSZYŃSKĄ** lub **WODĘ GORZKĄ MORSZYŃSKĄ** Ządać w aptekach i składach aptecznych

monetarnego trzech mocarstw. Współpraca pomiędzy funduszami wyrównawczymi była trudna, a nawet niemożliwa, bez współdziałania Ameryki. Jest rzeczą szczególnie pomyślną, że rząd Stanów Zjednoczonych zgodził się na uchylenie zakazu wywozu złota. Dotychczas zakaz był ściśle przestrzegany, a obecnie wywóz złota do Francji i Anglii będzie dozwolony pod pewnymi warunkami. Umowa umożliwi stabilizację walut państw zachodnich.

Nowy Jork. (ATE). Oświadczenie min. Morgenthau'a wywołało w St. Zjedn. niezwykłe poruszenie. Koła republikańskie dopatrują się w „przejściu na nowy standart złota“ agitacyjnego manewru wyborczego.

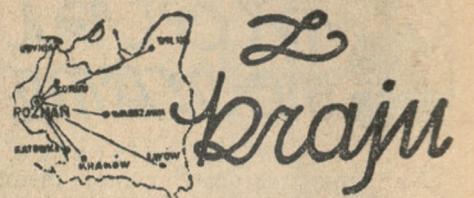
W istocie cały szereg objawów wskazuje raczej na znaczenie wewnętrzno - polityczne wystąpienia min. Morgenthau'a, gdyż nie zmieniono stosunku złota do dolara i pozostała ta sama wartość dolara papierowe-

rażana nadzieja, że zarządzenia te m. in. ułatwią Włochom przejście na nową politykę finansową i handlową.

Uspokojenie w Palestynie

Londyn. (PAT). W tutejszych kołach politycznych oczekują, że komisja królewska wyjedzie do Palestyny mniej więcej za 10 dni. Wyrażają nadzieję, że zakończenie strajku arabskiego usunęło główną przeszkodę w sprawie wyjazdu komisji.

Główny dowódca sił zbrojnych w Palestynie gen. Dill zarządził cztero-dniowe „zawieszenie broni“ w operacjach przeciw powstańcom arabskim, chcąc im dać w ten sposób sposobność do wycofania się z zajętych pozycji. W ciągu tych czterech dni wojska otrzymały polecenie zajęcia czysto defensywnego stanowiska i żadne kroki nie będą podjęte przeciwko powstańcom, z wyjątkiem wypadków nieusprawiedliwionej napaści.



O USUWANIE KAMIENI Z PÓL

Ministerstwo spraw wewnętrznych wystosowało okólnik do wojewodów, w którym zwraca uwagę na nieusuwanie w niektórych okolicach kamieni z pól, w tem mniemaniu rzekomo, jakoby one przyczyniły się do utrzymania wilgoci w ziemi. Jest to mniemanie mylne. Poza tem uprawa roli jest przez to utrudniona i pozostaje niewyzyskany materiał niezbędny do budowy dróg. Okólnik zaleca tedy propagandę na rzecz usuwania kamieni z pól, a nawet wysuwa myśl naznaczenia premij za okazaną w tym względzie gorliwość.

STRAJK PRACOWNIKÓW RZEŹNICKICH W ŁODZI

Wobec wypowiedzenia umowy zbiorowej na 16 bm. wybuchł strajk protestacyjny czeladników-rzeźników w liczbie 700 osób. Do strajku przyłączyli się również ekspedjenci, zatrudnieni w sklepach rzeźniczych, a następnie i piekarze, którzy również prowadzą pertraktacje o umowę zbiorową. W sprawie nowej umowy zbiorowej została zwołana konferencja w inspektoracie pracy na dzień 15 bm.

DYREKCJA KOLEI POZOSTAJE W KATOWICACH

Pogłoska o zamierzonej likwidacji dyrekcji kolei państwowych w Katowicach i przeniesieniu jej jakoby do Krakowa wywołała na Śląsku burzę protestów. Do Warszawy w związku z tem udała się delegacja, by przedłożyć gdzie należy uchwalone na zebraniach rezolucje przeciwko takiej zmianie. Delegacja uzyskała zapewnienie, że sprawa przeniesienia dyrekcji P. K. P. z Katowic do Krakowa jest w chwili obecnej nieaktualna.

AMBASADOR ANGIELSKI W LWOWIE

W tych dniach bawił w Lwowie ambasador angielski z Warszawy p. Kennard, który zwiedził ciekawsze zabytki i zbiory miasta. P. Kennard szczególnie interesował się zakładem naukowym Ossolineum, zwiedzając bibliotekę, galerję obrazów i zbiory.

DOM BIALORUŃSKI W WILNIE

Białorusinni wileńscy rozpoczęli akcję, zmierzającą do budowy na zasadach kooperacyjnych Domu Białoruskiego w Wilnie, w którym znalazłby pomieszczenie instytucje białoruskie, jak muzeum, biblioteka, organizacje itp.

OBNIŻENIE TEMPERATURY W WSCHODNIEJ MAŁOPOLSCE

Jak donoszą z Lwowa, na terenie schodniej Małopolski padają nadal obfite deszcze z śniegiem, a temperatura spada znacznie. Roboty w polu przerwano. Zbiory ziemniaków są wskutek tego zagrożone. Obliczają, że przez burze śniegowe zostało zniszczonych około 60 tysięcy drzew.

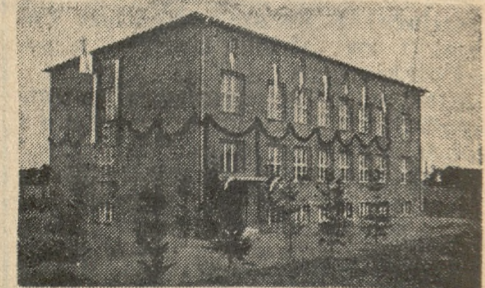
TRAGEDJA W ZWIERZYŃCU GRODZIENSKIM

W ogrodzie zoologicznym w Grodnie podczas rannego sprzątania klatek przez dozorcę Charewicza, lwy dostały się do klatki tygrysy i zagryzły ją na śmierć. Dozorca po wypadku zbiegł i ukrywa się.

Tydzień zbiórki na budowę szkół powszechnych



Stary budynek szkolny z r. 1841 w Lubosinie, pow. szamotulski, z niepalonej cegły i kryty słońmą.



Nowopowświęcony budynek szkolny w Książu, wystawiony przy pomocy finansowej Tow. Popierania Budowy Szkół Powszechnych w Poznaniu.

PARIS
EXPOSITION INTERNATIONALE
M A J
LISTOPAD
1 9 3 7
LICZNE MANIFESTACJE ARTYSTYCZNE, NAUKOWE, LITERACKIE I SPORTOWE

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO GÓRCZYN

Nadzwyczajne zebranie członków odbędzie się w środę, 14 października w sali kina „Polonia“ przy ul. Marsz. Focha 177. Na porządku dziennym sprawa wyborcze. Początek o godz. 20.

KOŁO STAROLEKA

Zebranie odbędzie się w środę 14 bm. w sali „Polonia“. Początek o godz. 20-ej.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Zebranie obwołu żeńskiego odbędzie się 14 bm. w sali M. W. św. Marcina 65. Początek o godz. 20.

KOŁO WILDA

Zebranie plenarne odbędzie się w piątek 16 bm. w sali p. Zawadki, Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

KOŁO ŻEGRZE-CHARTOWO

Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 18 bm. w sali p. Kaniewskiej. Początek o godz. 15.

KURS KANDYDATÓW

Lekcja druga kursu kandydatów kola Wilda odbędzie się w piątek 16 bm. w sali p. Zawadki, Górna Wilda 75. Początek o godz. 20.

PRACA POLSKA

ODDZIAŁ TRAMWAJARZY ZJEDN. ZAW. „PRACY POLSKIEJ“

Zebranie plenarne oddziału odbędzie się w środę dnia 14 b. m. o godz. 19-ej w sali św. Marcina 65. O liczny udział uprasza Zarząd.

Patrzyć na palce kryptokomunistom

Komuniści w myśl instrukcji Kominternu starają się przeniknąć do wszystkich organizacji legalnych, by działać w ich ramach i pod ich pokrywką. Wytworzył się nowy typ wyrotowców, t. zw. „kryptokomunistów“, których metoda działania polega na pozornym przystosowaniu się do tła i posługiwaniu się językiem danego środowiska.

Przed tą metodą kryptokomunistów ostrzegali Ojciec św. w przemówieniu swem w Castel Gandolfo, wygłoszonym do uciekinierów hiszpańskich, zaznaczając, że „istnieje propaganda powszechna i szczególnie zręczna, obliczona na opanowanie całego świata, propaganda, która, zbalamuciwszy i podnieciwszy masy, uzbraja je i rzuca przeciw każdej instytucji Boskiej i ludzkiej“.

Akcja kryptokomunistów prowadzona jest niezmiernie misternie, wykazuje znajomość psychiki szerokich mas i stara się przeniknąć wszędzie... Już wpełza w naszym kraju jak zmija do szkoły, aby zatruci dusze młodzieży i opanować nauczycielstwo. Zamaskowana agitacja na rzecz bolszewizmu propagowana już jest nawet w podręcznikach szkolnych. Zwróciła na to uwagę prasa, wskazując na takie książki, jak podręcznik do nauki geografii dla uczniów szkół powszechnych Radlińskiego i Wutkiego, jak głośno już dziś bibliografja do artykułu prof. Uniw. Poznańskiego dr. St.

Nowakowskiego p. t. „Geografja jako nauka“ w „Wielkiej Geografji Powszechnej“ (wyd. Trzaski, Ewerta i Michalskiego) lub podręcznik J. Balcickiego i St. Maykowskiego.

Istnieją u nas ludzie, którzy w teorii są zdeklarowanymi przeciwnikami komunizmu, jednak przez postępowanie lekkomyślne, nieprzemysłane, zwłaszcza przez płytką demagogję, bezwiednie stają się orężem w rękę kryptokomunistów. Wybitny polski ekonomista, prof. Młynarski, zwrócił niedawno uwagę na to lekkomyślne eksperymentowanie, które n. p. pod pozorem „planowej gospodarki“ zbliża społeczeństwo do form ustrojowych bolszewizmu. „W imię walki z bolszewizmem — pisze prof. Młynarski — stosuje się coraz częściej jego główne zasady... W ten sposób bolszewizm zwyciężyć może rękami swych przeciwników“.

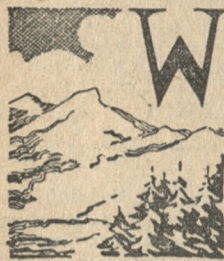
Jakież stąd wnioski ostrzegawcze? Przedewszystkiem ten, że ci wszyscy, którzy chcą przeprowadzać w jakiejkolwiek dziedzinie życia zbiorowego reformy, winni sobie jasno uprzytomnić, że dziś istnieje tylko jedna linja podziału społeczeństwa: na tych, co ulegają rozkładowym wpływom idei komunistycznych, i na tych, którzy ostoje ładu i porządku społecznego upatrują w idealach kultury zachodnio-europejskiej, w szczerości uczuć narodowych i w wysokim poziomie moralności chrześcijańskiej. (KAP).

FELJETON KULTURALNY

Umarła matka poety...

Napisał profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego dr. Stanisław Pigoń

Zgon Katarzyny Smreczyńskiej — Postać z powieści Sewera — Twórczość Orkana i wpływ matki — Pisarka i narratorka — Źródło „Pomoru” — Błąd zasadniczy w rysunku — Dusza religijna — Ulga w ciężarze życia — Matka wierna do ostatka.



W PIERWSZYCH dniach października r. b. zmarła w Zakopanem w 90 roku życia Katarzyna Smreczyńska, matka Władysława Orkana (Franciszka Smreczyńskiego). Prosta góralka z zasunionej głęboko w Gorce wsi Poręby, — była ona indywidualnością ze wszech miar niepospolitą, odcinającą się wyraźnie od otoczenia i czasu. Jeśli przed niedawnym czasem poświęcono na tem miejscu wspomnienie śp. Józefie Kasprowiczowej, matce Jana, godzi się udzielić trochę uwagi i śp. Smreczyńskiej.

Nie znały się z sobą dwie te matki poetów, niewiele zapewne, a może nic o sobie nie wiedziały, niemniej przez położenie społeczne, przez dolę, potrosze zapewne i przez charakter były to dusze siostrzane, dwie proste wiejskie kobiety, wobec których dłużniczką jest literatura polska.

Wyplaciła się im z długu nierówna. Kasprowicz przekazał sam potomności wspomnienie matki w „Wojtku Skibie”, w prześlicznym wierszu z „Mojego Świata”. Orkan — rzecz jasna — literackiego świadectwa wdzięczności synowskiej nie zostawił, choć że w twórczości swej Matce winien prawie wszystko, — wyznał sam podczas jubileuszu swego w auli Uniwersytetu Jag.

Wyplacił się jednak i on pośrednio. Z jego to przecież powodu, na podstawie jego opowiadań powstała piękna powieść Sewera „Matka”, jedno z najgłośniejszych dzieł tego pisarza. Bohaterką powieści jest właśnie Katarzyna Smreczyńska.

Przy postaci tej zatrzymał się nie tylko powieściopisarz, ale i rzeźbiarz: rysy jej oblicza utrwalił w drzewie W. Brzega. Rysy niepowszednie i trudne do zapomnienia.

Ktokolwiek się zapędził w głębokie rozwidła Gorców, do Niedźwiedzia, do Poręby, — niesposób, żeby nie dostrzegł wśród ludności tamtejszej wyraźnego splątania typów rasowych. W okolicy, gdzie przed wiekami zmieszala się warstwy ludności tubylczej rolniczej, i przychodniejszej pasterskiej, co parła w te strony pogórzem aż gdzieś od Siedmiogrodu, — dwoistość ta w strukturze fizycznej mieszkańców tłumaczy się naturalnie. Obok niskich, krępych, o twarzach owalnych,

Dlaczego Pani szuka? U Kałamajskiego znajdzie Pani wszelkie modne artykuły damskie po cenach najtańszych. Proszę się przekonać: **Murwane Kałamajski Najtańszy.** Pg 7 580 - 41,138

o dobrotliwych siwych oczach — inni, rośli, o twarzach pociągłych, smagli, czarnowłosi i czarnoocy. Społecznie złali się oni już dziś całkowicie. Do tamtych należał ojciec, do tych matka Orkana. Przedstawiała ona wspaniały typ rasy dynarskiej. Było coś urzekającego, prasurowego i powagę aż groźnego w jej twarzy; powiedziałbyś: orlica wśród gołębi.

Niepospolita ta postać niepospolitą kryła duszę.

Wizerunek jej w powieści Sewera — trzeba powiedzieć — nie ze wszystkim jest rzetelny. Pisarz dobrze uchwycił i oddał materialne warunki środowiska, w którym żyła Matka. Chude zagonki kamienistej gleby, rozciągnięte na północnym stoku, tuż pod szczytem Gronia; chata, w której okna najwcześniej zagląda zima, a najpóźniej wiosna, ale skąd zarazem oko panuje nad rozległą daleczyzną pól; szara, przyniata nędra, towarzysząca nieodstępna dnia powszedniego, — wszystko to doszło do wymownego wyrazu w powieści.

Dobrze też i wiernie zarysowany został charakter Matki, śmiałej w marzeniu, zawziętej i nieulekłej wobec przeszkód i trudności materialnych. Wyniosłszy — jak dziś wiemy — z wczesnego pchnięcia, odebranego od religijnego entuzjasty, „apostola Podhala”, ks. Błaszyńskiego z Sidziny, głęboki szacunek dla wyższej oświaty, krzewiła ją sama, dzieląc się z dziećmi sąsiadów zdobytą w samouctwie sztuką czytania, zanim jeszcze szkoła dotarła w tamte strony. Dwom zaś synom swoim, przewyciężając trudności jak największe, zawzięta się umożliwić wyższe nauki. Kiedy już zaciętością i trudem niemalym doprowadziła do tego, że obaj chwycili się szkół w mieście, — wiele to razy pieszko z tobolem na plecach, przemierzyła, nocując po drodze byle gdzie i byle jak, długi gościniec między Niedźwiedziem a Krakowem, spiesząc do dzieci z żywnością. Te wyprawy wymowniej może jeszcze niż pióro Sewera, bo z całą prostotą bezpośrednio opisała sama we fragmentach wspomnień drukowanych swego czasu (1908 r.) w lwowskiej „Zorzy”.

Smreczyńska była bowiem pisarką, a podobno więcej jeszcze narratorką, niepospolitą. O jej ciekawości do literatury, o upodobaniu w utworach Słowackiego, wiemy już od Sewera. Tam też opowiedziano, jak żywo uczestniczyła ona w pierwiastkowej twórczości literackiej młodszego syna; wspomniano, jak trafnie poprawiała wiersz jego, umieszczony na czelu pierwszego zbiorku opowiadań „Nowele”. Szczegół ten wzięty jest najwierniej z rzeczywistości; łatwo się o tem przekonać, oglądając w Muzeum Tatrzańskim w Zakopanem autograf owego wiersza, tak właśnie poprawiony przez matkę poety.

Nie uwydatnił wszelako Sewer należyte, uwydatnić zresztą podówczas jeszcze nie mógł, czem była matka dla dalszej twórczości Orkana. Z całą słuszością mógłby on powiedzieć o sobie, modyfikując nieco słowa poety: „von Mutter hab ich die Statur und Lust zu Fabulieren”. Zresztą nietylko „die Lust”. Obdarzona, jak się rzekło, wybitnym talentem opowiadania, ogarniając żywą pamięcią duży szmat wydarzeń okolicznych, — poddawała ona synowi tematy, wątki, nieraz nawet formę utworów. Proste zestawienie nowel Orkana z r. 1897 z pomieszczonej w tymże tomie wydania zbiorowego autentycznym opowiada-

niem Smreczyńskiej p. t. „Prządki” może wskazać naocznie ową jednorodność źródła, punktu widzenia, nawet sposobu kompozycji. Z utworów późniejszych Orkana jedno z najwyższych jego dokonań artystycznych, „Pomór”, tragiczna opowieść z lat głodowych po 1846 r., w znacznym stopniu wyrosła z inspiracji matki, z wątków przez nią zapamiętanych z tradycji i przekazanych synowi. Istną prawdę powiedział Orkan w r. 1928, że czego dokonał w piśmiennictwie, to — po Bogu — zawdzięcza przede wszystkim Matce.

Pod jednym wszelako względem Sewer nie dociągnął wizerunku Matki, a nawet go w sposób przykry wypaczył. Rozlewny, uczuciowo niegłęboki, a inteligencko zbałamucony pisarz nie wyczuł w tej prostej kobiecie wiejskiej żywego w niej i głębokiego nurtu życia religijnego. A przynajmniej nie odczuł go i nie ujął należyte. Wiadomo dowodnie, że Smreczyńska nie była zadowolona z powieści Sewera; była nią w pewnym sensie zgorzszona, urażona w głębi swej natury. Powieść ta fałszowała w sposób bolesny dla pierwowzoru pobudki religijne bohaterki.

Łatwo przypomnieć wiązanie konfliktu w tej powieści. Woli matki, by i młodszego także syna oddać do szkół, przeciwstawia się tam twardo ojciec, pragnący mieć zeń pomocnika, potem zastępcę w pracy na roli. Wtedy to matka, przemawiając się z mężem, odwołuje się coś jakby do sądu Bożego, czeka na znak z wyżej, na cud, i jest przeświadczona, że Bóg cud taki dla niej sprawi. Jakoż ten znak przychodzi. Chłopiec został uratowany cudownym prawie sposobem, gdy, goniąc zbroczem leśnym wół, dostał się pod pędzący ze szczytu zwał spuszczonej w dolinę pni sosnowych.

W ten sposób ujmując rzecz, pisarz-inteligent nie wyczuł niewłaściwości, fałszu religijnego w swych motywacjach psychologicznych. Ale wyczuła go tam głęboko religijna kobieta wiejska o prawem i czulem sumieniu. Przecież tak stawiać sprawę — to zna-

U osób, prowadzących siedzący tryb życia, cierpiących z tego powodu na zaparcie, szklanka naturalnej gorzkiej wody Franciszka Józefa, zażyta rano naczczo, powoduje normalne funkcjonowanie żołądka i jelit, pobudza krwioobieg i apetyt, sprzyjając prawidłowej przemianie materji. Zalec. przez lekarzy. Tg 1721

Soir de Paris
PERFUMY
WODA TOALETOWA
PUDRY
Soir de Paris
Parfumeur BOURJOIS Paris
BOURJOIS

czy kusić Pana Boga o cud, to znaczy wpaść w grzech śmiertelny. Pisarz nie spostrzegł się, że wprowadził fałsz psychologiczny, skoro przedstawiał duszę kobietą wyższą, choć poprostu, ale głęboko po katolicku wierzącą i żyjącą. Do tego grzechu Smreczyńska się nie poczuwała. Jakże mógł pisarz dopuścić się wobec niej tak bolesnej niesprawiedliwości, tak krzywdząco wypaczyć jej wizerunek duchowy! Pocóż ją osławił przed ludźmi bogobojnymi? Nie trzeba wiele dowodzić, że postać Matki, chybiona w rysie tak fundamentalnym, do prawdy psychologicznej pretensji mieć nie może, jest w samej nawet konstrukcji powieściowej spaczona. Smreczyńska subtelnym wyczuciem, jak kiedyś w wierszu syna, tak teraz w dziele wybitnego pisarza, musiała uwydatnić — poza osobistą krzywdą moralną — skazę artystyczną. To daje miarę tej duszy.

Owa właśnie głęboka, żarliwa religijność była skarbem w życiu Smreczyńskiej nieprzeszacowanym. Ona jej dała w potocznym obcowaniu powagę iście matriarchalną i to głębokie, mądre spojrzenie na świat, którym ta prosta kobieta ujmowała i wprost oświecała ludzi z wysoką nawet kulturą umysłową, jacy się przewijali przez jej dom za życia syna. W religijności tej znajdowała też ostoję w przeróżnych nieszczęściach, jakich jej życie twarde nie oszczędziło. Wczesna śmierć męża zrzuciła bowiem wyłącznie na jej harde barki ciężar gospodarki na kamienistej, nieużytej roli. I ciężar ten wypadło jej dźwigać przez wiele, wiele lat.

A syn młodszymi, — dawna radość jej serca i chluba rodu? I z synem bywało rozmaicie, nie wszystko w jego życiu szło po linii jej prostej, surowej, religijnie rygorystycznej duszy. Skarb jej miłości przecież się nie wyczerpał. Na ostatnie lata wypadło jej rzucić ojcowiznę; zamieszkała więc w Zakopanem, blisko kościoła, i modlitwą wypełniła pozostałe dni trudnego żywota. W intencjach modlitw tych zbawienie wieczne duszy syna zajmowało podobno miejsce przednie. Była Matką, w miłości wierną do ostatka.

Stanisław Pigoń.
Kraków

DO DZISIAJ ZEBRALIŚMY 81242,97 ZŁOTYCH Składki na eskadrę „Chrobry”

W dalszym ciągu wpłynęły do administracji naszej następujące składki na eskadrę „Chrobry”:

- Ks. proboszcz Kazimierz Schuler, Srebrnagóra 10,—
- Z Załazowskich Marja Kaczmarcowa, Poznań, Patr. Jackowskiego 39 10,—
- Rzemieślnicy z Podrzewia, zebrane na zabawie 10,—
- Jan Wieczorek i Pawlakowie 5,—
- Firma „Automechanika”, wł. Tarszarek i Górski 5,—
- Janusz Dyderski 1,—
- Rafalscy 10,—
- Zawodowe Zjednoczenie Mleczarskie, Poznań 100,—
- Korporacja „Helania” — Gdańsk 26,—
- Stefan Ruczyński 2,50
- Jan Cwojdzński 1,—
- Witold Malecki 5,—
- Zebrane z okazji imienin p. inspektora Edwarda Wilgockiego 15,—
- Ludwik i Marja Łozowie, Poznań 3,—
- Helena Haich 5,—
- Kazimierz Starkowski, Poznań, św. Marcin 63 10,—
- Alojzy Mikołajewski, Poznań, św. Marcin 63 10,—
- Henryk Sell, Poznań, św. Marcin 63 5,—
- „Illico” właśc. A. Górski, Poznań, Fr. Ratajczaka 38 z okazji otwarcia firmy 10,—
- Henryka Genetisówna 1,—
- Tadeusz Genetis 1,—
- Anastazja Genetisowa 1,—
- Andrzej Plackowski 1,—
- Dr. Marcin Nadobnik, Poznań 10,—

- A. S. 2,—
- Klasa 7 hum. Gmin. Karola Marcinkowskiego 8,—
- Zebrane w agenturze naszych gazet w Krobi: Tow. Śpiewu „Harmonja” w Krobi 10,—
- 1 drużyna harcercska im. Gen. Henryka Dąbrowskiego, Oborniki, zebrane wśród członków 5,44
- Agentura „Oredownika” w Piotrkowie Tryb.: zebrane przez p. Lipińską 3,60
- Cześć i powitanie Miechowice, maj. Brześć, poczta Jerzyce 20,—
- Stanisław Musioł i Syn, Tartaki parowe i handel drzewa, Woliszyn 20,—
- Kazimierz Mielcarek, Luchowo 10,—
- Tow. Gimn. „Sokół”, Śmigiel 10,—
- Firma Tomiak, fabryka mebli i tartak parowy, Rawicz 10,—
- Leon Maschewski, Dopiewo 5,—
- Edmund Napierała, Gdynia 3,—
- Stefan Karrowski, Krostkowo 3,—
- Tadeusz Kubski, Strzelno 2,—
- Razem wpłacono: 75.821,51**
- Zadeklarowano i uchwalono wypłacić 5.421,46
- Razem wpłacono, zadeklarowano i uchwalono wypłacić 81.242,97**

W pokwitowaniu z dnia 9 bm. zaszedł błąd drukarski a mianowicie odnośnie zdanie winno brzmieć poprawnie: zebrane przez p. Stanisława Wituckiego, Popowo-Kościele 54,80 zł. — W pokwitowaniu z dnia 14 bm. wypuszczono przy ofiarodawcy: Teofil Szalbierz, Poznań, sumę 5,— zł.

Z Narod. Organizacji Kobiet
Pierwsze powakacyjne zebranie plenarne odbędzie się w piątek dn. 16 bm. o godz. 20 w sali św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. Referat wygłosi p. prof. B. Winiarski. O liczny udział prosi członkinie **Zarząd.**

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Jadwigi wd. | Gerarda, Majelli w.
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Drogosławy | Radziszława

Słońca: wschód 6,17, zachód 16,59
Długość dnia 10 godz. 42 minut
Księżyc: wschód 6,27, zachód 16,26
Faza: Now.

Październik
15
Czwartek

Ważne numery telefonów:
Pogotowia rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogniowa: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Pocztowcy: 15-60 i 28-36
Taksówki: Postół przy ulicy Grunwaldzkiej 77-72, przy Rynku Jez. 77-08, przy ul. Marsz. Focha (naroz. Niegolewskich) 77-82, Pl. Świętokrzyski 49-80, przy ul. Zielonej (nar. Strzeleckiej) 50-35, Rynek Wilecki: 66-35, W. Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.

Poczt. biuro zleceń: 49-28. Dokładny czas: 55-66.

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. przy ul. 27 Grudnia 18; Apt. im. Dr. Marcinkowskiego, ul. Nowa (Bazar); Apt. Zielona, ul. Wrocławska 31; Apt. Czerwona, St. Rynek 34; Apt. przy Grobli, W. Garbary 41. Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12. Łazarz: Apt. św. Łazarza, ul. Strusia 9. Wilda: Apt. pod Koroną, G. Wilda 61. Debiec: Apt. przy ul. Debieckiej 6. Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12. Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 19. Staroleka: Apt. miejsowa.

KRONIKA MIASTA POZNAŃ

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 14 października 1926 r. Dziewięć banków poznańskich oraz ich oddziały otrzymały prawo banków dewizowych.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * Nabożeństwo w kościele Najśw. Serca Jezusowego Karmelitanek Bosych w Poznaniu, Niegolewskich 23. Czwartek 15 bm. przypada uroczystość św. Teresy od Jezusa, wielkiej reformatorki Karmelu. Msza św. o 6,15, 7. O godz. 8 odprawi msze św. ks. bisk. Dymek, o 9 suma z wystawieniem Najśw. Sakramentu i kazanie. — Po południu o 5 uroczyste nieszpory z wystawieniem, kazaniem i nabożeństwem różańcowym. W następną niedzielę, 18 bm., o godzinie 6 rano rozpoczyna się 40-togodzinne nabożeństwo z wystawieniem Najśw. Sakramentu, o godzinie 10 suma za wszystkich dobroczyńców Karmelu. Po południu o 5 nabożeństwo ku czci św. Teresy od Dzieciątka Jezus.

OSOBISTE

— * Ślub. Dziś o godz. 9,30 prałat-prezypyt Kolegiaty Poznańskiej, ks. Paweł Steinmetz w asyście ks. mansjonarza Heruda, pobłogosławił związek małżeński pomiędzy kierownikiem oddziału Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w Ostrowie mg. ekonomji p. Janem Kucnerem, synem śp. dr. Adama i Marii z Eichstaedtów, z panną Marią Rydlewską, córką znanego z pracy społeczno-narodowej lekarza poznańskiego, dr. Celestyna i śp. Marii z Kasiewiczów Rydlewskich. Śpiewy podczas zaślubin wykonał męski chór seraficki pod dyktando prof. Al. Klichowskiego. Młodej parze towarzyszą na progu życia małżeńskiego staropolskie życzenia „Szczęść Boże!”

ZEBRANIA, ZJAZDY

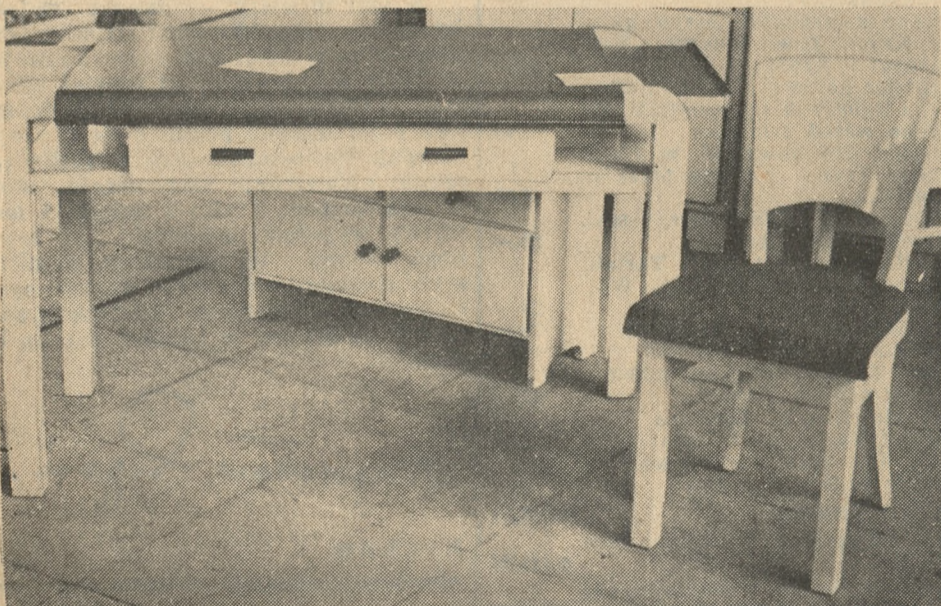
— * Związek Chemików Polskich. Dn. 15 bm. o godz. 20 w lokalu Zw. Pań. Domu (27 Grudnia 19) odbędzie się zebranie plenarne z referatem p. dr. inż. Celichowskiego o dążeniu Niemiec do samowystarczalności. Wszystkich chemików, których niewątpliwie zainteresuje temat, jak również osoba prelegenta, zarząd prosi o przybycie.

WIECZORY, KONCERTY

— * Dzisiejszy koncert na wystawie „Sztuka, Kwiaty, Wnętrze”. Dziś, w śro-

Z WYSTAWY: „Sztuka, kwiaty, wnętrze“

Nieszablonowe meble kuchenne



Nowoczesne meble kuchenne o zaokrąglonym brzegach i pokryciu z grubego czerwonego linoleum. Stół ma z obu stron wysuwane płyty, również kryte linoleum. (Wyrób firmy K. Bakoś, Poznań.)

Przy sposobności proszeni jesteśmy o zaapelowanie do kierownictwa Wystawy, by przy ucześnie obecnie zapadającym zmroku wszystkie hale wystawowe były dobrze oświetlane

Prawnicy rumuńscy w Poznaniu

W dniu dzisiejszym, od godz. 11,30, prawnicy rumuńscy poczęli zwiedzać Poznań. Po wizycie w uniwersytecie udali się do zamku, poczem obejrzeli ratusz i katedrę. O godz. 14, w sali malinowej hotelu Bazar, goście rumuńscy

Radę Adwokacką, Radę Notarjalną i prezesa Sądu Apelacyjnego w Poznaniu, a wieczorem obiadem w złotej sali ratusza (o godz. 21,30) przez Zarząd Miejski.

Jutro o godz. 20, w sali 17 Collegium



DELEGACJA RUMUŃSKICH PRAWNIKÓW PRZED UNIWERSYTEM POZNAŃSKIM.

Pierwszy z lewej prezes Zw. Adwokatów Rumuńskich p. Jan G. Perieteanu. (Foto-Ekspress Majewski).

podejmowani byli śniadaniem przez rektora U. P., prof. dr. Peretiakowicza.

W godzinach popołudniowych projektu się zwiedzenie elektrowni i gazowni, a wieczorem prawnicy rumuńscy będą na koncercie symfonicznym w Teatrze Wielkim.

Jutro, w czwartek, goście rumuńscy zwiedzą przed południem wystawę „Sztuka, kwiaty, wnętrze” i Muzeum Wielkopolskie, w południe będą podejmowani śniadaniem w Bazarze przez

de, dnia 14 bm. koncert solistów w wykonaniu Włodzimierzy Jarochońskiej (śpiew), Nadzieji Padlewskiej (fortepian) i Stanisława Pawlaka (skrzypce). Akompanjuje prof. Raczkowski. Początek o godzinie 17. (x.)

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Budowa Domu Katolickiego na Łazarzu weszła już na realne tory. Na terenie parafjalnym przy ul. Lodowej, obok kościoła Matki Boskiej Bolesnej, rozpoczęto kopanie fundamentów. Niebawem nastąpi zwózka materiału budowlanego. Dom Katolicki stanie pod dachem najprawdopodobniej na wiosnę przyszłego roku. (wel.)

— * Powszechne zawody strzeleckie przy firmie H. Cegielski. Pod tem hasłem odbędą się w niedzielę, dnia 18 bm. na strzelnicy Kolejowego Przystosowania Wojskowego przy ul. Kolejowej nr. 7 od

godziny 8 rano aż do zmroku — zawody strzeleckie o cenne nagrody.

RÓZNE

— * Komunikat dyr. P. K. P. Dla umożliwienia dojazdu do Poznania z nowo powstałych osiedli między Puszczykówkiem a Ludwikowem, wprowadza Dyrekcja Okręg. Kolei Państwowych codzienny kurs pociągów na linii Poznań — Ludwikowo następująco: Poc. r. 811, 812, 829, 8,30 kurs. w dni robocze od 2 listopada br. Poc. nr. 811 Poznań odj. 6,20 Ludwikowo przyj. 6,57. poc. nr. 812 Ludwikowo odj. 7,08 Poznań przyj. 7,45. poc. nr. 829 Poznań odj. 16,00 Ludwikowo przyj. 16,37. poc. nr. 830 Ludwikowo odj. 17,06 Poznań przyj. 17,44.

Poc. nr. 815, 816, 827, 828 kurs. w niedzielę i święta od 8 listopada br. Poc. nr. 815 Poznań odj. 9,05 Ludwikowo przyj. 9,43. poc. nr. 816 Ludwikowo odj. 10,05. Poznań przyj. 10,42. poc. nr. 827 Poznań odj. 15,00 Ludwikowo przyj. 15,38. poc. nr. 828 Ludwikowo odj. 15,55 Poznań przyj. 16,32.

Z TARGU

Dnia 14 b. m. na placu Sapieżyńskim placono (w złotych za pól kg wzgl. za sztukę):

Nabiał: masło wiejskie 1,20—1,30, masło mlecz 1,40—1,50, twaróg 0,20—0,25, śmietana (litry) 1,00—1,20, mleko (litry) 0,17—0,20, jaja mendeł 1,30—1,50.

Mięso: wieprzowina 0,70—1,00, wołowina 0,60—1,00, cielęcina 0,70—1,20, skopowina 0,80—1,20, słonina 0,80—0,85, smalec 1,00—1,10, mózg cielęcy 0,60—0,70.

Drób i dziczyzna: kura 1,60—2,30, kaczka 1,60—2,50, geś 2,50—3,50, gołębie (para) 0,80—0,90, para kurcząt 2,00—3,20, para kurapat 1,80—2,00.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3—4, szpinak 8—15, buraki 10, pietruszka (peczek) 10, seler (sztuka) 5—10, zielona sałata 3—5, rzodkiewki (peczek) 10, marchew (peczek) 5, kalafior 5—20, cebula 5—8, pomidory 10—20, fasola żółta 25—40, zielona 15—25, kapusta biała (główna) 5—10, wloska 10—15, modra 10—15.

Ryby: szczupak 1,20—1,30, węgorez 1,40—1,50, lin 1,10—1,20, łeźczyk 0,50—0,80, białe ryby 0,20—0,40, sandacz 1,40—1,50, sum (dziel.) 1,50—1,60, karp 1,00, karaś 0,60—1,00, ryby śniecie 20—30 gr. mniej.

Raki mendeł: 0,90—2,50. Grzyby: Kurki (lisce) 25—35, grzyby mieszane 10—20, borowiki 0,30—1,20, zielone grzyby 15—20.

Owoce: jabłka 10—30, gruszek 20—30, owoce suszone 0,80—1,00, śliwk. 25—35, winogrona 0,30—1,10, borówki 80—90. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * Dalsze szczegóły wypadku w kościele puszczykowskim. W sprawie nie- szczęścia, które wydarzyło się podczas re-



Już niedługo — bo w sobotę, 17. bm., o godz. 20 zabawimy się wszyscy wesolo na wielkiej

Zabawie Jesiennej

Towarzystwa Powstańców Wielkopolskich z r. 1918/19 Koła Poznań-Śródmieście, która odbędzie się na salach p. Hejduckiego przy ul. Masztalarskiej 8. Czysty zysk na Gwiazdkę dla bezrobotnych powstańców i ich rodzin.

zg 14 477/8

nowacji, wykonywanej w kościele parafjalnym w Puszczykowie, dowiadujemy się dalszych szczegółów. Przy robotach malarskich, wykonywanych na suficie przez mistrza malarskiego p. Ing. Wrembla z Poznania, zatrudnionych było ogółem pięciu pracowników malarskich. Prace malowania sufitu były na wykończeniu. Przy wykonywaniu tych końcowych czynności, na wysokości około 8 metrów, prawdopodobnie wskutek zbyt ciężkiego obciążenia, powstałego wskutek wejścia trzech pracowników, część rusztowania załamała się, wskutek czego trzech znajdujący się tam malarze pp. Wachowski, Mueller i Chmielewski runęli w dół. Najcięższe obrażenia odniósł p. Wachowski, który spadł na ławki, znajdujące się poniżej rusztowania. Stan jego jest ciężki. Jest nadzieja, że wszyscy poszwankowani podczas wypadku utrzymają się przy życiu. Z uwagi na ciężkie obrażenia będą oni musieli przebyć dłuższą kurację w szpitalu miejskim, dokąd ich po wypadku przewieziono. (kl.)

— * Niewyjaśnione zaginięcie. Na prośbę rodziny wszczął komisariat V poszukiwania za 23-letnią Zofją Braun z domu Kaczor, która oddaliła się w dniu 10 bm. Zaginiona jest ciemno-blondynką o niebieskich oczach, wzrostu 1,50 m. Ubrana była w czarny płaszcz, granatową suknię, beżowe pończochy, czarny beret i czarne półbuty. (kl.)

— * Wypadki z wozem i tramwajem. Przy zbiegu ulic Matejki i Berwińskiego zderzył się z wozem Browarów Żywieckich cyklista Stefan Maćkowiak, mieszkający przy ul. Niegolewskich 10 a. Podczas zderzenia p. Maćkowiak upadł na jezdnię i odniósł poważniejsze pokaleczenie na głowie i nogach. Poszwankowanego cyklistę przewieziono do szpitala miejskiego. — W pobliżu ul. Strusia uległ wczoraj wypadkowi z tramwajem inny cyklista nazwiskiem Stanisław Maćkowiak (ul. Kozłowa 39). Wyjeżdżał on z ulicy Strusia na ul. Marsz. Focha i wyrzucił się w pobliżu zbliżającego się tramwaju linii 4. P. Maćkowiak zdołał w porę odskoczyć z pod tramwaju, porzucił jednak rower, który uległ rozbiciu wskutek najechania przez tramwaj. Cyklista nie odniósł żadnych obrażeń. (kl.)

— * Samochód w płomieniach. Na pl. Gwarym zapaliła się późną nocą dorożka samochodowa nr. 289, własność p. Bluemela. Przywołano oba oddziały miejskiej straży pożarnej. Pożar, który powstał w silniku, stłumiła straż pożarna przy pomocy płachty asbestowej, ochłodzonej wodą. (kl.)

KRONIKA POLICYJNA

— * Roztargniona klientka. P. Jan Bogaczyk, mieszkający przy ul. Suchoj 4 a, doniósł policji, że w dniu 13 bm. podczas targu na rynku św. Łazarzskim przysłała do niego nieznaną kobietą, w zamiarze kupna kalafioru. Klientka wpłaciła równocześnie 20-złotówkę. Ponieważ Bogaczyk nie miał drobnych pieniędzy, oddał jej, by 20-złotówkę zamienić. Gdy powrócił, klientki już nie było. Pieniądze

XII kurs stenografji

parlamentarnej, sądowej i handlowej

rozpoczyna się 16. bm. Właśc. i kier. kursów magister praw i absolw. Akademii Haskiej Zofja Szczepańska, udoskonaliła znacznie system J. Guminskiego, stwarzając ponadto własną metodę zastosowania tego samego systemu w obcych językach ku zupełnemu zadowoleniu wizytujących władz. Na kursie przerabia się najpierw gruntownie od podstaw stenografię polską z uwzględnieniem korespondencji handlowej, pism procesowych, mów parlamentarnych, odczytów, referatów itp. Następnie stenogram niemiecki, francuski etc. Od słuchacza nie wymaga się żadnych specjalnych zdolności ani przeciętnej pracy. Wykłady są bardzo jasne i przystępne. Szybkość osiągnięta na kursach 50—70 pełnych słów na minutę — nie sylab. Po egzaminie świadectwo koncesjonowane. Opłata ratałna od 10 zł mies. Specjalne ulgi dla organizacyj, związków towarzystw i młodzieży uczącej się. Kursy popołudniowe, wieczorne, akademickie. Wpisy codziennie w lokalu kursów przy ul. Fr. Ratajczaka 26 m. 6 (front III ptr.) od godz. 14—17. Są to jedyne tego rodzaju kursy w Poznaniu, które dzięki najwyższemu fachowemu studjum p. Szczepańskiej dają absolutną gwarancję dobrego wyszkolenia.

zg 563

Piękna uroczystość w Drawsku

Konsekracja kościoła i ołtarza — Akademia ku uczczeniu 700-lecia kresowej wsi

Wieleń (kw). W ub. niedzielę odbyła się w Drawsku wspaniała uroczystość konsekracji kościoła i ołtarza, jak również 700-lecia istnienia tejże miejscowości. Na uroczystości przybyły liczne rzesze wiernych ze wszystkich stron powiatu czarnkowskiego, jak i dalszych okolic.



Uroczyste wprowadzenie J. E. ks. biskupa Dymka do kościoła.

Już o godz. 7 rano zajechał przed kościół J. E. ks. biskup Dymek, który odprawił cichą mszę św. W nabożeństwie brały udział poczty sztandarowe bractw i towarzystw.

Po nabożeństwie J. E. ks. biskup Dymek dokonał uroczystej konsekracji kościoła i ołtarza przy udziale licznie przybyłego duchowieństwa oraz różnych organizacji, między którymi wyróżniali się młodzi Stronnictwa Narodowego w liczbie około 350 osób. Uroczystą sumę odprawił ks. dziekan Rosenberg z Lubasza, z tronu asystował ks. biskup. Kazanie wygłosił ks. radca Stefan Durzyński z Poznania. Po nabożeństwie nastąpiło przemówienie J. E. ks. biskupa Dymka i błogosławieństwo, poczem w procesji odprowadzono dostojnego gościa na plebanję. Po południu o godz. 3 odbyła się u-

roczysta akademja ku uczczeniu 700-lecia istnienia wsi Drawska, który to jubileusz upamiętniono konsekracją kościoła i ołtarza pod wezwaniem Najśw. Serca Jezusowego.

J. E. ks. biskupa Dymka powitał miejscowy ks. proboszcz Onufry Śpikowski oraz starosta czarnkowski, p. Stempiński. Na sali zebrało się liczne duchowieństwo, przedstawiciele władz i społeczeństwa oraz goście. Po odśpiewaniu przez miejscowy chór kościelny „My chcemy Boga”, obszerny referat p. t. „700-lecie Drawska” wygłosił ks. prob. Śpikowski. Po dalszym odśpiewaniu „hymnu papieskiego” płoennie przemówienie n. t. 10-lecia rządów ks. Prymasa wygłosił ks. radca Durzyński. Po „Polonezie jubileuszowym” nastąpiło liczne składanie życzeń, poczem odbył się wzruszający akt złożenia hołdu na ręce J. E. ks. biskupa Dymka dla J. Em. ks. kardynała Prymasa dr. Hlonda. Hołd składały: Akcja Katolicka, wszystkie zrzeszenia kościelne i świeckie, straż graniczna, policja i t. d.

Piękną i podniosłą akademję zakończono odśpiewaniem „Boże, coś Polskę”.

Udały przebieg wspaniałej uroczystości zawiązać należy w dużej mierze niestrudzonemu ks. prob. Śpikowskiemu. Dzień ten pozostanie na długo w pamięci mieszkańców kresowego Drawska.



Duchowieństwo brało liczny udział w uroczystościach w Drawsku.

zatrzymał p. Bogaczyk do dyspozycji klientki i złożył doniesienie w tej sprawie w II kom. P. P. (kl.)

— **Przykra zbieżność nazwisk.** W d. 31 grudnia r. 1935 ujęto w Poznaniu jako poszukiwanego przez sąd w Bielsku w podejrzaniu o szalbierstwo, Stanisława Szmidta, mieszkającego w Poznaniu przy ul. Kościelnej 48. Jak się w toku dochodzeń okazało, ujęty wówczas Stanisław Szmidt nie był identyczny z poszukiwanym. (kl.)

— **Tablica rejestracyjna w komisariacie.** W komisariacie VI znajduje się tablica rejestracyjna samochodu P. Z. nr. 12.457, której właściciela narazie nie ustalono. (kl.)

— **Poszukiwanie poszkodowanego.** Komisarjat III w Poznaniu poszukuje poszkodowanego, który w lutym br. padł ofiarą oszustwa, dokonanego przez niejakiego Grzegorzewskiego pod pozorem sprzedaży roweru. Rzeczony Grzegorzewski wyludził kwotę 25 zł i wzamian za to wręczył poszkodowanemu książeczkę wojskową jako gwarancję, że odda rower, czego jednak dotychczas nie uskutecznił. (kl.)

KRONIKA SĄDOWA

— **Gajowi przechowywali cały arsenał broni.** Przed sądem okręgowym w Poznaniu odpowiadali Ignacy Kozłowski, ojciec, oraz jego syn Ludwik, oskarżeni o nielegalne posiadanie broni. W styczniu rb. wpłynęło do władz wojskowych w Poznaniu doniesienie, iż Kozłowski, zamieszkały w Kobylepolu, przechowują broń typu wojskowego. Przeprowadzona rewizja wykryła, iż Kozłowski posiadają dwa karabiny wojskowe, bagnet, pistolet oraz trzy granaty ręczno-obronne i około 70 sztuk amunicji. Sąd okręgowy, po przeprowadzeniu rozprawy, skazał obydwóch Kozłowskich na karę po 3 miesiące aresztu. (k.)

STAN POGODY W POZNANIU

14 października 1936

Temperatura 7 godz. + 1,8
Ciśnienie 7 godz. 752,0 mm. umiarkowane
Zachmurzenie 7 godz. pogodnie
Wiatr 7 godz. kierunek zach., szybkość 4 m/sek.
Opad w ciągu poprzedniej doby (od godz. 7 rano dnia wczorajszego do godz. 7 rano dnia dzisiejszego) 0,1 mm., rodzaj opadu: deszcz
Temperatura w dniu 13 października br. była: najwyższa - 10,1 o godz. 13; najniższa + 4,7 o godz. 21
Prognoza pogody na dzień jutrzejszy: Zachmurzenie zmienne z przejaśnieniami, nieco cieplej, zwłaszcza w nocy.

Jutro w czwartek, 15. X. b. r. o godz. 20,30 w Auli Uniwersyteckiej

wystąpią gościnnie nieodwołalnie jeden raz najznakomitszy bas - baryton doby obecnej

PAWEŁ PROKOPIENI

revelacje festiwalu Wawelskiego

PRZY FORTEPIANIE: Dyr. opery krakowskiej, znany kompozytor i pianiista

BOLESŁAW WALEK - WALEWSKI

WACŁAW NIEMCZYK

wirtuoz - skrzypek i kompozytor z Paryża

przy fortepianie p. DANUTA SZENK - NIEMCZYKOWA

Bilety w cenie 1,30 — 6,65 do nabycia w firmie F. Zygarełowski, 27 Grudnia 12, róg Pierackiego a w dniu koncertu od godz. 18-tej w kasach Auli Uniwersyteckiej. Pg 7598-42,58

Postrzelenie podczas zawodów

Kościan (kk). Odbywające się w ub. niedzielę na stadionie miejskim w Kościanie zawody lekkoatletyczne WF. kobiet, szumnie zwane „jesiennym świętem wychowania fizycznego”, stały na bardzo niskim poziomie. Udział zawodniczek był nikły, stąd też publiczności prawie że nie było widać na stadionie. Wypadek, zasły podczas zawodów, świadczy o bardzo słabej organizacji tychże.

Podczas strzelania z łuków do tarczy, poza tarczą kreciło się kilkoro dzieci, które starały się zbierać strzały mimo, że obok stał porządkowy. W pewnej chwili strzała, wypuszczona z łuku do tarczy, przeszła obok niej i ugodziła poniżej oka syna książkowego gazowni miejskiej, p. Toperka. Tu zaznaczyła się największa wada organizacyjna zawodów, ponieważ na stadionie nie było pogotowia P. C. K., ani podręcznej apteczki, a nieszcześliwemu chłopcu ocierano ranę, silnie krwawiącą, zwykłymi chusteczkami.

Taka organizacja zawodów nie przyczyni się z pewnością do spopularyzowania sportu wśród szerszych rzesz.

Z WIELKOPOLSKI

— *** GNIEZNO.** W związku z obchodem 85-lecia Tow. Przemysłowców w Gnieźnie w ub. poniedziałek odbyło się zebranie w hotelu Lecha. Po licznych przemówieniach wręczono dyplomy honorowemu prezesowi p. Józefowi Przybyszewskiemu za długoletnią gorliwą pracę w Tow., poza tym dyplomy z okazji 25-letniej przynależności do Tow. p. Hordykowi, Otulakowskiemu i Śliwińskiemu. Potem odbyło się skromne przyjęcie.

METROPOLIS NAJWIĘKSZA SENSACJA XX STULECIA!
SZCZYT ODWAGI ZRĘCZNOŚCI i BRAWURY
Wielki wstrząsający dramat miłosny z życia artystów cyrkowych
„ŚMIERTELNY SKOK”
(ARTISTEN)
z genialnym **HARRY PIEL'EM** (wersja niemiecka)
nr 17994
„ROSE MARIE“ z Jeanette Mac Donald **NADAL** W KINIE APOLLO

Żyd leczy polskie zęby

Kościan (kk). Mieszkańcy kilkutomiejscowego miasta Czempinia zmuszeni są leczyć swe zęby u dentysty Żyda. Żyd ten zarabia nieźle na Polakach, ponieważ innego dentysty tam niema. Dojeżdża on do Czempinia z Poznania 2—3 razy tygodniowo. O tupecie jego świadczy fakt, że w swej poczekalni posiada oprawiony rocznik „Przewodnika Katolickiego”.

Czy w Czempiniu nie mógłby osiedlić się czy też nawet dojeżdżać dentysta-Polak, który miałby zapewnić powołenie u społeczeństwa czempinińskiego, w 99 proc. chrześcijańskiego i narodowego, a o mieszkanie nie byłoby tam trudno.

Elektrownia miejska w Środzie

Zarząd miejski w Środzie skierował do ministerstwa przemysłu i handlu podanie o udzielenie mu uprawnienia na zakład elektryczny. Projektowany zakład ma służyć do wytwarzania, przetwarzania i rozdzielania energii elektrycznej, w celu zawodowego jej zbytu na obszarze miasta Środy. Czas trwania tego uprawnienia projektowanego jest na lat 25. Podanie zarządu miejskiego w Środzie złożone jest w urzędzie wojewódzkim w Poznaniu pokój 185, gdzie mogą je zainteresowani przejrzeć. Wszelkie zarzuty i zastrzeżenia co do tego zakładu należy wnosić do wydziału przemysłowego urzędu wojewódzkiego w Poznaniu w terminie miesięcznym.

Epilog krwawego napadu we Wiekowie

Osk. Włodarczyk skazany na 4 lata więzienia

Gniezno (br). W dalszym ciągu rozprawy o krwawy napad we Wiekowie pod Gniezmem oskarżeni Włodarczyk, Chwałebny, Wawrzyniak i Komisarz nie przyznali się do zarzucanej im zbrodni. Każdy z nich starał się wykazać swoje alibi przez swe żony, a pierwszy powołał się na niejakiego Kierzkowskiego. Osk. Włodarczyk odpowiadał z tupetem do tego stopnia, iż przewodniczący sędzia Brandowski musiał go kilkakrotnie przywołać do należytego zachowania się z zapisaniem do protokołu sądowego.

Ze zeznań licznych świadków najciekawsze było oświadczenie przodownika policji Purka, który wystawił osk.

Włodarczykowi jak najgorsze świadectwo. Oskarżony był prosto postrachem okolicznych gospodarzy. Kiedy posadzano go o kradzież, to odgrażał się zabiciem, a jednemu z gospodarzy powybił zęby.

Po zamknięciu przewodu sądowego i przemówieniach stron, sąd okręgowy skazał osk. Stefana Włodarczyka na 4 lata więzienia zaliczeniem aresztu śledczego, pozostałych oskarżonych uwolnił dla braku dostatecznych dowodów ich winy. Włodarczyka skazano tylko za udział w napadzie, albowiem przewód sądowy nie wykazał, kto właściwie strzelał i kto był bezpośrednim sprawcą śmierci ś. p. Józefa Zycha,

O świadectwa zdrowia dla służby domowej

Towarzystwo Medycyny Społecznej w Poznaniu rozpoczęło akcję, zmierzającą do wprowadzenia obowiązkowych świadectw zdrowia dla służby domowej, stwierdzono bowiem, że wśród służby szerzą się choroby zakaźne — weneryczne i gruźlica, co zagraża zdrowiu domowników, a zwłaszcza dzieci.

Towarzystwo opracowało memoriał do władz państwowych i narazie dąży do wprowadzenia świadectw zdrowia w drodze inicjatywy prywatnej w porozumieniu z organizacjami kobiecimi. Związek Pań Domu w Poznaniu na posiedzeniu swem rozważał tę sprawę i akcję Towarzystwa Medycyny Społecznej przyjął z uznaniem. —

Śmiertelny uraz cieleśny

W Wysokiej, pow. wyrzyskiego, pobito późnym wieczorem 35-letniego robotnika Józefa Krysiaka, ojca trojga dzieci w wieku 4 do 9 lat. Przywołał lekarz dr. Rasmus z Wysokiej stwierdził u Krysiaka dwie rany tłuczone na głowie i na czole. Poranienia były tak ciężkie, że Krysiak zmarł następnego dnia. Zarządzona przez sąd obdukcja zwłok wykazała, że Krysiak miał pękniętą czaszkę od uderzenia tępym narzędziem, wskutek czego nastąpiło zakrwawienie mózgu.

W wyniku zarządzonej dochodzeń okazało się, że tragicznie zmarłego pobili 21-letni czeladnik malarski, Benedykt Wajstok, i 22-letni czeladnik szewski, Walenty Nagel. Wajstoka i Nagla aresztowano. (R-r)

Włamywacze w domu towarowym

Wejherowo (Tel. wł.) Nocą na 13 b. m. niezłapani dotychczas złoczyńcy przy pomocy wytrychów zakradli się do domu towarowego p. Jana Guminińskiego w Wejherowie. Łupem włamywaczy padło 18 kuponów różnych materiałów na kostjmy damskie, na płaszcze i ubrania męskie oraz welny i spodnie manczestrowe, łącznej wartości 3 tysięcy złotych. (R-r)

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego. Towarzystwo Właścicieli Domów w Poznaniu 50 zł, razem z poprzednio pokwitowaniami 127,50 zł.

KSIĘGI STANU GYWILNEGO

Zapowiedzi

Dnia 13 b. m. wywieszono następujące zapowiedzi (osoby, przy których nie jest podana miejscowość, mieszkają w Poznaniu):
Rolnik Witold Paluszynski w Raciach, pow. mogileński, i Kazimiera Hübler; mur. Ignacy Stachowiak i Maria Wenderska; handlow. Antoni Nogaj i ekspedj. Jadwiga Błachowiakówna; owdow. mal. dekorac. Sylwester Ratajczak w Wągrowcu i gospod. Leokadja Patelska; stud. prawa Henryk Glowacki i Kazimiera Szulcówna; rob. Franciszek Walkowski i rob. Maria Boge; tok. w metalu Edward Tomczyk i ekspedj. Marta Folwaczna; kraw. Edmund Żarkiewicz i prasow. Anna Wochalska; owdow. mur. Leon Otulakowski i prasow. Marianna Kanińska; rob. Marjan Zimny i Halina Walczakówna; mur. Władysław Jędrzejczak i rob. Anna Wesola; woźny Władysław Malerski i rob. Maria Feleńska; elektromont. Roman Maleszka i hafc. Janina Jędrzejczakówna; rob. Leon Ruciński i Cecylia Kaczmarekówna; cholewkarz Teodor Zaremba i ekspedj. Jadwiga Zalewska, oboje w Zielonej Górze; składacz w fabryce żelaza Franciszek Nowakowski w Pont a Mousson, pow. Nancy, i kasjerka Irena Babe; kotlarz Wacław Malach i Maria Paszkiewiczówna w Brzeźnie Nowem. gm. Wągrowiec — Południe; ślus. Józef Dzierżbicki i Irena Studentówna w Lesznie; pluton. w 58 p. p. Andrzej Szpringer i krawc. Marianna Kaczmarekówna w Wierzniecy, pow. pozń.; roln. Stanisław Smyczyński w Zalesiu, gm. Borek, pow. gostyń.; i Anna Komańska w Strzelcach Wielkich, gm. Praski, pow. gostyń.

Zgony:

Dnia 13 października 1936 r. zapisano następujące zgony: Urszula Kuraszówna, 21 godz.; Klara Grzeskiewiczówna, kwiatciarka, 23 lat; Emilia Bartschówna, bez zawodu, 70 lat; Stanisława Wachowiakówna, krawcowa, 43 lat; Maria Ludwiczakowa z domu Judkówna, 31 lat; Weronika Ziemińnicówna z domu Nowakówna, wdowa, 69 lat; Franciszek Nitsche, kupiec, 46 lat; Józef Dzierżbicki, kościelnik, 64 lat; Franciszek Schneider, robotnik, 66 lat; Katarzyna Skowrońska, z domu Roguska, 32 lat.

Panika w Madrycie

Paryż. (Tel. wł.) Według otrzymanych wiadomości z Madrytu ostatnie bombardowanie Madrytu wywołało w stolicy niebywałą panikę. Trzy narodowe eskadry niszczycielskie oraz dwie eskadry myśliwskie bombardowały i ostrzeliwały wszystkie koszary garnizonu madryckiego i milicji, fabrykę amunicji oraz inne strategiczne miejsca. Bombardowanie było bardzo energiczne i miało bardzo pomyślny wynik.

Z samolotów wyraźnie można było zauważyć panikę jaka ogarnęła ludność i wojsko.

Zbliżanie się do stolicy hiszpańskiej wojsk narodowych spowodowało, jak donoszą uchodźcy z Madrytu, poważną zmianę nastrojów wśród do niedawna jeszcze zapalczywych zwolenników „frontu ludowego”. W ostatnich dniach w stolicy widać coraz mniej mieszkańców paradujących z czerwonymi kokardami i innymi odznakami zewnętrznymi „frontu ludowego”. Wielu członków „frontu ludowego” i milicji pochowało się, nie chcąc, aby ich wysłano na front, gdzie zdaniem ich walka jest zupełnie bezskuteczna.

Władze mimo to czynią energiczne wysiłki celem ukończenia prac fortyfikacyjnych. Wszystkie przyrządy do

budowy jak i inne przybory pomocnicze zostały skonfiskowane przez władze wojskowe Madrytu do robót fortyfikacyjnych. Stworzono ponadto specjalne oddziały robocze, które muszą pod dozorem wykonywać prace.

Madryt interesuje się głównie obroną stolicy. Dziś wprowadzony ma być system kartkowy na żywność. W dalszym ciągu trwa ewakuacja dzieci z Madrytu.

Sytuacja na frontach walki

Paryż. (ATE). Z Burgos donoszą: Ofensywa wojsk narodowych na drodze Talavera—Madryt rozwija się pomyślnie. Oddziały narodowe znajdują się w odległości 50 km od stolicy.

Wojska generała Mola obsadziły na froncie Avila miejscowości Naval del Marques, Ronda del Puerto i Casalte de Los Viedrios.

Walki na ulicach Oviedo

Walki uliczne na ulicach Oviedo trwają nadal. Górnicy asturyjscy nacierają na dzielnice, zajęte przez powstańców, przy użyciu bomb dynamicznych.

Na froncie Saragossy czerwoni stracili w bitwie pod Ledinana 104 zabitych.

Pośród ruin Alkazaru

Rozmowa z gen. Moscardo, obrońcą bohaterskiej twierdzy

Toledo, w październiku.

Mimo wielkiego zniszczenia, stara maurytańska twierdza, bohaterstwem swych obrońców wyniesiona do godności symbolu narodowego, przedstawia się imponująco. Patrząc na zniszczenie dokonane przez artylerię czerwoną, bomby lotnicze i miny, rozumie się dopiero wielkość bohaterstwa „lwów Alkazaru”, którzy w tem piekle potrafili przetrwać 70 dni. Wszystkie dziedzińce usiane są odłamkami pocisków artyleryjskich i bomb. Dokoła walają się olbrzymie bloki siły wybuchu wydarte z głębi ziemi.

Odbyłem dłuższą rozmowę z dowódcą załogi zamku, generałem Jose Marją Moscardo.

„Świat patrzy dziś na Alkazar, jako na hiszpańską świętość narodową, — oświadczył generał — nam jednak zdawało się, że tu będzie masowy nasz grób. Nikt z nas nie wierzył w możliwość ocalenia. Byliśmy gotowi na śmierć.

„Gdy wybuchło powstanie, — mówi w dalszym ciągu generał — otrzymałem telefon z Madrytu z rozkazem wysłania z fabryki amunicji, zajętej przez wojska rządowe, kilku samochodów ciężarowych z bronią i amunicją, do stolicy. Rozkaz ten przyjąłem do wiadomości i niezwłocznie wydałem oddziałom rządowym, znajdującym się w fabryce, polecenie wykonania komunikowanego mi rozkazu z Madrytu.

„Gdy kolumna samochodowa zjawiała się u północnych bram miasta, poleciłem moim kadetom zatrzymać ją i wprowadzić do Alkazaru. W ten sposób zdobyliśmy dostateczne zapasy broni i amunicji, które wystarczyły nam na cały okres oblężenia. Dotkliwie odczuwaliśmy brak armat i karabinów maszynowych. Nie rozporządzaliśmy ani jednym działem i jedynie 8 lekkimi i ciężkimi karabinami maszynowymi. Granaty ręczne fabrykowaliśmy sami.

„Obronę zorganizowano pod kątem przetrwania najdłuższego oblężenia przy równoczesnym oszczędzaniu życia ludzkiego. Na dachach Alkazaru

„Wielka Polska“

Numer 37 „Wielkiej Polski“ przynosi m. in. artykuły: „Bajeczna karjera czerwonego Dyzmy“ — J. T., „Uczmy się walczyć i zwyciężać“ — Jan Rus, „Istotne cechy literatury polskiej“ — prof. dr. T. Grabowski, „Nasze Credo Narodowe“ — P. Czesławski, „Frontem do kupiectwa polskiego“ — M. Malczewski, „U nas zawsze inaczej“, „W białostockiej stronie“, „Komunizm na wschodzie Europy“.

Poza tem wiersze Kościńskiego i Statkiewicza, szereg wzmianek, oraz stałe działy: Co piszą?, Tydzień w polityce, Gawęda, Kronika Polski i świata, Na froncie walki o Wielką Polskę.

Prenumerata miesięczna 35 gr. Adr. administracji: św. Marcin 27, I ptr., Tel. 5997.

twu na wydawanie zarządzeń w celu uniknięcia niepotrzebnych strat.

„Pierwsze 4 tygodnie zamknięcia w twierdzy były najcięższą próbą nerwów. Byliśmy zupełnie odcięci od świata. Odbiorcze aparaty radjowe nie funkcjonowały. Mielśmy wyczerpane baterje. Pierwszy wypad kadetów pozwolił na zdobycie kilku baterji i uruchomienie aparatów odbiorczych. Łączność ze światem została przynajmniej w ten sposób nawiązana. Codziennie odbieraliśmy radjostację w Burgos oraz krótkofalowe stacje zagraniczne, które informowały nas o rozwoju sytuacji w Hiszpanji i przyczyniły się do wzmożenia w nas woli przetrwania i zwycięstwa“.

Na zapytanie, jakim cudem załoga Alkazaru uniknęła dziesiętkowania w czasie wysadzenia zamku w powietrze, generał oświadczył:

„Mielśmy dobrze zorganizowany podsłuch. Od kilku tygodni słyszeliśmy kucie w skałę. Widzieliśmy dokładnie, pod którą część zamku zrobiono podkopy i w odpowiednim momencie dowództwo zarządziło ewakuację zagrożonego skrzydła“.

Generał podkreślił niezwykle bohaterstwo tak obrońców jak i kobiet i dzieci, zamkniętych w Alkazarze, które mimo grozy niebezpieczeństwa nie chciały opuścić twierdzy. W czasie oblężenia zmarły dwie kobiety.

Następnie gen. Moscardo zaprowadził do piwnic, stajni, lokalu przeznaczonych w czasie oblężenia dla kobiet, do szpitala i piwnicy. Tutaj stoi studnia. Generał zdjął czapkę i opowiedział wzruszonym głosem, że z tej studni tygodniami czerpano wodę do picia, gdy inne źródła już były odcięte. W tejże hali chowano poległych, zasypując ciała cementem i wapnem.

Generał zakończył rozmowę stwierdzeniem, że Alkazar jest bohaterskim etapem na drodze do nowej, na podstawach narodowych zorganizowanej Hiszpanji, której dawne rycerskie enoty wskrzesili obrońcy zamku.

Czy znikną teraz Thomaschewscy i Gonschorowscy?

Rozporządzenie o prostowaniu skazonych nazwisk polskich

Jest faktem powszechnie znanym, że urzędnicy stanu cywilnego państw zaborczych, czy to pomyłkowo, z powodu niezajomości zasad pisowni polskiej, czy też w imię świadomości uprawianej polityki wynaradawiającej, wpisywali częstokroć w prowadzonych przez się rejestrach nazwiska rdzennie polskie w formie skazonej np.: Gonschorowski (Gonschorowski lub Gonsorowski) zamiast Gasiorowski, Krol

zamiast Król, Gorodyskij zamiast Horodyski itp.

Z uwagi na zasadnicze znaczenie aktu stanu cywilnego, jako podstawy na której opierają się wszelkie poważniejsze dokumenty urzędowe i prywatne, zniekształcenia bądź błędy raz dopuszczone mściły się i mszczą jeszcze dotychczas na dziełach danego nazwiska.

Stwierdzono, że istnieje w państwie

Organizacja żydowskich kas kredytu bezprocentowego

— „Pozbędę się wszystkich zaszczytów i godności, pozostawię na uboczu wszelką działalność społeczną, lecz pracy na rzecz kas bezprocentowych nie zrzeknę się nigdy.“
Słowa żydowskiego poety Szlomy Asza.

Potęga żydostwa zasada się na nadzwyczajnej solidarności rasowej, z jaką Żydzi wzajemnie się wspomagają we wszystkich okolicznościach życiowych, szczególnie zaś w życiu gospodarczym i we współzawodnictwie z „gojami“. Nabardziej przekonującym objawem tej solidarności jest sprężysta organizacja żydowskich kas kredytu bezprocentowego, która w ciągu niespełna 16 lat rozgąłęziła się po całej Polsce, zapewniając kupcom i rzemieślnikom żydowskim możliwość skutecznego współzawodniczenia z konkurentami-chrześcijanami.

W r. 1920 powstała z inicjatywy i przy poparciu finansowem żydostwa amerykańskiego organizacja p. n. „Dzoint“, pierwotnie wzorowana na przykładzie znanej „Imki“ (Y. M. C. A.). Rychło jednak przywódcy żydowscy dostrzegli konieczność wzmocnienia żywiołu żydowskiego pod względem finansowym, a to nietylko celem odbudowania zniszczonych podczas wojny placówek, ale i celem przejęcia przedsiębiorstw z rąk innowierców oraz celem zakładania nowych placówek kupieckich, przemysłowych i rzemieślniczych.

Rozpoczęto działalność na terenie kilku zaledwie kas. Jednak już w r. 1926 liczone 266 kas kredytu bezprocentowego. Wówczas to stworzono specjalną centralę, mającą na celu skoordynowanie akcji poszczególnych

kas. Przy centrali powołano do życia Biuro Ekonomiczno-Statystyczne, którego zadaniem jest zbieranie wiadomości z całego kraju o położeniu Żydów pod względem gospodarczym; biuro to, nawiasem mówiąc, świetnie zorganizowane, doskonale orientuje się i informuje rzesze żydowskie zarówno o wszelkich możliwościach osiedlenia się, wykupienia placówek z rąk polskich jak i o wszelkich poczynaniach samoobrony ze strony chrześcijańskiej.

W tej chwili Żydzi dysponują ilością mniej więcej 1500 kas kredytu bezprocentowego, zatrudniających ok. 6000 pracowników. Władze rabinackie usilnie popierają omawianą akcję, na rzecz której każdy Żyd w Polsce jest opodatkowany. Wszystkie organizacje żydowskie, bez względu na różnice polityczne, wspomagają kasy bezprocentowe, uznając je jako organizację o charakterze nadrzędnym, ogólnonarodowym.

1500 kas, 6000 pracowników... W każdym miasteczku własna komórka organizacyjna, służąca żydostwu pomocą i poradą... Wszędzie oczy i uszy podpatrzące i podsłuchujące, co się dzieje, co się zapowiada... I nad tem wszystkim: centrala, kierująca całością akcji. Doprawdy, jest to wspaniała organizacja!

Polacy muszą sobie uświadomić, że jak potężnym nieprzyjacielem przypa- dło im toczyć walkę na polu ekonomicznym. Muszą zdobyć się na równie wspaniałą organizację defensywną i ofensywną. Ogół musi dopomóc inicjatorom polskich poczynań na tem polu!

liczna jeszcze rzesza pokrzywdzonych w ten sposób jednostek, które z istniejących możliwości naprawienia wyrządzonej bezpośrednio im samym bądź też pośrednio przodkom ich krzywdy, dotychczas nie skorzystały.

Naturalną dążność do odzyskania prawidłowej pisowni nazwiska rodowego hamuje w znakomitej większości przypadków nieznanomość obowiązujących w danym zakresie przepisów, bądź też obawa przed uciążliwym kosztownym postępowaniem.

Chcąc przyjść zainteresowanym z jak najwydatniejszą w tym względzie pomocą, ministerstwo spraw wewnętrznych, po porozumieniu z zainteresowanymi ministerstwami, zarządziło wprowadzenie do uproszczonego już trybu postępowania sprostowawczego dalszych udogodnień.

Z zarządzenia tego podajemy najważniejsze ustępy:

Przywrócenie prawidłowej pisowni nazwiska osiąga się w drodze sprostowania odpowiedniego aktu stanu cywilnego, nie zaś w trybie, przewidzianym dla zmiany nazwisk.

Sprostowaniu podlegają wyłącznie skazone nazwiska rdzennie polskie.

Sprostowanie przeprowadza się na obszarze całego państwa w trybie skróconego i przyspieszonego postępowania administracyjnego bądź sądowego.

W postępowaniu administracyjnym zarówno podanie o sprostowanie, zgłoszone do władzy administracji ogólnej, jak również decyzja władzy tej, zezwalająca na sprostowanie, wolne są od opłat stemplowych.

Podania o sprostowania mogą: 1) obejmować prośbę indywidualną osoby zainteresowanej, albo w zbiegu większej ilości zainteresowanych, urodzonych na obszarze jednego i tego samego okręgu administracyjnego (sądowego), 2) nosić charakter prośby zbiorowej, wreszcie w obu wymienionych przypadkach, 3) zgłaszane być bądź: a) przez zainteresowanych bezpośrednio, bądź też b) za zgodą ich na wniosek władzy (urzędu).

W podaniu powołać należy fakt skazania pisowni nazwiska, dołączając uzyskany bądź na wniosek strony bądź z urzędu na wniosek władzy wyciąg (świadcstwo) z podlegającego sprostowaniu aktu urodzenia ewentl. należycie uwierzytelniony odpis takiego wyciągu.

W przypadkach, w którychby dołączenie omawianego wyciągu (odpisu wyciągu) połączone było z pewnymi trudnościami i wpływać mogło na zwłokę w załatwieniu sprawy, poprzestać można na ścisłym podaniu daty urodzenia strony (stron) oraz siedziby urzędu (urzędnika) stanu cywilnego, w którego obrębie podlegający sprostowaniu akt (akty) urodzenia sporządzono.

Podanie o sprostowanie nazwiska osoby płci męskiej, pozostającej w związku małżeńskim, objąć powinno nietylko prośbę o sprostowanie aktu jej urodzenia, ale również aktu ślubu i ewentl. aktów urodzenia nieletnich dzieci.

Władze i urzędy, któreby przy sposobności czynności urzędowych ujawniły fakt posługiwania się przez osobę narodowości polskiej nazwiskiem, w rozumieniu wyżej przytoczonych uwag, skazaniem, winny na okoliczność tę zwrócić uwagę danej osoby, pouczyć ją o nie nastrożających trudności sposobach przywrócenia nazwisku prawidłowej pisowni ojczystej i to nietylko przez nią samą, ale i przez członków jej rodziny, wreszcie okazać, w granicach możliwości, dalszą pomoc.

Współdziałanie z zainteresowanymi znaleźć winno szczególne zastosowanie przy czynnościach, związanych ze sporządzaniem rejestrów poborowych, przy załatwianiu spraw rezerwistów itp.

Przechodząc z kolei do pokrewnego zagadnienia, dotyczącego pisowni imion, ministerstwo zwraca uwagę, że w rejestrach poborowych itp. spisach urzędowych, imię każdej jednostki podawane być winno, zgodnie z zasadami art. 1 ustawy z dnia 31 lipca 1934 r. o języku państwowym i języku urzędowania państwowych i samorządowych władz administracyjnych z reguły w pisowni polskiej. Chociażby więc nawet w akcie urodzenia danej osoby imię jej wyrażone było w pisowni obcej np. Ioannes, Sigismundus, Adalbert, Georg, Grigorius (Hryńko), Nykola itp. — w omawianych rejestrach pisać należy odpowiednio: Jan, Zygmunt, Wojciech, Jerzy, Grzegorz, Mikołaj itp.

W przypadkach wszakże, w którychby do czasu wydania urzędowego wykazu imion obcych w transkrypcji polskiej, przytoczona wyżej zasada tłumaczenia imion nastrożyć mogła w praktyce z punktu widzenia ścisłej wierności przekładu, jakiegokolwiek wątpliwości, należy każdorazowo, z natury rzeczy przede wszystkim więc w stosunku do osób narodowości niepolskiej uwzględnić na sporządzonym spisie, w formie uwagi nawiasowej, obok wyrażonego na pierwszym miejscu odpowiednika polskiego danego imienia pisownię tegoż imienia, ściśle według jego brzmienia, przytoczonego w akcie urodzenia.

Omawiana zasada tłumaczenia imion nie ma oczywiście zastosowania do imion stanowiących właściwość szczególną danej grupy etnicznej, np. Woodrow, Oliver, Knut, Wolfgang, Igor, Trofim, Abraham, Sender, Zysa itp., które jako takie z istoty swej tłumaczeniu nie ulegają.

Przez budowę nowych szkół stawiamy najtrwalsze strażnice polskiego ducha. Każdy Polak popiera Towarzystwo Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych.

DZIAŁ GOSPODARCZY

List pioniera wielkopolskiego ze Złoczowa

Od dzielnego kupca wielkopolskiego, p. Łożykowskiego z Poznania, który w ub. miesiącu osiedlił się w Złoczowie w wojew. tarnopolskim, otrzymaliśmy poniższe uwagi, które oby podziały zachęcająco na nowe zastępy pionierów handlu polskiego w miastach zażydzonych:

Jako kupiec bławatnik, z miejsc zafiarowanych mi przez Związek Polski, wybrałem na nowe miejsce zamieszkania i założenia pierwszej katolickiej placówki z tej branży miasto Złoczów. Koledzy i znajomi odradzali mi, jednak mego postanowienia nic ani nikt już zmienić nie mógł.

Partja towaru z Bielska i Łodzi była już zamówiona i skierowana do nowego miejsca mego zamieszkania.

Chociaż byłem zdecydowany na wszystko i obce mi już były wszelkie obawy, a przestrogi nawet najzwyklejszych nie trafiały mi do przekonania, przynajmniej muszę jednak, że w tę noc dla mnie pamiętną i bodaj, że przełomową w moim życiu, gdy po ciąg z każdą godziną uwoził mnie dalej od miejsca rodzinnego, zbliżając do nowego celu, rozdził się w mem sercu niepokój.

Czy słusznie postąpiłem, lokując ciężko zarobiony grosz, owoc pracy całego życia, właśnie na kresach w Małopolsce wschodniej, jakie znajdę tam stosunki, jakich ludzi, jakie nastroje w społeczeństwie polskim — takie i podobne myśli kołatały mi w głowie.

Niepokój ten już w pierwszym dniu mego pobytu w Złoczowie rozwiął się jak zły sen, zaraz pierwsze zetknięcie się z przedstawicielami Stowarzyszenia Kupców Polskich i działaczami narodowymi przekonały mnie o trafności i celowości mego postanowienia.

Złoczów, czyste i schludne miasto o 14.000 mieszkańców, jak i wszystkie inne tutaj miasta, jest w 50 proc. zażydzone.

Handel z wyjątkiem sklepów spożywczych w 100 proc. w rękach Żydów, rzemiosło również w całości niemal przez nich opanowane. To też ogromne tutaj w tej dziedzinie są możliwości dla solidnych kupców i rzemieślników Polaków.

Stowarzyszenie Kupców Polskich w Złoczowie serdecznie mną się zajęło, dopomogło do wwnajęcia lokalu i na-

wiązania kontaktu z miejscowym społeczeństwem, które wykazuje pełne zrozumienie dla sprawy spolszczenia handlu i rzemiosła na rubieżach Rzeczypospolitej i które powitało z wielkim zapętem pierwszy sklep bławatny, sklep polski i katolicki, przezemnie założony.

Z okazji otwarcia sklepu, staraniem Stowarzyszenia Kupców Polskich, odprawiono w kościele parafjalnym mszę świętą na intencję handlu polskiego, w której bardzo liczny udział, prócz członków Stowarzyszenia Kupców Polskich, wzięło społeczeństwo miejscowe.

Po mszy świętej nastąpiło uroczyste poświęcenie i otwarcie sklepu.

Przy tej okazji pragnę z łaskawym pośrednictwem redakcji tak poczytne go dziennika złożyć serdeczne staropolskie „Bóg zapłać!” wszystkim rodakom w Złoczowie, a szczególnie Stowarzyszeniu Kupców Polskich za okazaną pomoc i radę.

Apeluję do braci w Wielkopolsce, aby wyzbyli się wszelkich nieuzasadnionych obaw i uprzedzeń. Niechaj masowo niosą swą wiedzę fachową i zawodową tutaj na południowy wschód, gdzie znajdują należyta lokatę dla swych kapitałów, znajdują wdzięczne warsztaty pracy i przyczynią się do ugruntowania polskości na kresach.

W Złoczowie daje się szczególnie odczuwać brak katolickiego sklepu galanterijnego, składu aptecznego, drogerji, szklarza, czapkarza, blacharza, tapicera, tokarza i in.

Miejscowe społeczeństwo zahartowane w ciągłej walce o ugruntowanie polskości tej ziemi, słusznie Czerwieńską nazwaną, czeka Was z otwartymi ramionami.

Potrzebnych informacji udzieli Stowarzyszenie Kupców Polskich, Złoczów, ul. Farna 2, albo podpisany (ul. Sobieskiego 11a).

TADEUSZ ŁOŻYKOWSKI.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Platność skumulowanego podatku od dochodu.** Min. skarbu przypomina, że do dnia 15 października r. b. płatna jest druga rata podatku dochodowego od kumulacji uposażeń otrzymanych w r. 1935 od kilku służbodawców, bądź też dwóch lub kilku wynagrodzeń otrzymanych od jednego służbodawcy.

O zwolnieniu z podatku przemysłowego giełdowych obrotów olejami krajowymi. Dekretem ze stycznia r. b. zmieniono fragmentarycznie stawki podatkowe w podatku przemysłowym od obrotu olejami krajowymi. Zmiany te okazały się jednak niepraktyczne, nie spełniły bowiem zamierzonego celu. Ponieważ obecnie sprawa ta jest rozpatrywana w ministerstwie skarbu, przeto należałoby wysunąć sugestję w kierunku zwolnienia z podatku przemysłowego giełdowych obrotów olejami krajowymi. Jako rezultat takiego zarządzenia znaczna część anonimowych dotychczas obrotów uległaby ujawnieniu, przyczyniając się do zwiększenia wpływu z tytułu podatku dochodowego. W sprawie tej jest zainteresowana silnie Wielkopolska, gdzie w dwu latach ostatnich wzrosła się produkcja nasion olejnych i podniósł się handel olejami krajowymi. (az)

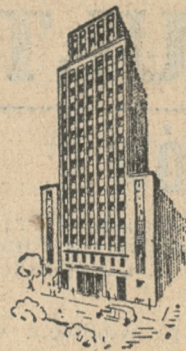
Z KRAJU

(k) **100 lat zakładów przemysłowych Antoni Kaźmierski — Chojnice.** Fabryka koniaków, win, wódek i likierów Antoni Kaźmierski w Chojnicach na Pomorzu obchodzi bież. miesiącu 100-letni jubileusz swego istnienia. Ze względu na pozycję, jaką firma ta zajmuje w przemyśle wólczanym, poświęcamy jej przy tej sposobności kilka uwag. W chwili założenia placówka żydowska, założona w październiku 1836 przez kupca chojnickiego, Żyda Lewińskiego, zrazu nie wychodzi swym zasięgiem poza granice powiatu chojnickiego. Z biegiem lat kilkakrotnie zmienia swych właścicieli, wyłącznie tylko Żydów z których każdy rozszerza nieco rynek zbytu. W październiku 1919 placówkę wykupuje obecny jej właściciel p. Antoni Kaźmierski. Od tej chwili datuje gwałtowny rozrost produkcji i ekspansji terytorjalnej przedsiębiorstwa. Podczas gdy przed rokiem 1919 przetwórczość fabryki

nie dochodziła nawet do 100.000 litrów spirytusu rocznie, od roku 1920 przetwarzano znacznie ponad 200.000 litrów. Z chwilą wprowadzenia monopolu wódczanego ilość przerabianego spirytusu znacznie maleje, jednak zmniejszone nagle obroty niebawem równoważą się dzięki zdrowym podstawom przedsiębiorstwa i zastosowaniu nowoczesnych form organizacji rynków zbytu oraz zręcznemu dostosowaniu się właściciela do nowych warunków. Wysokogatunkowe wyroby firmy A. Kaźmierski, zjednały sobie szerokie rzesze zwolenników w całej Polsce. Dowodem wartości wyrobów firmy jest szereg złotych medali, uzyskanych na wystawach w Paryżu, Berlinie, Brukseli, Poznaniu i ostatnio w Gdyni. Reasumując powyższe, należy stwierdzić, że firma Antoni Kaźmierski w Chojnicach stanowi poważny dorobek w wysiłkach około unarodowienia przemysłu polskiego wogóle, a pomorskiego w szczególności.

(k) **W sprawie pozwoleń przywozu towarów reglamentowanych.** W związku z zbliżającym się terminem podziału kontyngentów przywozowych na towary, wprowadzone z zagranicy, na okres listopad-grudzień, podania o pozwolenie przywozu należy składać w Izbie przem.-handl. w terminie nieodwołalnym do dnia 22 bm. Podania o pozwolenie przywozu należy składać na specjalnych formularzach, które są w izbie do nabycia, oryginał musi być zaopatrzonej w znaczek stemplowy 5-złotowy, a każdy załącznik należy ostemplować znacznikiem 50-proszowym. Dołączanie do podań faktur jest konieczne.

(k) **Ułatwienie wzrostu eksportu z Polski do Kanady.** W związku z ratyfikacją nowego układu polsko-kanadyjskiego, który wszedł w życie z dniem 15 sierpnia br., przysługują towarom polskim, wywozonym do Kanady stawki celne taryfy pośredniej, co stanowi znaczne polepszenie momentów kalkulacyjnych przy dostawach z Polski wobec stanu dotychczasowego. Przy eksporcie do Kanady tylko te towary korzystają ze znizowanych stawek celnych, które są przywiezione bez przeładowywania z jednego z portów polskiejskiego obszaru celnego lub z portów tych państw, które również korzystają z taryfy pośredniej na podstawie zawartych układów handlowych, bądź z portów angielskich ze względu na przysługującą pa-



Tow. Ubezp. »PRZEZORNOŚĆ«

NALEŻĄCE DO KONCERNU
THE PRUDENTIAL ASSURANCE Co. Ltd. London.

ZAWIERA UBEZPIECZENIA:
OD OGNIĄ, KRADZIEŻY
NIESZCZĘŚLIWYCH WYPADKÓW
ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ
I TRANSPORTÓW

TOW. „PRUDENTIAL”

ZAWIERA UBEZPIECZENIA OD OGNIĄ

ORAZ
na mocy specjalnej umowy przyjmuje na siebie solidarną odpowiedzialność za zobowiązania wynikające z polisa Tow. Ubezp. „Przezorność” S. A. w dziale ubezpieczeń od ognia oraz za posiadane przez to Towarzystwo ubezpieczenia w dziale życiowym.

AKTYWA NA KONIEC 1935 R. WYNOSZA
ZŁ. 13.113.915.115

przerachowane wg. parytetu

ODDZIAŁY, REPREZENTACJE I AJENTURY
W WSZYSTKICH MIASTACH R. P.

CENTRALA OBU TOWARZYSTW

WARSZAWA, PLAC NAPOLEONA Nr. 9

Centr. tel. 5.63-20

ng 18 227

stwom Imperjum Brytyjskiego specjalną taryfę preferencyjną.

(k) **Handel zagraniczny Polski we wrześniu.** Dane handlu zagranicznego za wrzesień r. b. ogłoszone w dzisiejszym porannym wydaniu „Kurjera Pozn.”, wykazują bardzo znaczny wzrost obrotów handlowych z zagranicą. W porównaniu do miesiąca poprzedniego obroty zwiększyły się o 13 milj. zł. Bardzo poważny wzrost wykazują również obroty za 9 miesięcy r. b. w porównaniu z analogicznym okresem r. ub.: gdyż wzrosły one o 169 milj. zł. Ten znaczny wzrost obrotów należy przypisać pomyślnemu zjawisku ożywienia produkcji. W szczególności w przemysłach włókienniczym, hutniczym, metalowym daje się zaobserwować zwiększenie zapotrzebowania na surowce.

Wzrost przywozów nie oznacza równoległego wzrostu natychmiastowych płatności z tego tytułu. Tak np. przy likwidowaniu zamrożonych należności zagranicznych przez przywóz towarów, należności za te towary są już pokryte; w razie korzystania z pożyczek zagranicznych w formie kredytowanego przywozu towarów — płatności są odraczane.

Z ZAGRANICY

(z) **Sprawa udziału Japonji w międzynarodowym porozumieniu walutowym.** Japonja w dalszym ciągu zachowuje pozycję wyczekującą, wobec międzynarodowej sytuacji walutowej oraz porozumienia walutowego trzech mocarstw. Sfery kompetentne wyrażają opinię, że Japonja — w razie otrzymania formalnego zaproszenia — weźmie udział w międzynarodowej konferencji monetarnej, której zwołanie jest spodziewane w związku z układem trzech mocarstw.

Krótkie informacje gospodarcze

— Liczba spółdzielni, należących do związków rewizyjnych, wyniosła na dzień 1 stycznia r. b. ogółem 11.475, w tym 6.676 spółdzielni należących do związków rewizyjnych polskich (4.965 spółdzielni rolniczych i zarobkowo-gospodarczych, 1071 należących do związku rewizyjnego „Społem”, 256 wojskowych, 357 należących do związku spółdzielni i zrzeszeń pracowniczych i 27 należących do związku „Hurt”), 774 spółdzielni należących do związków rewizyjnych żydowskich, 3.229 do ukraińskich i ruskich, oraz 796 do związków rewizyjnych niemieckich.

— Największa liczba spółdzielni przypada na teren woj. lwowskiego, mianowicie 1.984, na drugim miejscu pod względem ilości spółdzielni znajduje się woj. tarnopolskie 1.423, na trzecim stanisławowskie 1.108, dalej poznańskie 822, lubelskie 768, krakowskie 711 itd.

— Firmy Shell i Standart Oil przysły do porozumienia w sprawie przejęcia przez Shell wszystkich urządzeń Standart Oil w krajach bałtyckich. Jedynym dostawcą benzyny w tych krajach jest oddział firma Shell.

— Komisja parytetyczna ustaliła, że koszty utrzymania rodzinnej pracowni w m. wrześniu na Śląsku wzrosły w porównaniu z sierpniem o 1,47 proc.

— Po kilkumiesięcznej kampanji rybacy półwyspu helskiego zakończyli sezon połowu flader i obecnie przygotowują się do połowu węgry.

— Opłaty przewozowe morskie między Holandją i kolonjami mają być podwyższone w listopadzie o 25 proc.

Chleb dla Polaków

Potrzebny fachowiec Wielkopolańin z udziałem do prowadzenia spółdzielni spożywczo-kolonjalnej w Baranowie. Za pewniona koncesja na tytoń, wódki i loteryj państwowa.

W mieście przemysłem potrzebny skład obywatel przedewszystkiem dla robot-

ników i urzędników. Powodzenie zapewnione.

W woj. Nowogrodzkim można uruchomić linje autobusowe na centralnych szlakach.

Potrzebny kwartet muzyczny (saksofon jazz, pianista, skrzypce), składający się z Polaków chrześcijan, do pierwszorzędnej restauracji w Lidzie. (Wynagrodzenie 4 — 5 zł dziennie i utrzymanie).

Do Małopolski potrzebny: krawiec, zegarmistrz - jubiler, kamasznik, cukiernik, mogący założyć własny warsztat pracy.

W mieście powiatowym w Małopolsce potrzebny jest sklep z gotowymi ubraniami i hurtownia kolonialno-spożywcza.

W woj. Tarnopolskim, w mieście liczącym 10.000 mieszkańców potrzebny jest sklep z galanterją i bławatami.

W ośrodku robotniczym na Wołyniu potrzebny jest skład bławatów, żelaza. Znajdą zatrudnienie kowal, stolarz — mający środki na założenie własnych warsztatów.

Polak - chrześcijanin poszukuje wspólnika z kapitałem ca. 2.000 zł. do istniejącej fabryki lemoniad i wód mineralnych na Kresach celem powiększenia produkcji, a tem samem usunięcia konkurencji żydowskiej.

W pow. Chojnickim potrzebny garbarz z gotówką, któryby mógł skupować skóry — oraz bławatnik, tamże poszukiwani — lekarz i dentysta.

Do miasta liczącego 25.000 mieszk. w woj. Kieleckim potrzebny zakł. zegarm. jubilerski oraz skład ryb i konserw.

W miejscowości koło Mielca, woj. Krakowskie może się osiedlić wykwalifikowany krawiec, ewentl. mógłby nabyć domek nadający się na warsztat.

Bławatnik lub konfeksjonista rozporządzający kapitałem ca. 30.000 zł poszukiwany jako wspólnik do poważnego składu bławatnego w Lublinie.

W mieście woj. Białostockiego, liczącym 30 tysięcy mieszkańców potrzebny duży skład bławatów, czapek, duży skład żelaza, hurtownia kolonialno-spożywcza, duży skład drzewa budowlanego, skład luster i szkła, większy skład zegarmistrzowski - jubilerski - optyczny, skład skór, zakład bednarski i powroźniczy.

W Piotrkowie doskonale zaprowadzony skład bazarowy, istniejący zgóra 30 l., z powodu podeszłego wieku właściciela do sprzedania.

Zasobny zakład introligatorski, zaopatrzonej w nowoczesne urządzenia potrzebny w mieście o 40.000 mieszkańców posiadającym wiele szkół, urzędów; na miejscu siedziba biskupa, 8 szkół średnich, tyleż powszechnych. Niema na miejscu ani jednego introligatora Polaka, są Żydzi nie mający potrzebnych urządzeń Egzystencja pewna.

Do wdyzierzawienia w woj. Lubelskim — Wielkopolska Piekarnia — doskonale prosperująca. Dzierżawa mies. 120 zł. objęcie zapasów i urządzeń 7.000 zł. Właściciel sprzedaje ewentl. piekarnię wraz z domem o 6 ubikacjach dla piekarni i 7 izbach mieszkalnych oraz morgi ogrodu za cenę 18.000 zł. Nieruchomość znajduje się przy rynku. Właściciel chce sprzedać z powodu objęcia większej piekarni wojskowej. Tamże potrzebny również sklep żelaza i skup zboża. Warunki bardzo dobre.

Informacyj w powyższych sprawach udziela Związek Polski w Poznaniu przy ul. Pocztowej 27, m. 1. Petentów zgłaszających się po informację uprasza się o załączenie znaczków pocztowych na odpowiedź.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

OBRAZY WŚRÓD KWIATÓW

„Sztuka, kwiaty i wnętrze” — Plastyki poznańscy pod jednym dachem — Prace dawne i nowe — Kolekcja T. Marczewskiego — Młodzi — Nowy rzeźbiarz w Poznaniu — Architektura — Budowle, kolo których się przechodzi — Z naszej Szkoły Zdobniczej.

Mówiłem już na tem miejscu o zdobnictwie, którego okazy oglądamy na wystawie „Sztuka, kwiaty, wnętrze” w halach Targów Poznańskich. Pozostała mi plastyka, tym razem „skomasaowana”, w tym mianowicie sensie, że po raz pierwszy udało się pod jednym dachem skupić różne zrzeszenia artystów i zwalczające się niekiedy kierunki. Zdarzyło się to na naszym gruncie po raz pierwszy. Oby było dobrym początkiem!

Wśród mnogości wystawionych prac jest oczywiście wiele takich, które już znajdowały się u nas na widoku publicznym, więc omówienia nie potrzebują. Natomiast trzeba zwrócić uwagę na niektóre rzeczy nowe.

I tak przedewszystkiem Tadeusz Marczewski, warszawianin, prowadzący w Poznaniu szkołę malarską, występuje z większą kolekcją swoich obrazów. Jest on wyznawcą zasad malarskich starych mistrzów. Nie znajdujemy u niego jasnego koloru impresjonistów, lecz barwy lokalne, celowo tłumione, nawet czasem dość silnie przyczernione. Rysunek sumienny i ściśle realistyczny. Wystawia obrazy z kilku okresów. I tak „Studjum portretowe” Nr. 139 z r. 1924 zdradza pewne wpływy Secesji, „Studjum portretowe” Nr. 140 o dość wyraźnym charakterze stylizacji wprowadza nas do ostatnich prac o pełnym realizmie formy, jak np. „Akt”, „Jakobin”. Obrazy te, jak również duża kompozycja „Śmierć św. Franciszka” pokazują nam artystę o dużej wiedzy i doświadczeniu malarskim. Specjalnie wyróżnić pragnąłbym małą główkę kobiecą (tytuł „Dzwon wieczorny”) o szlachetnej tonacji kolorystycznej i subtelnym nastroju, przypominającym jakby angielskich Prerafaelitów.

Kilka prac P. Pogowskiego świadczą o dużym postępie w rozwoju artysty. Dotyczy to tak portretów, oddających trafnie podobieństwo modelu (może najlepszy portret kobiety w sukni granatowej Nr. 203), jak i pejzaży i martwych natur. Pięknie skomponowana „Martwa natura” Nr. 206, utrzymana w ciemnych kolorach, ma zwartą, silnie nasyconą harmonję barwną. Podobne zalety przypisać należy pejzażowi Nr. 205 o barwach jaśniejszych.

Z. Eichler po raz pierwszy dał poważne studjum plenerowe „Hucul II”, malowane z dużą swobodą i werwą malarską, w porównaniu z dawniejszymi, zbyt szczegółowo opracowanymi; Maszkowski dwa krajobrazy Nr. 284 i 285 o miłej błękitnawej tonacji. Plater-Zyberk z pośród kilku prac najwięcej interesuje subtelnym studjum pejzażowym „Przed burzą” i dobrze malowanym „Terrierem”. Rowień z wyróżnieniem zasługuje pięknie stonowany „Port w Marsylii” Zofji Dziurzyńskiej-Rosińskiej. K. Jasnech wystawił portret p. P., a p. Kuztelnikowa krajobraz podhalański o miękkiej tonacji barw.

Z generacji młodszej zasługują na uwagę niektóre prace utalentowanego kolorysty M. Tatarakiewicza, mianowicie „Rybak” i martwa natura „Ryby”, dość udatnie scharmonizowana, w porównaniu z innymi, zbyt surowymi w kolorystyce. Dojrzałym i więcej zaawansowanym od niego jest Wacław Piotrowski (wychowanek tutejszej Szkoły Zdobniczej) w dwóch płótnach: „Kąpiel” i „Podwórze”. Czuć w nich talent i rzetelne podejście malarskie, podobnie, jak i w pejzażu z Krzemieńca Z. Małachowskiej, zupełnie odmiennym w dekoracyjnym rozłożeniu, solidnie przestudjowanych plam barwnych. Czarneckiego „Akwarela” Nr. 45 ma charakter dobrej ilustracji; krajobraz M. Orackiego-Serwina odznacza się soczystą kolorystyką.

W dziale grafiki wystąpił z serją drzeworytów znowu były uczeń poznańskiej Szkoły Zdobniczej, R. Tadeusz Wilkanowicz. Młody i utalentowany grafik zupełnie opanował technikę drzeworytu. Posługując się z powodzeniem dłotkiem wielokrotnym, wydobyla miękkie efekty światłocieniowe o pewnym zacięciu malarskim.

W dziale rzeźby prawdziwym wydarzeniem są prace Bazylego Wojtowicza, profesora naszej Szkoły Zdobniczej. Artysta ma za sobą kilka nagród warszawskich, a przedewszystkiem odznaczenie za „Łuczniczkę” na berlińskiej Olimpiadzie, znajdującą się na obecnej wystawie. Kilka wystawionych głów i fragment pomnika gen. Sowińskiego świadczą, że młody jeszcze, acz już dużo umiejący rzeźbiarz jest obecnie w fazie przejściowej, że styl jego nie jest jeszcze zupełnie zdecydowany. W portrecie p. Z. K. daje silną w plastyce bryłę rzeźbiarską, w „Głowie dziewczynki” Nr. 412 wyszukuje subtelne efekty światłocieniowe przy nader miękkim traktowaniu płaszczyzn — wreszcie „Głowa dziewczynki” Nr. 413 i „Głowa męska” mają charakter dobrze przemysłanej i estetycznej stylizacji. Mimo przejściowych — oczywiście — wahań w pojmowaniu formy, rzeźby te wykazują poważny talent i wybitną kulturę artystyczną. Poza dobrą formą uderza w nich wyjątkowa siła wyrazu. Mamy ją również w pomniku gen. Sowińskiego. Figurę modeluje artysta w dużych płaszczyznach jako anatomję i formę rzeźbiarską; na plan ostatni usunięty jest realizm generalistyczny munduru. Dzięki temu otrzymuje świetną w ruchu sylwetę, pełną wyrazu i monumentalnego charakteru. Na podstawie wystawionych prac stwierdzić należy, że B. Wojtowicz jest cennym nabytkiem dla naszej kolonii artystycznej.

Po raz pierwszy wystąpili zbiorowo nasi architekci, zorganizowani jako „Stowarzyszenie Architektów Rzeczypospolitej Polskiej, oddział w Poznaniu”. Bardzo obfita kolekcja fotografii pokazuje nam szereg budowli już wykonanych, a zdobiących nasze miasto. Pomysł szczęśliwy, bo fotografie te zwracają ponownie uwagę widza na piękno niektórych naszych nowo-wybudowanych gmachów, które nam już nieco spowszedniały, lub kolo których przechodzi się machinalnie, bez zainteresowania dla ich artystycznej wartości. Tak samo wnętrza, często nam nieznanne, a przecież zasługujące na uwagę, mamy również na zdjęciach. Brak miejsca nie pozwala na omówienie, ani nawet na wyliczenie licznych, a często nader wartościowych artystycznie budowli. Poza tem wystawiono wiele również projektów architektonicznych, a także kilkanaście bardzo dobrych akwarelowych szkiców architektury zabytkowej, wykonanych z pełnym zrozumieniem architektonicznych walorów tematu.

Nakoniec trzeba wspomnieć o pracach uczniów Szkoły Zdobniczej, odznaczających się wysokim poziomem; znamy je już po części z poprzednich wystaw szkolnych.

Jan Mroziński

Poznań

Nagroda dla młodego plastyka. Jury wystawy „Sztuka Kwiaty i Wnętrze” przyznało p. Wacławowi Piotrowskiemu nagrodę w kwocie 300 złotych, ufundowaną przez p. wojewodę poznańskiego A. Maruszewskiego dla młodego utalentowanego plastyka, pracującego w Poznaniu. P. W. Piotrowski uczestniczy w obecnej wystawie.

Jutro:

TATERNICKI JUBILEUSZ

przez

dr. Jerzego Młodziejewskiego

Pisma nadesłane

„Przegląd Księgarski”. Nr. 18. Treść: „Konieczność obrony”. — „Dajemy głos!” — Książka i księgarstwo w zwierciadle prasy. — Z żalobnej karty. — Z praktyki dla praktyki. — Sprawy podatkowe. — Informacje i wiadomości. — Kronika. — Komunikaty. — Adres Redakcji: Warszawa, Chmielna 27.

„Przeszłość”. Nr. 10. Treść: Dr. J. Ujda: „Starożytna Olimpia i jej igrzyska” — E. Żukowski: „Pamiętniki”. — P. Żukowski: „Jak to było po wojnie światowej”. — „Obrazy z życia szlachty rosyjskiej”. — Dane liczbowe do historii Anglii. — Zapytania i odpowiedzi. — Adr. Red. Poznań, ul. Karwowskiego 22. III pnr.

ŻYCIE KULTURALNE

KTO UCZĘSZCZA NA UNIWERSYTET WILEŃSKI?

Z Wilna donoszą nam(zw):

Nasza w najściślejszym znaczeniu kre-sowa Wszechnica Stefana Batorego jest, jak wiadomo najbardziej na wschód wysuniętą placówką polskiego kulturalnego frontu. To też odnosząc się do frekwencji na Uniwersytecie wileńskim cyfr, i dany są jakby biuletynem o stanie, w jakim znajduje się ten nasz bastion. A jest to biuletyn bardzo ciekawy, którego szczegóły zawdzięczamy sprawozdaniu, odczytanemu na inauguracji roku akademickiego przez prof. dr. Witolda Staniewicza, ustępującego obecnie rektora.

Więc przedewszystkiem — liczba słuchaczy. Dostała ona do 3281, w czym — co trzeba podkreślić — prawie trzecia część, bo 32,1 procent stanowi kobiety. Najmocniej obsadzony jest, jak zwykle na naszych Uniwersytetach, wydział prawniczy, który liczył 1113 słuchaczy; po nim idzie lekarski z 704, zaraz potem przyrodniczo-matematyczny (633), natomiast humanistyczny liczył mniej niż połowę w stosunku do matematyczno-przyrodniczego, bo tylko 311. Rolników było 198, teologów 156, farmaceutów 73 i słuchaczy wydziału sztuk pięknych (jednego na niwersytetach polskich) 48.

Statystyka narodowościowa, która była by najciekawszą, nie została, formalnie biorąc, w sprawozdaniu uwzględniona, lecz można nabrać o niej wyobrażenia według statystyki wyznaniowej. Mianowicie rzymsko-katolików było 64,7 procent, „może-szych” (czyli poprostu Żydów — 19,2 procent, prawosławnych 12,3. Według przynależności państwowej, obywatele polscy

są naturalnie prawie jedynym elementem, gdyż procent ich wynosi 98,6. Przynależność litewską miało 2 procent lotewską 0,8.

Najciekawszą jest statystyka, szeregująca słuchaczy i słuchaczki według stanu społecznego, zawodu i zamożności rodziców. Oto największego zastępu dostarczyła inteligentja pracująca, bo 1826 studentów. Ze sfery robotników rolnych oraz przemysłowych, służby domowej i najniższych funkcjonariuszy pochodziło 226 słuchaczy; z drobnego mieszczaństwa i średniego rolnictwa (od 15 do 50 hektarów roli) wyszło 473, wreszcie z warstw przemysłowych i rolniczych lepiej sytuowanych 302.

Jako warsztat naukowy przedstawia się Uniwersytet Stefana Batorego nader poważnie, posiadając 96 katedr z ciałem akademickim liczącym 101 członków, w czym 30 profesorów zwyczajnych i 40 nadzwyczajnych, 24 docentów itd. Adjunktów jest 28, starszych i młodszych asystentów 174, poza 11 zastępcami oraz 12 asystentami-wolontarjuszami. Prac naukowych w roku sprawozdawczym ogłosili profesorowie, docenci oraz asystenci przeszło 350.

Co do funduszy, to skarb państwa zmniejszył swoją dotację w roku ubiegłym z 40.500 złotych, tak że wyniosła ona 2.448.559.

Uniwersytet katolicki w Lublinie za-inaugurował rok akademicki nabożeństwem, odprawionem przez Wielkiego Kanclerza Uniwersytetu, ks. biskupa Fulmana. Odczyt inauguracyjny wygłosił ks. dziekan Rath.

MUZYKA

Symfonia w Katowicach. Towarzystwo Muzyczne katowickie projektuje na sezon obecny ośm koncertów symfonicznych. Dyrygować będą: Faustyn Kulczycki, dyrektor Konserwatorium Śląskiego, prof. Dymek, profesor tegoż Konserwatorium, oraz dyrygenci zapraszani z innych środowisk. Pierwszy koncert w niedzielę 18 października.

„Halka” w Helsingforsie odniosła wielki sukces. Prasa potraktowała premjere jako wyjątkowe zdarzenie w życiu teatralnym Helsingforsu i zaznacza, że „Halka” powinna wejść do żelaznego repertuaru.

Rafał Kubelik, syn słynnego ongi skrzypka Jana, dyrygował Filharmonją czeską na koncercie inauguracyjnym. Liczy lat 22.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

„Czarodziej ryłca”. Pod takim tytułem wygłosił znany grafik i krytyk Tadeusz Cieślowski (syn) odczyt o twórczości Stefana Mrozeńskiego, świętego grafika, który przebywa obecnie w Londynie.

Warszawska Akademia Sztuk Pięknych miała w roku ubiegłym 208 słuchaczy i 163 słuchaczek, razem 371. Z tego dyplomy otrzymało razem 10 osób — w tem 7 mężczyzn i 3 kobiety. Świadectwa nauczyeli: rysunku otrzymało 3 mężczyzn i 8 kobiet.

RUCH REGIONALNY

„Tekka Pomorska”. Ukazał się 2-gi zeszyt kwartalnika regionalnego, poświęconego zagadnieniom kultury i sztuki p. t. „Tekka Pomorska”. Jest to organ Konfraterni Artystów w Toruniu. — Zeszyt 2-go zawiera m. in. artykuły dyr. Borowika, „Opinia pomorska” ks. dr. Łęgi, z zakresu prehistorji mgr. Bukowskiego o Ignacym Łyskowskim, Busiakiewicza, oraz stałe rubryki: Z ruchu wydawniczego, Kącik polemiczny (M. Styrowa), W sprawie t. zw. Łuku Czara) i Z ruchu kulturalnego. Z. Ł.

TEATR

Co grają w Warszawie? Adwentowicz teatr Kameralny zaczyna sezon sztuką H. Gobacha „Wróble gniazdo”. Główna postać męska gra Adwentowicz, kobiece pp. Irena Grywińska-Adwentowiczowa i Nina Grudzińska, b. śpiewaczka opery warszawskiej.

Dramat o bitwie z r. 1914. W Berlińskim Schillertheater wystawiono dramat, Hansa Gobscha p. t. „Der andere Feldherr”. Treścią są zdarzenia poprzedzające bitwę tan-nenberską w sierpniu 1914. Autor pokazuje generała Samsonowa, zmuszonego przez sztab generała Zylńskiego do rozpoczęcia ofensywy na Prusy Wschodnie o tydzień wcześniej, niż było planowane i ułożone Samsonow w końcu popelnia samobójstwo. Autor dorobił do tego szeregu scen psychologicznej i moralnej „nordycki”. Samsonow był „nordykiem”, ale pod wpływem rosyjskiego bizantyżmu „odnordyzował się”. Prawdziwy „nordyk” nie dałby się zmusić do wykonania rozkazu, o którym wie, że jest niedorzeczny i na fałszywych założeniach oparty, a który grozi przegraną bitwą i śmiercią dziesiątków tysięcy ludzi. Raczej podałby się do dymisji. Samsonow postąpił wbrew sumieniu i wbrew własnemu poczuciu honoru, ulegając ślepo naciśkowi Zylńskiego. Zwyciężył „prawdziwy nordyk” — Hindenburg. Doczepiona też obciąża bieg zdarzeń, przedstawionych z fotograficzną wiernością i podobno zajmujących.

NAUKA

Zgon uczonego. W Berlinie zmarł prof. Friedrich von Oppeln-Bronikowski, wybitny romanista. Liczył lat 64.

Nagrody przyrodnicze. Kasa im. Mirowskiego przyznała za rok 1935/36 nagrodę za pracę przyrodniczą z funduszu Jakóba Natanson, w kwocie 2 tys. złotych, prof. Józefowi Paczkowskiemu z Poznania za pracę pt. „Lasy Białowieży”. Nagrodę za pracę geograficzną z funduszu Wojciecha Sawickiego w sumie 400 złotych, otrzymał prof. dr. L. Grabowski za pracę pt. „O konwergencji południkowej w odwzorowaniu Roussilhe-owskim elipsoidy”.

OCHRONA PRZYRODY

Niewolno zrywać szarotek! Dotychczas szarotka podlegała ochronie prawnej tylko na terenie powiatu nowotarskiego — teraz została ta ochrona rozciągnięta na całe Tatr polskie. Za zrywanie, sprzedawanie i kupowanie grozi kara aresztu do 6 tygodni i grzywny do 3000 złotych. W pewnych okolicznościach szarotka może być bardzo droga...

SZKOLNICTWO

Czy dzieci mają poczucie czasu? Uczony niemiecki Ziehenc, stwierdził, że np. uczniowie 8-letni nie wiedzieli, ile godzin ma dzień. Odpowiadali: 19, 21, 23 a nawet 60. Dla tych samych dzieci rok miał od 19 do 300 dni. W Polsce zagadnieniem czasu zajmował się prof. Szuman, który swe obserwacje ogłosił w tomie I Encyklopedji Wychowania. Obecnie literaturę tę wzbogaca cenna praca p. L. Bandury, ogłoszona w tomie VIII „Kwartalnika Psychologicznego” oraz w oddzielnych broszurach. Autor badając 77 dzieci w wieku od 7 do 9 lat w jednej ze szkół warszawskich obrał ciekawą metodę: opowiadał dzieciom bajkę o Kopciszku a potem wypytywał się o takie pojęcia czasu, jak „rok” bardzo dawno, „krótko potem”, „późna noc”, „późnoc”, „tydzień” itp. Wyniki badań mają wielkie znaczenie tak dla szkoły, jak i dla rodziców. Tak np. z zebranych odpowiedzi wynika, że pojęcie czasu historycznego i pojęcie czasu jako rozwoju jest u dzieci w wieku 7 do 9 lat niejasne. „Bardzo dawno” to u większości okres, nie przekraczający 10 lat, a rok — to 2, 5, 10, 15 a nawet 28 miesięcy. Charakterystyczne jest to, że czas dłuższy, niż życie dziecka, jest dla niego nieuchwytny. Dla wychowawców płynię z tego nauka, by wobec błędów w ocenie czasu, popelnianych przez dzieci, zachować zimną krew i nie wysuwać wniosków o takiej czy innej inteligencji dzieci. (sn).

ZE SWIATA FILMU

Pod reżyserją R. Gantkowskiego zaczęto w Warszawie nakręcać film „Płomienne serca”. Uczestniczą m. in. Elżbieta Barszczewska znana już jako pełna wdzięku „Trędowata”, oraz syn Józefa Węgrzyna, Mieczysław aktor teatru krakowskiego. Przypomni się też widzom p. Helena Zahorska, b. aktorka teatru Narodowego.

Książki nadesłane

M. Arct: „Słownik ortograficzny języka polskiego”. Wydanie szóste. Nowa piśmownia, uchwalona przez komitet ortograficzny Polskiej Akademji Umiejętności w roku 1936. Warszawa, Wyd. M. Arcta.

Doleżyk Karol: „Rozważania polityczne. Cz. I. Wolność”. Chorzów 1936. Nakł. Autora.

M. Arct: „Słownik ortograficzny i zasady pisowni”, Warszawa 1936. Wyd. M. Arcta.

Z wystawy Sztuka, Kwiaty, Wnętrze

PORCELANA I KRYSZTAŁY

Z dziedziny porcelany i szkła wystawiają cztery firmy poznańskie, przyczem na stoiskach, co należy podkreślić z uznaniem, widzimy prawie wyłącznie wyroby krajowe, doprowadzane z roku na rok do coraz to większej doskonałości tak pod względem jakości, jak też i motywów dekoracyjnych.

Firma „Ozdoba“, Poznań, pokazuje m. i. bardzo ładny serwis ścielowski z porcelany kremowej, dekorowany wzorami w kolorze popielatym. Dalej widzimy tam piękne krajowe majoliki, kryształowe „Zawiercie“ oraz piękne kryształy belgijskie. Dużym zainteresowaniem cieszą się sztuczne, wykonane całkowicie ze stali nierdzewnej, oraz sztuczne alpacca — chromowane. Tak jedno, jak i drugie posiadają nowoczesne fasony i odznaczają się niskimi cenami.

Na stoisku firmy „Porcelana“, Poznań, widzimy serwis porcelanowy Gieschego oraz kolekcje pięknych wazonów porcelanowych również „Gieschego“. Dużą część stoiska zajmują wyroby alabastrowe „Żurawno“. Nie brak oczywiście szkła i kryształów.

Marjan Lesiński, Poznań, pokazuje poza porcelaną (m. i. bardzo miły serwis kremowy w drobne kwiatki — Ćmielów) sztuczne alpacce, zastawy fajansowe oraz wchodzące obecnie w modę szklane talerze obiadowe oraz szklane komplety śniadaniowe.

Porcelaną „Ćmielów“ oraz Giesche spotykamy także na stoisku firmy Wincenty Janaszek, Poznań, a poza tem szklane garnitury do likierów, kafelek i t. p.

ZEGARY I SREBRO

Branża ta jest reprezentowana przez jedno tylko stoisko, a mianowicie firmy W. Szulc, Poznań; jest to zato jedno z najładniejszych stoisk i podczas otwarcia wystawy zwróciło na siebie szczególną uwagę Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. Widzimy tam bardzo efektowne w swej prostocie płaskie zegary ścienne, zegary w wytwornych kasetach drewnianych oraz nowoczesne zegarki na biurko. Specjalnie ciekawym eksponatem jest zegar „wieczny“, utrzymujący się stale w ruchu wskutek zmian ciśnienia atmosferycznego, który więc poniekąd — jak mówi napis — „żyje powietrzem“. Drugą ciekawostką jest elektryczny zegar loteryjny, również nie wymagający nakręcania. W gablotce w ścianie umieszczona jest piękna kolekcja naczyń szczerosrebrnych.

PRZEMYSŁ ARTYSTYCZNY

Przemysł artystyczny jest doskonale reprezentowany przez firmę Wanda Krakowska, Warszawa, na której stoisku zwracają uwagę przedewszystkiem piękne w kolorach i wzorach tkaniny lniane i lniano-wełniane, przeznaczone na obicia dla mebli, obicia ścian i t. p. Są to własne wyroby firmy, tak, jak też meble trzcinowe oraz ciekawe mebelki, wyplatane warkoczami słomy, szyte korzeniem. Niemniej podobają się nastrojowe abażury na lampy i makaty buczackie. Oprócz prac własnych wystawia firma śliczne barwne ceramiki z pracowni p. Radzińskiej, obrazy, malowane na szkle p. Marji Kuleszyny, a wreszcie wspaniałe kilimy p. Wandy Koszeckiej.

Z własnymi, wcale nie przeciętnymi pracami wystąpiły na wspólnym stoisku trzy absolwentki Państwowej Szkoły Zdobniczej w Poznaniu, pp.: H. Idzińska, C. Cepelówna i M. Wiśniewska, pokazując ładne kilimy, poduszki, rysunki i litografie oraz piękne pudełka i kasety, wykonane w skórce.

Kilimy w dużej ilości i przeróżnych wzorach widzimy jeszcze na stoisku „Kilimu Wielichowskiego“.

PRZEMYSŁ LUDOWY I ROBÓTKI

Dział ten jest bardzo różnorodny i tak spotykamy na stoisku „Przemysłu Ludowego“, Zamość, serwety samodziłowe haftowane, haftowane bluzki, haftowane torebki i t. d. Na stoisku Zakładów Nakładowych Przemysłu Chałupniczego przeważają znow kilimy i poduszki kilimowe. P. Wanda Komendzińska, Zakopane, wystawia ludowe wyroby zakopiańskie i hafty, a szereg kobiecych stowarzyzeń społecznych wystawia głównie robótki ręczne.

Hafty ręczne widzimy ponadto w wykonaniu p. Urszuli Sienkiewiczowej, Poznań, oraz p. Władysławy Sławskiej, Poznań. Nie chcielibyśmy

też pominąć p. Wentzlowej, wystawiającej sztuczne kwiaty, z których szczególnie chryzantemy wyglądają jak żywe.

KOSZYKARSTWO

Obszerne stoisko zajmują meble koszykowe i inne wyroby koszykarskie, wystawione przez Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi. Są to wszystkie prace, wykonane przez ociemniałych w zakładzie w Laskach pod Warszawą.

Wszelkie artykuły, wchodzące w zakres branży koszykarskiej, wystawia poznańska firma P. Roehr, podczas, gdy p. Antoni Rajman, Poznań, pokazuje drobną galanterię koszykową, kosze do kwiatów, podstawki itp.

DIWANY I MATERJAŁY

Cennem uzupełnieniem każdego wnętrza jest dywan, stwarzający atmosferę ciepła i komfortu. Ze dywan, i to dywan dobry, jest dziś dostępny nie tylko dla ludzi zamożnych, o tem przekonują nas stoiska dwu firm poznańskich, wyspecjalizowanych w tej branży.

K. Kuźaj wystawia piękne dywany, wiązane węzłem smyrneńskim, o dużej gęstości, oczywiście wyrobu krajowego o wzorach wschodnich lub też nowoczesnych.

Bracia Górecy wystawiają również krajowe dywany żywieckie, poza tem zaś nowoczesne meble metalowe oraz firany.

Materiały, a w pierwszej linii jedwabie oraz piękne materiały dekoracyjne, a także obrusy i serwety pokazuje znany Dom Jedwabi W. i S. Schuber, Poznań.

NOWOŚCI

Nie byłoby wystawy ani targów bez tak zwanego „działu nowości“. Dział ten odznacza się tem, że dzieją się tam same cuda. Cudowny klej, który klei wszystko ze wszystkim, cudowny proszek, który czyści wszystko, cudowny aparat do szatkowania jarzyn, to tylko mała część z rozlicznych tych cudów. Cuda te są też atrakcją nie małą i dlatego tłok tam zawsze odpowiedni. Ludzie stoją, patrzą i w końcu... kupują. Za jeden złoty lub za jedno pięćdziesiąt groszy. Właśnie zoczyłem znajomego, który kupił cudowny diament, krajający grube szyby na cieniutkie paski.

— A na co ci to potrzebne?

— Na co mi to potrzebne? — zamyślił się. — Wiesz, to może się przydać

Może się i przyda. W każdym razie jest zadowolony — a to też coś warte.

A tymczasem ludzie nadal stoją i patrzą: jak szatkować marchew, jak układać zakaski, jak wyciągać korek z butelki, jak cerować bez nici i lutować bez ognia.

Stoją, patrzą i... kupują. Za jedno pięćdziesiąt groszy, za jeden złoty, za jedno dwa złote, a czasem też cudowny garnek, gotujący bez wody i tłu-

szczy cały obiad w pięć minut... za jedno 40 złotych.

Niech im dobrze służy. (ac)

Wesoły podwieczorek

urządzony w sali Bazarowej staraniem grona Pań parafji św. Marcina na rzecz biednych, udał się znakomicie pod każdym względem. Publiczność stawiła się tak tłumnie, że dosłownie zabrakło miejsc na sali. Bawiono się ochoczo niemal do północy, a zasługa to zarówno gospodarzy imprezy, jak i zespołu „artystycznego“.

P. Stella Śliwińska, utalentowana śpiewaczka estradowa, była owacyjnie przyjmowana i otrzymała żywe oklaski oraz piękne kwiaty za bardzo ładne piosenki przy akompaniamencie p. Zosi Szrejbrowskiej, absolwentki Państw. Konserwatorium Muzycznego, która z dużym artyzmem zaprodukowała „Prząśniczki“ Melcera. Tadzio Kraszewski zadebutował jako... konferencier! Zadebutował bardzo szczególnie i z wielkim sukcesem. Był miły, swobodny i dowcipny. Podobał się wszystkim. Tadzio Hernes, jak zwykle, niecił humor, budził śmiech i zdobywał serca „plci przeciwnej“. To już taki chłop. Zygmunt Mąkowski, niezawodny konferencier z zamiłowania i dyrektor scenek literackich z profesji cieszył się i tym razem znowu powodzeniem.

2 Pożegnalne występy 2

Chóru Dana w Poznaniu

Chór Dana, najznakomitszy i najpopularniejszy zespół rewersistów polskich, który specjalnie w Poznaniu cieszy się olbrzymim i zasłużonym powodzeniem i każdorazowo gromadzi olbrzymie tłumy najwytworniejszej publiczności — wystąpi w Poznaniu 2 razy a to: w sobotę, 17-go października o godz. 11 wiecz. i w niedzielę, dnia 18 października o godz. 12 w poł. w kinoteatrze „Słońce“.

Znakomici a tak w Poznaniu popularni artyści — wykonają na pożegnalnych swych występach w „Słońcu“ wielki, popisowy reprezentacyjny program zagraniczny w 4 językach, z którym właśnie obecnie Chór Dana wyjeżdża na podbój drugiej półkuli — do Ameryki.

W programie udział przyjmą: najpopularniejszy piosenkarz polski, ulubieniec wszystkich kobiet Mieczysław Fogg w popisowym repertuarze i świetny piosenkarz charakterystyczny Adam WYSOCKI w najweselszych piosenkach.

22 października Chór Dana na polskim transatlantyku „Pilsudeki“ wyjeżdża po laury i dolary do Ameryki. Towarzyszą im najserdeczniejsze życzenia wszystkich zwolenników i entuzjastów tego popularnego a tak świetnego zespołu. **Niewątpliwie też cały Poznań pośpieszy w sobotę i w niedzielę do „Słońca“ na dw. pożegnalne występy Chóru Dana.** Ze względu na olbrzymie zainteresowanie występami Chóru Dana — uprasza się Szan. Publiczność o wcześniejsze zakupywanie biletów, które po cenach najniższych — od 1—3 zł. są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Pierackiego 20. Tel. 56-38.

zg 14 487

Mamusiń czy to napewno



Subomin?

Lubomin marki **LUBA** zawiera składniki nieodzowne dla rozwoju dziecka!

Pg 7577/8-11,26/7

Zastąpił sobie na nie i zapracował je rzetelnie; tańczył (za mazura dostał huczne oklaski), sypał dowcipami, zapowiadał, był wodzirejem, słowem, „był Mąkowskim“.

Nieprzewidzianym punktem programu był występ studenta p. Kamińskiego, który ze swadą wypowiedział dwie gawędy kaszubskie, nagrodzone aplauzem.

Organizatorzy „Wesołego Podwieczorku“ mogą być zadowoleni, podjęty trud bowiem opłacił się sownie i niejedna liza naszych biednych zostanie otarta.

Dziś koncert symfoniczny

Józef Sziget — Zygmunt Latoszewski

Przypominamy o inauguracyjnym koncercie orkiestry symfonicznej stol. m. Poznania, który odbędzie się dziś w środę w Teatrze Wielkim pod dyktando dr. Zygmunta Latoszewskiego. Koncert dzisiejszy przemieni się w wielkie święto muzyczne, a to ze względu na program beethovenowski, inauguracją sezonu oraz występ najznakomitszego skrzypka świata, fenomenalnego artysty węgierskiego, Józefa Szigetiego, którego tylko z wielkim trudem udało się pozyskać. Tak świetnie zmontowany koncert wywołać musiał oczywiście wielkie zainteresowanie nie tylko w świecie muzycznym, ale również w całym społeczeństwie naszego grodu i okolicy.

Program dzisiejszego koncertu składa się z następujących utworów Beethovena: uwertura „Leonora III“, Koncert skrzypcowy D-dur (w wykonaniu Józefa Szigetiego) oraz V. Symfonia.

Kwartet Drezdeński w Poznaniu

Słynny „Kwartet Drezdeński“, którego coroczny występ w Poznaniu zaliczany będzie do najwspanialszych produkcji muzycznych sezonu wystąpi jedyny raz w piątek, dnia 23 października br. o godzinie 8 wieczorem w sali Domu Ewangelickiego (Aleje Marsz. Piłsudskiego 8). Zespół „Kwartetu Drezdeńskiego“ składa się z wybitnych artystów w którego skład wchodzi: Gu taw Fritzsche — I. skrzypce, Fritz Schneider — II. skrzypce, Gottfried Hoffmann-Stirl — altówka i Georg Ulrich Bülow — wiolonczela. W wykonaniu tego świetnego zespołu usłyszymy kwartety Mozarta, Beethovena oraz Sibeliusa.

Karty wstępu w cenie 4 do 1 zł są już do nabycia w firmie A. Szrejbrowski, ul. Br. Pierackiego 20.

zg 14 486

KOMUNKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

W środę, dnia 14 października koncert symfoniczny. W czwartek premiera operetki Lehara „Ewa“, której zapowiedź liczne rzesze zwolenników lżejszej muzyki przyjęły ze zrozumiałym zadowoleniem. Wśród pierwszorzędnych wykonawców ujrzy publiczność po raz pierwszy doskonałą primadonnę operetkową p. Mary Gabrielli, świetnego amanta p. Kazimierza Dembowskiego, oraz pełnego werwy wodewilistę Stanisława Winczewskiego. Ze starych zaś znajomych ukaże się po dwuletniej rozłące z naszym miastem ulubienica publiczności p. Jadwiga Fontanówna, oraz reż. Horski, Sendeki i Gruszczyński, dobrze znani i lubiani z zeszłego sezonu.

Z Teatru Polskiego

Występy gościnne znakomitego artysty scen warszawskich Marjusza Maszyńskiego zdobyły sukces niebywały. Cotdziennie teatr jest przepelniony, a publiczność ulubienca swego przyjmuje entuzjastycznie. Nic też dziwnego — Maszyński jest najlepszym aktorem współczesnej komedji. „Był sobie więzień“ z występem Maszyńskiego, grany będzie do końca tygodnia.

Z Teatru Nowego

Dziś, we środę, „Szkłanka wody“ — znakomita komedja E. Scribea w premierowej obsadzie.

Prace przygotowawcze do ostatniej nowości pióra znakomitej spółki autorskiej Berra i Verneilla „Piękna Izabella“ dobiegają końca. Nad całością czuwa doświadczone oko reż. M. Dowmunt.

Premiera w piątek 16 b. m. — o godz. 8,10 wiecz.



KAPELUSZE największy wybór tylko u TOMASZA, POCZTOWA 9

Jedyny i spec. magazyn i pracownia kapeluszy od 26 lat w Poznaniu



ABC. i PSV. — Sokół

W nadchodzącą niedzielę przyjeżdża do Poznania gdańska kombinowana drużyna Amateur Box Club i Polizei Sport Verein, która spotka się z drużyną Sokola. W ubiegłą sobotę ABC walczył z Wartą I, z którą przegrał zaledwie 7:9. Kombinowany team reprezentacyjny Gdańska przedstawiać zatem będzie bardzo silny zespół, o wiele silniejszy od zespołu, walczącego z Wartą. Wśród zawodników gości widzimy nazwiska uczestników obozu olimpijskiego Niemiec: Koss i Strahl. Sokół wystąpi w swym najsilniejszym składzie z Janowczykiem, Pelą, Misiurewiczem i Majchrzyckim na czele. Walki odbędą się w sali cyrku Olimpia o godz. 19. Przedprzedaż biletów odbywać się będzie od czwartku w firmie „Camera”, ul. Fr. Ratajczaka. (kom)

Automobilizm

Międzynarodowy terminarz automobilowy. W Paryżu odbyło się posiedzenie przedstawicieli międzynarodowego związku klubów automobilowych, na którym zatwierdzono ostatecznie kalendarz ważniejszych imprez na rok 1937: Wielka nagroda Hiszpanji — 19 września, wielka nagroda Czechosłowacji — 26 września, międzynarodowe zawody turystyczne Polski — 20—26 czerwca, wielka nagroda Comminges (Francja) — 1 sierpnia, wyścig górski we Francji — 15 sierpnia, 400 mil o puchar Vanderbilda (St. Zjedn.) — 6 września, wyścig górski w Rumunii — 19 października. Na prezesa związku powołany został ponownie Francuz hr. de Vogue.

ODZNAKI emaljowane metalowe
Fabryka Wyrobów Metalowych
Poznań, Ratajczaka 17, tel. 30-03
Ng 16 692

Lekka atletyka

Walne zebranie sekcji lekkoatletycznej A. Z. S. odbędzie się w dniu 15 bm. (t. j. w czwartek w lokalu A. Z. S. Poznań, Zamek-Wartownia. Ze względu na ważność

obrad obecność wszystkich członków sekcji jest obowiązkowa. Początek zebrania o godz. 19,30. (kom)

Piłka nożna

P. Z. P. N. ogłosił poprawkę do art. 7 przepisów gry w piłkę nożną, uchwaloną przez urzędową międzynarodową radę (The Board), treści następującej:

„Bramkarzowi nie wolno przy rzucie od bramki chwycić rękami piłki, podanej mu przez innego gracza, w celu wybitcia jej na boisko: piłka musi zostać kopnięta na boisko bezpośrednio z pola bramkowego po za pole karne. W wypadku, gdy przy rzucie od bramki piłka nie wyjdzie po za obręb pola karnego, rzut od bramki należy powtórzyć.

Nowy przepis wchodzi w życie z dniem ogłoszenia — praktycznie więc stosowany on będzie od niedzieli, 18 bm.

Wyniki mistrzostw klasy A: K. P. W. II Poznań — San 0:3 (0:3), Polonia Główna — Czarni 4:3 (2:2), Pentatlon — H. Cegielski II 3:3 (2:2), Polonia II Leszno — Warta II 0:11 (0:6), Pogoń Poznań — Legia 1:0 (1:0), Cybina — Szamotulski KS. 4:1 (2:1).

Klasa B: Sokół Rawicz — Pogoń Śmigiel 3:1 (0:1), Victoria Września — Sparta Poznań 0:0 (0:0), Unia Swarzędz — Stella Gniezno, mecz przerwany z powodu wstąpienia publiczności 0:3 w. o. dla Stelli, Orkan Fabianowo — Sokół Wolsztyn 0:2 (0:0), Dyskobolija — Sokół II Poznań 2:2 (2:1), Blask — Sparta 4:1 (2:1), Szamotulski KS. II — Korona II 2:1 (1:1), Legia III — K. P. W. III Poznań 3:2 (1:0), San II — Polonia II Główna 2:3 (0:3), Cybina II — Pogoń II Poznań 3:0 w. o. Pogoń nie stanęła na czas do gry, Pentatlon II — H. Cegielski III 0:2 (0:1), Admira II — Warta III 3:0 (1:0), Śremski K. S. — Sokół Leszno 0:3 w. o. Śremski zawieszony w prawach członkowskich, Pogoń Środa — Posnania 0:3 w. o. Posnania zawieszona w prawach członkowskich.

Klasa C: Nielba Wągrowiec — Notec Chodzież 2:3 (1:2), Polonia Chodzież — Strzelec Wronki 3:0 w. o. Strzelec zawieszony, K. P. W. Buk — Sokół Opalenica 6:3 (2:1), Polonia Nowy Tomyśl — Czarni Wolsztyn 4:4 (3:1), Sokół Wolsztyn — Obrą Zbąszyń 1:4 (1:0), Czempifski K. S. — Strzelec Luboń 4:3 (3:2), Pogoń II Środa — Victoria II Września 3:1 (2:0), Sokół Września — Legia Środa 3:2 (1:0), Naprzód Ostrów — Strzelec Wieruszów 3:0 w. o. Strzelec nie stanął do gry, Lipno Steszew — Stella II Zabikowo 1:1 (0:1), Naprzód II Poznań — Sokół Mosina 0:5 (0:3), Grom Poznań — Sokół II Poznań 2 3:0 (1:0), Naprzód I Poznań — Concordia Mur. Gołńna 2:2 (1:1), Poznańska Huta Antoninek — Cegielski IV 0:2 (0:1), Sokół Mogilno — Stomil 1:5 (1:3).

„Warszawianka” — „Warta”. Codopiero byliśmy świadkami denerwującego spotkania ligowego w ubiegłą niedzielę, którego wynik trzymał widzów w napię-

ciu do ostatniej chwili, a znowu czeka zwoleńników piłkarstwa interesujący mecz o mistrzostwo ligi pomiędzy „Wartą” i „Warszawianką”. Drużyna warszawska odgrywa w tegorocznych rozgrywkach ligowych ciekawą rolę i należy obecnie bezspornie do czołowych klubów ligowych, wyróżniając się ambitnym i bojowym zespołem. „Warciarze” nie będą mieć łatwego zadania temwięcej, że muszą zrehabilitować się za ostatnią porażkę poniesioną w Warszawie w stosunku 2:4. Jeżeli napastnicy „Warty” nie zawiodą, wtedy niewątpliwie „Warta” poprawi swoją pozycję w tabeli ligowej. Interesujące to spotkanie odbędzie się w niedzielę o godz. 14,30 na boisku „Warty” przy ul. Rolnej. (Kom)

Kurs instruktorski piłkarski dla absolwentów C. I. W. F. i Studium W. F. w Poznaniu i Krakowie oraz dla sił instruktorskich, pracujących w terenie od dłuższego czasu, odbędzie się w C. I. W. F. od 2 do 14 listopada br.

Zgłoszenia na kurs — do 26 bm. — przyjmuje P. Z. P. N., Warszawa, Marszałkowska 49. Ponieważ kurs będzie liczbowo ograniczony do 25 uczestników, przeto o przyjęciu na kurs zdecyduje P. Z. P. N., powiadamiając petentów o przyjęciu do 30 bm.

Uczestnicy kursu wniosą tytułem opłaty za mieszkanie i wyżywienie łączną kwotę 52 zł.

W części teoretycznej wykładane będą następujące przedmioty: teoria piłki nożnej, zaprawa fizyczna piłkarza, technika i taktyka piłkarska, gra ćwiczebna i gry uzupełniające, historia polskiego piłkarstwa, statut, postanowienia i przepisy sędziowskie P. Z. P. N., piłka nożna w szkole, zimowy trening piłkarza, pomoc w nagłych wypadkach, istota wychowania fizycznego itd.

Ostatnie mecze ligowe. Do końca tegorocznych rozgrywek piłkarskich o mistrzostwo ligi pozostały trzy niedziele gier. Program przedstawia się następująco:

18 b. m. Warta — Warszawianka w Poznaniu, Legia — Śląsk w Warszawie, Wisła — Dąb w Krakowie, L. K. S. — Pogoń w Łodzi, Ruch — Garbarnia w Wielkich Hajdukach. Tegoż dnia o wejście do ligi walczyć będą: Amatorski K. S. — Cracovia i Śmigły — Brygada.

25 bm. Warta — Pogoń w Poznaniu, Warszawianka — Garbarnia w Warszawie, Wisła — Ruch w Krakowie, L.K.S. — Legia w Łodzi, Śląsk — Dąb w Katowicach. O wejście do ligi walczyć będą: Cracovia — Śmigły i Brygada — A. K. S.

1 listopada: Pogoń — Warszawianka we Lwowie, Legia — Wisła w Warszawie, Garbarnia — Śląsk w Krakowie, Ruch — Warta w Wielkich Hajdukach, Dąb — L.K.S. w Katowicach. O wejście do ligi: Cracovia — Brygada i Śmigły — A. K. S.

Obsada sędziowska na mecze. Wdział spraw sędziowskich PZPN, wyznaczył już obsadę sędziowską na pozostałe mecze li-

gowe i o wejście do ligi a mianowicie: **13 października:** w Poznaniu Warta — Warszawianka p. Rettig z Łodzi, w Warszawie Legia — Śląsk p. Hausmann ze Lwowa, w Krakowie Wisła — Dąb p. Frank z Warszawy, w Łodzi LKS — Pogoń p. Seidner z Krakowa, w Wielkich Hajdukach Ruch — Garbarnia p. Lange z Łodzi.

O wejście do ligi w Chorzowie AKS. — Cracovia p. Tarczyński ze Lwowa, w Wilnie Śmigły — Brygada p. Sonenschein z Warszawy.

25 października: w Poznaniu Warta — Pogoń p. Rutkowski z Krakowa, w Warszawie Warszawianka — Garbarnia p. Kurzweil ze Lwowa, w Krakowie Wisła — Ruch p. Rettig z Łodzi, w Łodzi LKS. — Legia p. Arczyński z Krakowa, w Świętochłowicach Śląsk — Dąb p. Lustgarten z Krakowa. O wejście do ligi: w Krakowie Cracovia — Śmigły p. Romanowski z Warszawy, w Częstochowie Brygada — AKS. p. Trygalski z Poznania.

1 listopada: w Hajdukach Ruch — Warta p. Arczyński z Krakowa, w Warszawie Legia — Wisła p. Smoczyński z Sosnowca, w Krakowie Garbarnia — Śląsk p. p. Romanowski z Warszawy, we Lwowie Pogoń — Warszawianka p. Sznajder z Krakowa, w Katowicach Dąb LKS. p. Kuchar ze Lwowa. O wejście do ligi: w Krakowie Cracovia — Brygada p. Głowacki z Poznania, w Wilnie Śmigły — AKS p. Kaflński z Warszawy.

Zarząd PZPN ustalił wczoraj definitywnie termin meczu Polska-Danija na 5 września 1937 r. w Warszawie.

Spotkanie ze Szwecją ustalono na 6 sierpnia 1937 r., a mecz z Rumunią odbędzie się prawdopodobnie w czerwcu.

Ponadto projektowane są mecze naszej reprezentacji z Jugosławiją, Belgią, Lotwą oraz Niemcami.

W tabeli strzelonych bramek ligowych prowadzą Peterek 18 bramek, Wilimowski 14, Matjas 12 i Kryszkiewicz 11.

Tenis

Zarząd Polskiego Związku Law-Tenisowego ustalił listę kwalifikacyjną najlepszych naszych tenisistów za sezon 1936 r. Przedstawia się ona następująco:

Panowie: 1 i 2) Hebda i Tarłowski, 3) Tłoczyński, 4) Wittman, 5) Spychała, 6) Bratek, 7) Pfał, 8) Beldowski, 9) Horain, 10) Majewski.

Panie: 1) Jędrzejowska, 2) Volkmer-Jacobsenowa, 3) Rudowska, 4—7) Głowacka, Z. Jędrzejowska, Lilpopówna i Neumanówna, 8) Luniewska, 9) Jaśkowiakówna, 10) Gajdzińska.

Junjorzy: 1) Kończak (Katowice), 2) Ksawery Tłoczyński (Poznań), 3) Czajkowski (Legia), 4) Niestrój (Katowice), 5) Godschalk, 6) Strzelecki, 7) Staniszewski (wszyscy z Legji), 8) Skonecki (Łódź), 9) Jurasz (Legja), 10) Cieślowski (Pogoń-Lwów).



Dnia 13 października 1936 r., zmarł, ś. p.

Franciszek Nitsche

długoletni Członek Zarządu Okręgowego Związku Pracodawców w Poznaniu

Zmarły był całym sercem oddany sprawie rozwoju naszej organizacji, czym zaskarbił sobie szczerą sympatię i niezatartą pamięć.

Zarząd Okręgowego Związku Pracodawców

Pg 7 583-42.44

(—) Stanisław Stempniewicz



Dnia 13 października 1936 r. o godz. 6-tej rano, zasnęła nagle na udar serca, krótko po zgonie ojca, moja najdroższa córka, nasza nad wszystko ukochana siostra, ciocia i szwagierka, ś. p.

Stanisława Wachowiakówna

Pogrzeb odbędzie się dnia 16. bm. (w piątek) o godz. 15,30 z kaplicy cmentarnej par. Bożego Ciała.

Msza św. za duszę ś. p. Drogiej Zmarłej odprawi się w środę, 21. bm. o godz. 9 w kościele Bożego Ciała.

zg 14 482

Poznań, Leszno.
Kopernika 1.

W ciężkim smutku pogrążeni
matka, siostry, bracia i rodzina

We wtorek, dnia 13 października 1936 r. zasnął w Bogu, ś. p.

Franciszek Nitsche

współwłaściciel fabryki maszyn Nitsche & S-ka w Poznaniu.

W Zmarłym straciliśmy zacnego, nieodżałowanego szefa, który Swą niestrudzoną i wytrwałą pracą był nam wzorem. Wdzięczną pamięć o Nim zachowamy na zawsze.

Pracownicy fizyczni i umysłowi
firmy Nitsche & S-ka
fabryka maszyn w Poznaniu.

zg 14 485

96 LAT
FUTRA
DOBRY TOWAR
SOLIDNA PRACA
B.SCHULTZ
TEL. 15-15 POZNAŃ
BR. PIERACKIEGO 16.

Mieszkanie 5-6 pokojowe

plac św. Krzyski 3, I. piętro od 1 listopada do wynajęcia. Dogodne warunki, wprost od gospodarza.

POWRÓCIŁEM Dr. JÓZEF SMOLIŃSKI

Specjalista w chorobach żołądka i kiszki
Tel. 35-35 Poznań, ul. 27 Grudnia 19 11-1 4-6

Wróciliśmy i przyjmujemy obecnie
przy ul. Fredry 2
dom ogrodowy — 1 piętro — telefon 17-27
Dr. Janina Brossowa
Dr. med. Kazimierz Bross
specjalista w chorobach wewnętrznych dg 8275

„WARTA”

Poznańska Pralnia Chemiczna i Farbiarnia
dawniej A. SIEBURG

POZNAŃ-STAROLEKA. Telefon 55-09

najkorzystniej, sumiennie
i terminowo czyści i farbuje

Filie i agenty we wszystkich dzielnicach m. Poznania

FUTRA

Gotowe i na Miarę
poszycia i modernizacje
pod fachowem kierownictwem

EDMUND RYCHTER

POZNAŃ - FR. RATAJCZAKA 2
WROCŁAWSKA 15 WROCŁAWSKA 14
OSTRÓW (WIKP.)



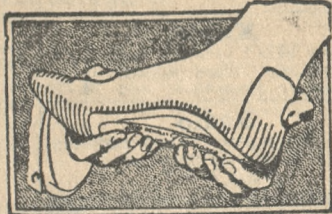
D-ra SCHOLL'a podpórki dla płaskich stóp — słabych lub opuszczonych łuków stopy

Natychmiastowa ulga i najwyższa wygoda!
W firmie

„DOM SANITARNY”
POZNAŃ, PIERACKIEGO 19

od 12 października 1936 r. udziela bezpłatnych porad specjalista-ortopedy Dr. Scholl's Foot Comfort Service.

Tę 1 728



Codzień piękniejsza

Sprawa to staranna pielęgnacja cery Kremem „Sekret Piękności”, który z każdym dniem odmładza naskórek, czyniąc swym działaniem prawdziwą niespodziankę. Krem „Sekret Piękności” spełnia wszystko to, czego wymaga się od dobrego kremu: wydelikacja cery, usuwa wagi, ściaga pory i wnika głęboko pod skórę czyni ją mięką i gładką.

„Haftoplis”
wykonuje mierzki okretki, dziurki, wykończenie szali, falban, plisowanie, dekatyzowanie, hafty, monogramy, tarcze gimnazjalne, obciążanie guzików, nadržanie stóp podnoszenie oczek, terminowo najtaniej.

Stary Rynek 6, tel. 28-10, wejście Wiankowa.

Zimowy rozkład Jazdy Autobusów

Ważny od 15 października 1936 r.

1 POZNAŃ—STĘSZEW	
Odjazdy z POZNANIA do Steszewa:	
Poznań	6.30 7.30 8.15 8.30 9.30 12.30 14.00
P	15.30 16.30 18.45 19.30 19.45 21.15
	N

2 POZNAŃ—MODRZE		3 Kościan—Grodzisk—Opalenica—Nowy Tomyśl	
16.30	21.15	Poznań	7.15 8.05
17.15	22.00	Steszew	6.30 7.20
17.35	22.20	Modrze	6.10 7.00
P	N		N

4 POZNAŃ—GRODZISK—RAKONIEWICE—WOLSZTYN			
7.30	8.30	12.30	19.30
8.15	9.15	13.15	20.15
8.55	9.55	13.55	20.55
9.15	10.15	14.15	21.15
9.25	10.25	14.25	21.25
9.40	10.40	14.40	21.40
P	N		N

5 POZNAŃ—BUK—OPALENICA—NOWY TOMYŚL			
8.15	14.00	18.45	
9.00	14.45	19.30	
9.30	15.15	20.00	
9.50	15.35	20.20	
10.30	16.15	21.00	
P	N		N

6 POZNAŃ—KOŚCIAN—ŚMIGIEL—LESZNO			
6.30	9.30	12.30	15.30
7.15	10.15	13.15	16.15
7.55	10.55	13.55	16.55
8.20	11.20	14.20	17.20
8.55	11.55	14.55	17.55
P	N		N

7 LESZNO—OSIECZNA—KRZYWIN—KOŚCIAN			
—	—	15.40	18.30
6.40	11.00	16.35	19.15
7.20	11.40	17.15	—
P	N		N

8 Zbąszyń—Wolsztyn—Leszno				9 Kościan—Wielichowo—Rakoniewice			
6.20	7.00	7.40	8.15	8.45	9.00	17.40	18.10
7.00	7.40	8.15	8.45	9.00	17.40	18.10	18.80
7.40	8.15	8.45	9.00	17.40	18.10	18.80	19.50
8.15	8.45	9.00	17.40	18.10	18.80	19.50	20.55
8.45	9.00	17.40	18.10	18.80	19.50	20.55	21.10
9.00	17.40	18.10	18.80	19.50	20.55	21.10	22.10
P	N		N		N		N

Restauracja i Winiarnia Firmy J. STRZELCZYK ul. Kantaka 5

właściciel Władysław Rajewski
urządza w czwartek, dnia 15 października

WIECZÓR MYŚLIWSKI

na który uprzejmie zaprasza
Jako specjalności polecam:
Bigos po myśliwsku Kolduny po litewsku
Kotlet wieprzowy po myśliwsku Gęz wieprzowa piecz. z sałatką seler.
File sarnie sos grozeli Kuropatwa w czerw. kapuście
Kotlet z jelenia sos pieczarkowy Szaszłyk z jelenia z krokietami Beff a la Stroganow
Dobre pielęgnowane wina, wódki i piwa po cenach bezkonkurencyjnych. Polecam smaczne obiady z 3 dań z 1.50

Pg 26075 9,3/4

Instytucja handlowa poszukuje

PRACOWNIKA
młodego, zdolnego, koniecznie z językiem niemieckim w słowie i piśmie. Oferty Kurjer Poznański zg 14479

Stemple

druki wszelkiego rodzaju wykonuje najtaniej Drukarnia, Wytwórnia Stempli — Golus, Wielkie Garbary 33. Telefon 56-84. zd 99 280

Willa

Wąły Leszczyńskiego, okolica Opery, na własnym terenie, jednomieszkaniowa, 8 pokoi i 2 dla służby do sprzedania. Cena 63.000, wpłata 50 tys. Zgłoszenia Kurjer Poznański zg 14 483.

Rutynowany handlowiec

z kilkunastoletnią praktyką, korespondent polsko-niemiecki, dobry organizator, odpowiednia prezencja, przyjmie każdą posadę, także pozabiurową lub przedstawicielstwo. Wymagania skromne. Pierwszorzędne referencje. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zg 562.

W powiatowym mieście gdzie gimnazjum od zaraz

handel zboża i sztucznych nawozów

do wynajęcia. Zgłoszenia Spółdzielczy Bank Nadnotecki w Chodzieży.

Miejskie łazienki natryskowe przy ul. Przemysłowej 4 zostaną z powodu renowacji zamknięte w czasie od 19. 10. 1936 r. do 31. 10. 1936 r. ng 18 787/8
Zarząd Miejski w Poznaniu, Wydział VII.

Restauracja pod „Strzechą”

w czwartek 15 b. m. kiszki, wyrobu domowego na które najuprzejmiej zapraszają St. Petrasowie
Pg 7587-42,41

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. l, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy millimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11.10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 10.45.

1. KAMIENICE

Parcele
pięknym ogrodem sprzedam okazynie. Mosina, Lipowa 1. zdg 22 648

Parcele
Bukowska, Sitalna, Piękna, Radosna, Wiosenna, Rocha, Bnińska, Winogrady, Dąbrowskiego tanio sprzeda „Osadopol”, Rzeczypospolitej 9. zdg 24 270

Rentująca
się kamienice najlepsze położenie Gostynia sprzedam. Czabański, Wronki. dzg 3 297

Kamienicę
dochód ustawowy 8 300 sprzedam 65 000, wpłaty 45 000.— Gruszczyński Poczta 30. zdg 24 590

Dom
nowy czynszowy w Poznaniu kupię, wpłata 15 000.— Oferty Kurjer Poznański zdg 24 626

Kamienica
śródmieściu 8 000.— dochodu 65 tys., wpłaty 50 000.—

Dom
ogrodowy 2 100.— dochodu, parcella pod budowę wpłaty 15 000.— Ratajczak, Poznań, Skarbowska 18. zdg 21 703

Parcele
wśród lasu sprzedam. Badura, Kobylnica. zdg 24 655

Puszczykowo
piękna wille przy dworcu, z wielkim ogrodem sprzedam, wdzierżawie lub zamienie na Poznań. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 677

Tereny
w samym centrum przy Włach Leszczyńskiego i Przepadku zaraz na sprzedaż. Informacje Nowakowski, Szkolna 9, m. 6. zdg 24 679

Parcele
na Łazarzu kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 683

Dom
piętrowy składem wolny od stempli 28 000.— dochód 3 000.— złotych. Bloch, Poznań, Aleja Marcinkowskiego 15. zdg 24 715/6

Dom
nowy sprzedam 150 000 wszystko gotówka narożnik przynypalna ulica. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 899

Dom
nowy 2x2 pokoje kuchnia, Stareta, Poznań. Zeglarska 17. sprzedam 10 500, wpłata 7 500. zdg 24 782

Kupię
kamienice w śródmieściu (także Łazarz, Jeżyce), gotówki około 100 000.— Pośrednictwo wykluczone. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 24 760

Dom
kupię wprost właściciela. Oferty do Kurjera Pozn. zdg 24 835

Kamienica
dochód 8 500.— cena 75 000.— amortyzacja 10 000.—

Kamienica
dochód 11 500.— wpłaty 75 000.—

Dom
rzeźnictwem, dochód 3 600.— cena 24 000.—

Dom
dochód 1 700.— cena 13 500.— sprzedam Metelski, Ratajczaka 38. zdg 24 798

Kamienica
dochód 5 000, cena 30 000

Kamienica
nowa dochód 5 000, cena 44.000.

Willa
amortyzacji 24 000 wpłaty 5 000. Mettler, Pl. Wolności 7. zdg 24 727

Parcele
Poznaniu od właściciela na sprzedaż. Grobla 28 — 2. zdg 24 724

Sprzedam
dom 12 tys. dochodu, wpłaty 100 tys. Of. Kurjer Pozn. zdg 24 897

Dom
w Lesznie, najlepszy punkt handlowy, nadający się na każde przedsiębiorstwo natychmiast od gospodarza na sprzedaż. Zgłoszenia Greulich, Leszno, Zielona 10, nr 18 321

2. PIENIĄDZ

Sprzedam
najwięcej dajacemu 36 sztuk akcji Cukrownia Września, nom. 500 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 648

50 000
kupię nieruchomości, lub wstąpię jako współnik. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 24 678

Księdzu
2 500 zł kto pożyczyc? Warunki. Żeloz. Kurjer Poznański zdg 24 891

4. OSOBISTE

Panie
dobrze tańczące do kursu przycjme bezpłatnie. Sredziński, Strzelecka 3.

Losy szczęśliwe
kolektura Kędziora, Poznań, Sieroca 5/6, przy Nowej. zdg 21 928

Kawaler
lat 28, rzeźnik, poszukuje panny do lat 28 celem ożenku, majątek pożądany. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 961

7. SPRZEDAŻE

Meble
w wielkim wyborze poleca najtaniej K. Bakoś, Stary Rynek 51. zdg 21 735

Antyki
tanie kupię. Wialkie Garbary 20. zdg 23 391

Wszyscy
spiesz do nowootwartej Komisowej Hali Mebli. zdg 24 482

Wrocławska 38

Meble
tanie — dobre

nowe — używane
tam znajdziesz największy wybór Poznania. zdg 24 483

Kawiarnie
korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 063

Gaja
przyprawo do zup. nz 16 967

Młodość
przynosi szczęście.
Pamiętajmy, że Kolektura Duple, plac Wolności 11, jest bodaj najmłodsza w Poznaniu. zdg 24 651

100.—
z komu nowem nieprawde chironantka „Lu-ne” Małeckiego 19 — 1 1—9 wieczór. zdg 25 002

6. OŻENKI

Znajomości matrymonjalne
w zamożnych sferach, szybko solidnie, dyskretnie ulawia Echo, dysponując olbrzymim doбором, Poznań, św. Marcin 68, telefon 50-30. zdg 22 367

Kawaler
lat 29, rzemieślnik, samodzielny szuka celem ożenku pań lub wdów do lat 35, posiadających majątek lub nieruchomości. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 892

Krzaki
agrestowe, świętojańkowe tanio.
Zaułek Wojciecha 6 I. lewo.
zdg 23 986

Place budowlane
od 500—1000 m² przy ulicy także
jako place przemysłowe nadające
się korzystnie do sprzedania. Gór-
na Wilda 92. zdg 24 037

Plac budowlany
1960 m² na Łazarzu natychmiast
za gotówką do sprzedania. Oferty
z podaniem ceny proszę skierować
do Kurjera Poznańskiego
zdg 24 141

Skład
kolonialno delikatesowy, centrum
wyjazd tanio. Adres Kurjer Poznański
zdg 24 360

Komisowa
sprzedaż wszelkich
Mebli
nowych — używanych, oraz

Kryształów
i różnych innych sprzętów użytku
domowego najkorzystniej
Jeziucka 10
obecnie Światłowska. ng 16 975

„Meble W. Paetz“
Najnowocześniejsze wzory, niskie
ceny. Poznań, Wrocławska 15.
Coroczna wystawa na Targach
Międzynarodowych. Ng 16 662

Chcesz korzystnie nabyć
Meble
nowe — używane to z całym za-
ufaniem tylko na

Woźna 16
Centralny Dom Komisowy.
ng 16 974

Fryzjerski
zakład dla pań i panów, miesz-
k. powiat, nieście z powodu choroby
przez sprzedam. Oferty Kurjer Poznański
zdg 22 565

Meble kuchenne
nowoczesne, wprost wytwórni —
najkorzystniej Piaskowa 3, Ko-
niecki. zdg 22 704

Belki
kantówki, szalówki,łaty, wsuw-
ki itd. poleca A. Dereziński, tar-
tak. Steszew. Składnica Poznań,
Zależę 6. zdg 23 460

Sprzedaż — Naprawa
wszelkich systemów
piór wiecznych i o-
łówków automatycz-
nych. Naprawa naty-
chmiast w firmie
Józef Czosnowski
spec. skład papieru
i montowania piór
Poznań, Fr. Rataj-
czaka 2. dg 3201

Maszyny do pisania
i liczenia nowe, używane (z gwa-
rancją) walizkowe „Rheinmetall“
na dogodnych warunkach spłaty
do nabycia w firmie Antoni
Rose, plac Wolności 2 i Nowa 8.
ng 18 522

Pianina — fortepiany
używane po cenach od zł. 300.—
na dogodnych warunkach. — B.
Sommerfeld. 27 Grudnia 15.
n 18 524

Krawieckie dodatki
podszewki, watałina, kołnierze,
aksamitne guziki, kłamy, wielki
wybór.

Andrzejewski,
Szkolna 13. dg 3 247

Meble
najtaniej
fabryczny skład mebli
Wrocławska 19. dg 3241

Tapczany
fotele, leżanki, kluby gwarantowa-
nej jakości najkorzystniej tyl-
ko u fachowca. Wrocławska 14.
dg 2975

Skład
papieru zaprowadzony natych-
miast spowodu wyjazdu, cena
1400.— Adres Kurjer Poznański
zdg 24 621

Pianina
znanej fabryki „Arn-
old Fibiger“ oraz
instrumenty okazy-
jne w każdej cenie
poleca Centralny
Magazyn Pianin,
Poznań, Pierackie-
go 11. Zamiana in-
strumentów używa-
nych. Ng 16 663

Kurtkę
sealowa, lisa, obrusy, kamizelkę
futrzaną. Wskaże Kurjer Pozn.
zdg 24 709

Piekarnia
nowoczesna wypieka dziennie 8
centnarów maki, dom mieszkalny
6 pokoi, ogród owocowy 5 000 m²
sprzedam 26 000.— zł. Pośrednicy
wykluczeni. Zgłoszenia J. Chwi-
rot, Wybickiego 5. zdg 24 713

Drukarka — powielacz
„Millotip“ z 4 kompletami czcio-
nek i sprzętów. Cieszkowskiego 1
m. 4, 11—17. zdg 24 693

Pilę
taśmowa na zaped tanio sprzed-
am. Poznań, Pierackiego 11.
m. 8. zdg 24 640

Meble
używane tanio. Waly Król Ja-
dwigi 5 a. m. 7. zdg 24 671

Maszyny
Singera szewska, M. Piłsudskie-
go 33, Wasikowski. zdg 24 672

Kawiarnię
i skład piczywa sprzedam. —
Adres Kurjer Pozn. zdg 24 681

Sprzedamy
narożnikowy skład wyrobów mo-
nopolowych artykułów szkolnych
i t. p. w dobrym punkcie Poznań.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 558

32
morgi ziemia pszenno - buraczana
z łąką blisko miasta i dworca,
bez budynków, słiczne położenie
Poznań - Gniezno — korzystnie
sprzedam. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 686

Fortepiany - Pianina
Fabryki Bettinga korzystnie.
Informacje Fr. Ratajczaka 20,
I piętro, m. 4. od 16—18. ng 17 792

Jadalnie
mahoniowe, orzechowe bardzo ta-
nio. Stolarska, Bukowska 9.
zdg 24 856

Piec
kapielowy węglowy sprzedam. —
Wielgorz, Kanałowa 17.
zdg 24 841

Ford 29
Limuzyna czterodrzwiowa tanio
Oglądać Dąbrowskiego 38 garaż.
zdg 24 990

Parasole
Torebki
damskie. Czyst. Poz-
nań. Szkolna 11.
Pg 7 423/4-41.34/5

Futra
wszelkiego rodzaju oraz różne
skórki, stałe wielki wybór. Włas-
na pracownia krawiecka wykonana
pierwszorzędne solidnie. Przi-
muje asygnaty „Kredyt“.

Magazyn futer
S. Piotrowski
Szkolna 9
dg 3 327

Gabinet kombinowany
orzechowy, bardzo ładny, tanio
Sypialnia jesionowa
solidna, okazyjnie

Jadalnia dębowa
dobrym stanie tanio
Poznański
Dom Komisowy
Dominikańska 3. Pg 7591-42.62

Gabinet luksusowy
okazyjnie, nowoczesny, polerowany
okazyjnie
Sypialnia mahoniowa
solidna, bardzo tania

Jadalnia orzechowa
polerowana, ładna, okazyjnie
Poznański
Dom Komisowy
Dominikańska 3. Pg 7590-42.63

Kolonjalke
spiesznie sprzedam, cena 1 000.—
Adres Kurjer Pozn. zdg 24 457

Skład
papieru, towarem lub bez tanio
sprzedam, ruchliwa ulica. Oferty
Kurjer Poznański zdg 25 031

Kanapę
obudowaną, fotel tanio, Słowac-
kiego 29 — 9. zdg 25 028

Skład
spożywczy komfortowym mieszka-
niem centrum sprzedam. Adres
wskaże Kurjer Poznański
zdg 24 896

Pianino
tanio. Stroma 24. Gerlach.
zdg 24 827

1 000 samochodów
rozebranych używane części, pod-
wozia mleczarskie, opony najtaniej
w firmie Autoskład Poznań
Dąbrowskiego 89 telefon 46-74
dg 2 894/5

Benenowski
Półwiejska 3
Reprezentacyjny
skład obracek. Ze-
garki, budziki naj-
taniej. d 2964/5

Dogi
prawdziwe, duńskie popielate, ul
Wioślarska 71, nad Warta.
zdg 24 825

Bernardyn
rasowy ostry, ładny okaz, 50 zł.
Poznań, Podgórna 14, skład pa-
pieru. zdg 24 780

Kurtka
futrzana nowa 17—19. Marcina
63, m. 12. zdg 24 778

Szafa
lekarcka, umywalka lek. z lu-
strem i spluwaczka dent. ze śli-
nociągami i basenem do wody ta-
nio sprzedam. Adres wskaże Ku-
rjer Poznański zdg 24 776

Owocarnię
dobrze zaprowadzona, centrum
tanio sprzedam, powód wyjazd.
Ostrów Wlkp., Skrytka 27.
ng 18 792

„Beckera“
zegar stojący okazyjnie. Józefa 9
m. 2. zdg 24 926

Okazja
Futro — karakulę
Marcin 22 — 8. zdg 24 917

Twórnik
pary transmisyje, młynek kulkowy
telefon 77-06. zdg 23 494

Gdynia
„Polsko - Amerykańskie Biuro
Pośrednicze“ poleca: oddam córce
wille wartości 40 000.— zł w po-
sagu. Przy wniosku 20 000.— zł.
600 m² ogrodu, dom dający docho-
du 600.— zł mies., z pięknym wi-
dzkiem na morze. Cena 50 000.—
zł. wpłata 40 000.— zł. B. G. K.
10 000.— zł. Parcela budowlana
1 000 m² oficyny, dochód mies.
350.— zł, front wolny * budo-
wly, cena 40 000.— zł. ng 18 303

Propagandowe
Czyszczenie Pierza
Urządzamy miesiąc taniego czy-
szczenia, obliczając ryczałtem: za
pierzynę 2,75, za spodek 2,50, za
poduszki 1,00, za jasiek 0,50.

Emkap. M. Mielcarek,
Wrocławska 30
ng 18 785

Taczki
do worków tanio. Bartkowiak,
Warszawska 145. zdg 24 800

Narzędzia
do podkuwania koni polną kuź-
nię, gwintownice i inne, komin
żelazny, Bartkowiak, Warszaw-
ska 145. zdg 24 797

Maszyny
do pudełek, szycia drutem, rysowa-
nią sprzedamy. „Anida“, So-
snowiec, Mościckiego 15.
ng 18 228

Fortepiany
fisharmonje
okazyjnie oraz zamiany. Marcina
22, podwórze. zdg 24 765

Rzeźnictwo
przy ruchliwej ulicy warsztatem
mieszkańcem sprzedam. Adres
Kurjer Poznański zdg 24 757

Restauracje
śródmieściu, ożywiająca ulica, 30
lat istniejąca sprzedam. Zgłosze-
nia Kurjer Poznański
zdg 24 725/6

Najwykwintniejsze
zarazem najtańsze
plaszcz
i futra

Poranniki, szwetry
i plaszczki, szkolne
w nowym magazynie

A. Dzikowski,
Stary Rynek 49,
Asygmaty „Kredyt“
Pg 7155-37,174

Kawiarnię
śródmieściu sprzedam. Wiado-
mość: Wrocławska 19 — 3.
zdg 24 743/4

Złoty salon
piękny stylowy
Ludwik XVI, jak nowy z bardzo
wielu częściami reprezentacyjny
tanio sprzedam. Zł. Kurjer Poz-
nański zdg 24 913.

Dębowy
pok. jadalny bardzo ładny rzeź-
biony okazyjnie sprzedam. Zł.
Kurjer Pozn. zdg 24 912.

Gabinet
meski — pięknie rzeźbiony — ta-
nio — „Okazja“ — Szewska 20.
zdg 24 874

Chcesz tanio kupić
Meble
nowe — używane — to tylko fir-
mie — „Okazja“,
Szewska 20.
zdg 24 873

Pryncypalnej
ulicy skład pończoch i bielizny
damskiej za 7 000 sprzedam. Zgło-
szenia Kurjer Pozn. ng 17 906

Parcele
budowlane na Góczyńcu na sprze-
daj wiadomość Aleja Mahoni-
ska 9. zdg 24 169

Szafa
łóżka obrazy tanio. Jasna 16 — 8.
zdg 24 729

2
morgi ziemi blisko Poznania
sprzedam. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 721

Bulki tartej
świeżej kilkanaście centnarów
sprzedam. Piekarnia Zaremba,
Górna Wilda 48. zdg 25 026

Samochód
reklamówkę Renault sprzedam.
Wrocławska 7, m. 2, telefon 20-92

Pianino
koncertowe (Rönisch) lustro du-
że 185x65 kryształ z podstawą ta-
nio. Marsz. Focha 39, Jaroszyk.
zdg 25 021

Piecy
żelazne (duże) sprzedaje za bez-
cen. Hurt Porcelany, Wroniecka
24. zdg 25 020

Teodolit
Grobla 17, m. 20. zdg 25 018

Wytwórnię
proszków mydlnych natychmiast
sprzedam. Focha 87 — 6.
zdg 24 959

Kolonjalka
mieszkańcem, maglem powód wy-
jazd. Adres Kurjer Poznański
zdg 24 956

11. KUPNA

Bańki kupuje
oleju pokostu. Olejarnia Miedzy-
chód. ng 18 634

Kupuje
stare małe maszyny do szycia.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 837

Polski Fiat 508/III
mało używany kupie zaraz za go-
tówkę. Oferty z podaniem ceny
kierowca do Kurjera Poznańskie-
go pod zdg 24 428

Piecyk
przenośny kupie. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański p. 3 925

Lorki
(wywrotki) 10 sztuk lub mniej
używane kupie. Oferty cena
Pfitzner, Jarochowskiego 69.
zdg 24 830

Betoniarke
z motorem lub bez dobrym stanie
kupie gotówka. Oferty Kurjer
Poznański zdg 24 329

Polowczyk
wolant używany okazyjnie kupi-
cena. Oferty Kurjer Poznański
p. 3 934

Gabinet
dobrze utrzymany. Zł. do Kurje-
ra Pozn. zdg 24 984

Kupię
prywatnie 12 srebrnych łyżeczek.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 032

Piec
Szrejbrowski kupie. A. Gośliński
3 Maja 5. zdg 24 935

Skład
towarów krótkich, delikatesów,
cukierków, kawiarnie ewentual-
nie lokal próżny lub urządze-
niem, centrum kupie. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 24 923

Złoto
srebro, brylanty kupuje
Kruk,
27 Grudnia 6. Ng 18 682

Kupię
większy skład tytoniu, dobrze za-
prowadzony, dobry punkt. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 719

Radio
dobre 3 lampowe, prąd zmienny.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 25 019

12. DO WYNAJĘCIA

Wydzierżawie
2 pokoje kuchnie, bardzo słonec-
ne, ciepłe, wysoki parter, willa,
Staroleka, Romana Maya 23 a.
zdg 24 042

7-pokojowe
komfortowe słoneczne mieszkanie
do wynajęcia. Wiadomość ulica
Wielka 7 — 7, telefon 16-34.
zdg 24 517

8 pokojowe mieszkanie
komfortowe słoneczne z obszer-
nymi przynależnościami nadające
się na biura — mieszkanie wolne
zaraz.

4-pokojowe
komfortowe dom ogrodowy, par-
ter, wolne zaraz. — Zgłoszenia
Loga, Słowackiego 18, tel. 66-89.
Pg 7429-18.89

Pięciopokojowe
I, ośmiopokojowe II z garażem,
okolica Parku Wilsona. Oferty
Kurjer Poznański zdg 22 095

6-7 pokojowe
komfortem, III piętro, winda —
centralne ogrzewanie od zaraz do
wynajęcia. Zgłoszenia Przerzo-
ność, Plac Wolności 14.
ng 18 108

6 pokojowe mieszkanie
komfortowe słoneczne z obszer-
nymi przynależnościami nadające
się na biura i mieszkanie wolne
zaraz.

4-pokojowe
komfortowe dom ogrodowy, par-
ter, wolne zaraz. — Zgłoszenia
Loga, Słowackiego 18, tel. 66-89.
Pg 7429-18.89

Jasna
9 — trzypokojowe, eleganckie, —
etatowemu. Stróż. zdg 24 649

Sześciopokojowe
komfortowe I, Grunwaldzka 20a.
zdg 24 647

Pięciopokojowe
Grunwaldzka 5. zdg 24 646

Pięciopokojowe
Plac Nowomiejski 3 — 6.
zdg 24 645

Mieszkania
pięciopokojowe, śródmieście, go-
spodarz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 638

Dwupokojowe
Grodziska ogródkiem, łaźienka,
trzypokojowe, czteropokojowe —
Reja, pięciopokojowe Słowackie-
go wygodami. Zgłoszenia Admi-
nistracja Domów P. K. E. Gz-
jowa 1. zdg 24 634

Czteropokojowe
komfortowe I piętro, Kilińskiego
11, gospodarz. zdg 24 699

5 pokojowe
komfortowe, słoneczne, piecy, II,
piętro zaraz do wynajęcia od go-
spodarza. Jul. Kossaka 21.
zdg 24 848

6
pokoj. renow. Waly Zygm. Aug.
Skład Tapet. Pocztowa.
zdg 24 843

Mieszkania
3x4 5x3 — komfortowe, parkiet
2 składy zaraz do wydzierżawie-
nia. Focha 125. zdg 24 809

Dwupokojowe
łazienka Słoneczna 14 m. 1.
zdg 24 980

5
lub 6 pokojowe słoneczne, kom-
fort, I piętro od zaraz. Wiad.
Działyskich 2, m. 5. zdg 24 971

Pokój
kuchnia Błażeja Winklera 7, —
35.—. Pg 7581-57.319

Trzypokojowe
komfortowe, II piętro od 1 listo-
pada, czynsz 75.—. Spokojna 7a,
m. 3, oglądać 2/1 — 4.
zdg 25 037

3
pokojowe centrum. Adres Kurjer
Poznański zdg 25 035

Pokój
samotnej osobie, stałe posadzie,
czynsz zgony, pl. Działowy 8, go-
spodarz. zdg 24 891

Czteropokojowe
centrum 72.—
Trzypokojowe
obok Teatru.

„Jur“,
Piekary 26. zdg 24 828

Czteropokojowe
hollem, wygodami. Hetmańska
11, gospodarz. zdg 24 821

Pokój
kuchnia. Adres Kurjer Poznański
zdg 24 948

Pokój i kuchnia
oraz
pokój z przedpokojem
Wielka 14. Pg 7586-42.43

Pięciopokojowe
śródmieściu odnowione 110.— zł.
Oferty „Par“ pod nr. 57.315“
Pg 7384-57.315

Pokój
z kuchnią do wynajęcia od 1. 11.
Dębiec, ul. Modrzewiowa 2, go-
spodarz. zdg 24 793

Dwupokojowe
Górczyn, tramwaj zaraz. Zgło-
szenia Grottegera 3, m. 3.
zdg 24 786

Najpoważniejsze referencje
„Be-Em-Es“
Grudnia 19.

Dwupokojowe
Trzypokojowe
Pięciopokojowe
zdg 24 943

Chcesz mieszkania?
Wstap do Biura wszelkich zleceń.
Dąbrowskiego 7, m. 2.
zdg 24 941

Sześciopokojowe
komfortowe słoneczne, czyste —
wolne 1 listopada, oddam korzy-
stnie. Administrator Kwiatowa
2, m. 5. zdg 24 965

13. SZUKA MIESZK.

Klatki
czysty. Woźna 18 — 4.
zdg 24 784

Niekrepujący
Kramarska 21/22, m. 12.
zdg 24 788

Długa
4 — 13, front. zdg 24 764

Niekrepujący
Zielona 3 — 5. zdg 24 763

Sieroca
5/6 — 5. zdg 24 759

Spokojna
21 — 11, pani tania. zdg 24 758

Ladny
ciepły paniom Świetokrzyski 3
14. zdg 24 866

Dwuosobowy
utrzymaniem — bez. Kanałowa
18 — 9. zdg 24 898

Przyjezdny
Ratajczaka 26 — 6. zdg 24 895

Pokój
Szamarzewskiego 8 m. 8.
zdg 24 884

Dwuosobowy
(obiady) Marcina 74 II front.
zdg 24 877

Próżny
duży frontowy kulturalnym. K-ra
7 m. 9. zdg 24 872

Ogrzewaniem
Dom Rzemieślniczy m. 7.
zdg 24 871

Wielkie
Garbary 23 — 9. zdg 24 944

Niekrepujący
Długa 12 — 13. zdg 24 756

Ogrodowa
10 — 4, ciepły. zdg 24 746

Dąbrowskiego
46, m. 9, dwuosobowy, centralne,
elektryczne. zdg 24 740

Frontowy
elektryczność, łazienka, używanie
kuchni. Św. Wojciech 31 — 10.
zdg 25 044

Mały
pokój. Półwiejska 24, m. 12.
zdg 25 040

Elegancki
duży niedrogi zaraz. Wielkie
Garbary 29, m. 5. zdg 25 025

Ratajczaka
15, m. 3, dobrem utrzymaniem.
zdg 25 017

Czysty
komfortowy osobie stanowisku.
Romana Szymańskiego 10 — 5.
zdg 25 015

Panom
lub małżeństwu, inteligentnym.
Małeckiego 29 — 8. zdg 24 957

Mickiewicza
32 — 5. zdg 24 955

Słoneczny
wygodami telefon Strzelecka 14,
m. 3. zdg 24 953

Elegancki
telefon, łazienka, centralne, Młyń-
ska 2, m. 7. zdg 24 954

Pokój
frontowy. Jeżycka 36, m. 4.
zdg 24 804

Podgórna
4 — 10. zdg 24 958

14 ZAMIANA MIESZKANIA

3
pokoje śródmieściu zamienie na
podobne w okolicy kościoła Fran-
ciszczańskiego, dopłace. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 754/5

Trzypokojowe
przy Wilsona piętrowe, wygodne, za-
mienie na Marcina, śródmieście.
Tel. 49-77. zdg 24 853

Trzypokojowe
komfortem na dwupokojowe. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 829

16. SZUKA POKOJU

Próżnego
pokoju szuka spokojne małżeń-
stwo w okolicy ul. Wyspiańskiego
lub Łazarza. Zgłoszenia ulica
Wyspiańskiego 12, m. 5.
zdg 24 278

Niekrepującego
w śródmieściu zaraz, solidny. —
Oferty z ceną Kurjer Pozn.
dr 3 316

Dwie
skromne panny, sieroty poszuka-
ja taniej w okolicy ul. Wyspiańskie-
go lub Łazarza. Zgłoszenia ulica
Wyspiańskiego 12, m. 5.
zdg 24 278

Student
pokoju za korepetycje. — Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 674

Małżeństwo
poszukuje pokoju jako sublokator
lub próżnego. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 972

17. LOKALE

Skład
nowoczesny 2 wystawy. Dąbrow-
skiego 8, wynajme. Informacje
Jankowski, kancelaria. Fredry
nr. 12. zdg 24 844

Apteka
skład na aptekę — brak pobliżu
— do wydzierżawienia. Oferty
Kurjer Poznański p. 3 929

Kiosk
pokojem gospodarza Wilda Świerz
Zupańskiego 18. zdg 24 981

3
ubikacje, warsztaty — garaże. —
Poznańska 49. zdg 24 568

Poszukuje
ubikacje, średnia na pracownię,
w śródmieściu od gospodarza. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 802

Składu
mieszkanem — zaraz od gospodarza
poszukuje. Oferty Kurjer
Poznański zdg 24 718

18. DZIERŻAWY

Resztówkę
dobrą komunikacją niedaleko Poz-
nańskie kupię lub wydzierżawię
wprost od właściciela. Wyczerpu-
jące oferty Kurjer Poznański
zdg 22 141

Restauracja
z pełnym wyszynkiem, duża sala i
ogrodem na Przepadku zaraz do
wydzierżawienia. Informacje
Nowakowska, Szkoła 9, m. 6.
zdg 24 680

Lokale
handlowe - przemysłowe przy ul.
Strumykowej 12 o różnych wymi-
arach razem lub oddzielnie z
bojnicą. Teren przy Górna Wilda
76 ca 1500 m². Informacji udzieli
Administacja Domów. Górna
Wilda 152. Telef. 70-04.
zdg 24 705

22. ZGUBY

Zaginął
kanarek żółty — poniedziałek.
Oddać wynagrodzeniem. Siemi-
radzkiego 2 — 8. zdg 24 771

23. ROZMAITE

Poszukuje
firmy dentysty Poznańskie za-
raz. Podać warunki. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 24 430

Akuszzeria
Kowalewska, Łakowa 14, paniom
zainteresowanym udzielam wszel-
kich porad pomocy. zdg 25 032

Pręży firany
plisuje, mereżkuje, ceruje „Warta” —
Prabnia Chemiczna, Fabryka
Siebur, Filie, agencja, plac Wolności
14 a telefon 39-50, Marszałka
Focha 58 i 170, Kraszewskie-
go 5, Górna Wilda 45, Stary Rynek
53/54, Wielkie Garbary 34, Chwaliszewo 67, Debiec,
Wspólna 10, Tania! Terminowo!
Sumienne! P 6906-38,78

Fryzjerzy bacność
żelazka oryginalne Deuss, para
od 12 zł nie imitacja Duis Foeny
maszynki elektryczne, brzytwy,
nożyczki, Wenzlik Aleje Mar-
cinkowskiego 19. Ng 16 688

Instrumenta
muzyczne sprzedają na prawa. —
Niewczyk, Poznań, Pierackiego
11, I p. w podwórzu. zdg 24 635

Dykta Dykta Dykta
najlepsza, najtańsza, nowy trans-
port. Skład fabryczny
Św. Wojciecha 28.
Nr 17 819/20

Dziecko
3 tygodniowe chłopca zdrowego,
odda się na własne. Zgłoszenia
Kurjer Pozn. pod dr 3 323

Wróżka
dobrze przepowiada radzi —
przestrzeż za złotego. Ratajczaka
9 — 7. zdg 25 009

Znana
Adarelli przepowiada
z kart Braminów — reki. Przy-
muj do 9 wieczór. Podgórna 13
13, mieszkanie 10, front
zdg 24 930

Futra
damskie, męskie wykonuje rzetelnie,
solidnie, fachowo, tanio

Królikiewicz,
tylko

Podgórna 6
Skórki wszelkiego rodzaju wielki
wybór. ng 18 114

Obiady
prywatne, czystym masłem, Skar-
bowa 15 — 7. zdg 25 022

24. NAUKA

Kurs języka niemieckiego
rozpocznie się 3 listopada śródmie-
ściu pod kierownictwem rodo-
witej Wrocławianki (wymowa:
Bühnendeutsch). Telefon 40-42.
dg 3277

Angielskiego
francuskiego. Młyńska 13 — 5.
zdg 24 448

Korepetytorka
do francuskiego klasa VII. po-
trzebna. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 662

Swetrów
szydełkowych, drutowych, wszel-
kich haftów, toleto, fiolet, mono-
gramów wyczam miesięcznie 6. —
Sosińska, Marcin 37 — 4.
zdg 24 879/80

Kursy Handlowe Skrzypczak
pl. Wolności 2 Kursy wieczoro-
we. zdg 24 977

Szkoła Tańców
Mikołajczak - Kledecka, Św. Jo-
zefa 6. Pg 7589-57,320

Szkoła Tańców Średzińskiego
kurs początkujący rozpoczyna. —
Strzelecka 3. zdg 24 769

Francuskiego
która z pań udzieli. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 25 012

25. MUZYKA

Wielkopolska Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filia Focha 47.
Frekwencja 460 uczniów. Pro-
spekty bezpłatnie. zdg 22 937

Muzyki
(fortepian) udzieli dzieciom od
8 lat, dorosłym, nauczycielka b.
prof. szkoły muz. Niezamożnym
ustępstwa. Fredry 3, m. 8.
zdg 99 902

Irena Wekerówna
dyplom państwowy, lekcje gry
fortepianowej, teoria, solfeż. —
Telefon 74-94. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 21 707

H. Zellnerówna
(dyplom) udziela nowoczesną me-
toda. Aleje Marcinkowskiego 13
winda. zdg 98 791

Kupuje
nuty obsadowe. Czartorja 9. —
m. 16. zdg 24 651

Pianino
poszukiwane ćwiczeń śródmieście.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 25 013

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

a) Służba domowa

Pokojowa
czysta, uczciwa i pracowita, zna-
jąca obsługe szuka posady od
1. 11. 36 Łaskawe zgłoszenia Kur-
jer Poznański zdg 24 611

Sierota
uczciwa szuka posługi zaraz. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 627

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady za-
raz. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 620

Gospoia
do samotnej osoby szuka posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 658

Dziewczyna
z długoletnim świadectwem szu-
ka posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 24 659

Panienska
szuka posady do dzieci lub do
wszystkiego. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 706

Młodsza
dziewczyna z gotowaniem szuka
posady całodziennej. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 24 697

Inteligentna
panienka do dziecka z szyćiem
i lekkich prac domowych szuka
posady. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 682

Panienska
uczciwa pracownia szuka posady
do pomocy pani domu. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 685

Dziewczyna
pracownia szuka posady do pomo-
cy pani. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 24 277

Postugi
popołudniowej. Oferty Kurjer
Poznański zdg 24 283

Dziewczyna
uczciwa szuka posady do prac
domowych lub do dzieci. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 285

Dziewczyna
samodzielną dobrą świadectwami
poszukuje posługi. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 24 484

Postugi
poszukuje. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 468

Inteligentna
panienka do prowadzenia domu
szuka posady. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 347

Dziewczyna
młodsza, uczciwa, skromna do
wszystkiego od zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 860

Dziewczyna
wiejska, czysta, uczciwa, coško-
wiek gotowania, prasowania
szyty, szuka posady od zaraz.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 847

Dziewczyna
gotowaniem szuka posady zaraz.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 846

Meżatka
poszukuje posługi z praniem, do-
bre polecenie. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 845

Posługaczka
uczciwa poszukuje posługi. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 842

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego. —
świadectwo kilka lat. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 25 089

Dziewczyna
szuka posady do wszelkiej pracy
domowej z praniem, dobre świad-
ectwa. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 25 038

Dziewczyna
lubi dzieci szuka posady do
wszystkiego. Oferty do Kurjera
Poznańskiego zdg 25 033

Gospoia
do wszystkiego najchętniej sa-
motnej osoby poszukuje posady.
Oferty Kurjer Poznański
dg 3321

Wiejska
poszukuje posady lub posługi do
wszystkiego, świadectwa z pole-
ceniem od 15. lub 1. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 24 927

Gospoia
uczciwa, czysta, dobre gotowanie
kuchnia warszawska szuka od
zaraz lub pierwszego. Świadec-
twa dobre. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 24 924

Dziewczyna
poszukuje posady z gotowaniem
i wszelkich prac domowych. —
Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 922

Szukam
posługi przedpołudniowej. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 766

Kucharka
pieczenie ciast, zaprawy, poszu-
kuje od 15. posady. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 24 767

Poszukuje
posady z gotowaniem od zaraz. —
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdg 24 882

Szukam
posługi dobrem poleceniem Jeżyc-
ce. Ostroróg. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 911.

Posługaczka
młoda czysta uczciwa poszukuje
posługi przed lub po południu.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 904.

Dziewczyna
szuka posady zaraz do wszystkiego,
coškowiek gotowaniem, do-
brem praniem. Oferty Kurjer
Poznański zdg 24 731

Dziewczyna
poszukuje posługi przed połud-
niem. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 723

Dziewczyna
do dziecka lekkich prac domo-
wych szuka posady. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 24 464

Pokojowa
z obsługa zna dobrze szyćcie, szu-
ka posady na majątek. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 414

Krawcowa
poszukuje pracy na stałe, oraz
przyjmuje w domu. Małe Garbary
8, m. 35. zdg 24 581

Sierota
poszukuje posługi, pracowita,
uczciwa, długoletniemi świadec-
twami. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 569

Dziewczę
lat 15, szuka posady do dziecka,
lekkich prac domowych. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 506

Chłopiec
uczciwych rodziców poszukuje
miejsca do posytek. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 24 502

Starsza
służąca poszukuje posługi lub
prania. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 409

Dziewczyna
samodzielną gotowaniem do
wszystkiego szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 405

Uczciwa
poszukuje posługi cały dzień. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 606

OGÓLNOPOLSKIE

Czwartek, 15 października.

6.30 audycje poranne: 11.30 pora-
nek dla szkół powszechnych —
„Piosenka ludowa różnych dziel-
nic Polski”. Wykonawcy: Chór
żeński, chór męski, chór miesz-
any pod dyr. prof. Czesława K-
zietulskiego. Objawienia — prof.
Czesław Kozietulski (ze Lwowa);
11.57 sygnał czasu; 12.05 pieśni i
tańce różnych narodów — w wyk.
zespółu Niny Mańskiej; — 12.55
dziennik południowy; 15.00 wiadomości
gospodarcze; 16.20 chwilka
pytań dla dzieci starszych; 16.35
koncert Poznańskiego Zespołu Sa-
lonowego (z Poznania); 17.00 „Co-
bedzie z nasza młodzieżą” — od-
czyt: 17.15 recital fortepianowy
Jakóba Gimpla (ze Lwowa); —
17.50 „Książka i wiedza”; „Życie
książki” Jana Muszkowskiego —
(z Krakowa); 18.00 pogadanka
aktualna; 18.10 wiadomości spor-
towe; 18.50 pogadanka aktualna;
19.00 Kameralny Teatr Wyobraźni
(Francia) — premiera słuchow-
iska p. t. „Wieczory rodzinne”
(Verre a liquer); Napisal Lud-
wik Guillaux. Przekład i radio-
foniczacja Czesława Miłoseza (z
Wilna); 19.30 „Imieniny Jadwigi”
Koncert w wyk. malej ork. P. R.;
20.10 inauguracja sezonu Opery
Warszawskiej. „Straszny Dwór”
opera w 4-ach aktach. Stan. Mo-
niuszki. Tr z Teatru Wielkiego.
Ok. godz. 22.00 w II przerwie
„Z wędrowek po prowincji” —
„Smutne miasteczko” — pogadanka
(ze Lwowa);

Szukam
posługi w okolicy Jeżyc. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 584

Panienska
znająca szyćcie i robótki poszuku-
je posady do dzieci lub do lek-
kich prac domowych od zaraz. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 24 255

Dziewczyna
starsza poszukuje całodziennej
posługi. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 24 256

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady, spa-
niem — bez. Oferty Kurjer Poz-
nański zdg 24 260

Dobra
Łraczka pierze tanio, niedrogo,
również przyjmie posługę. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 197

Panienska
szuka jakiegokolwiek pracy. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 178

Służąca
wiejska starsza poszukuje posady.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 807

Poszukuje
posługi. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 24 201

Panienska
poszukuje posady wszelkich prac
domowych od 15. Oferty Kurjer
Poznański zdg 24 195

Inteligentna
panna do dzieci z dobrymi pole-
ceniami szuka posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 362

Dziewczyna
samodzielną poszukuje posady od
15. Oferty Kurjer Poznański
zdg 24 204

Uczciwa
dziewczyna szuka posady z go-
towaniem od 15. — Oferty Kurjer
Poznański zdg 24 276

Starsza
sumienna, uczciwa do wszystkiego
z gotowaniem samodz. szuka
posady lub przyjmie posługę ok-
olicy Łazarza. Łaskawe zgłosze-
nia Kurjer Poznański
zdg 24 228

b) Inni

Syn
inwalidy ociemniałego, lat 17,
pragnie się wyczyć za zegarmi-
strza. Zgłoszenia uprasza Zwią-
zek Inwalidów Wojennych R. P.
Powiatowe Koło Poznań, ul. Ko-
zia 8 tel. 29-94. zdg 24 113/14

Radjotechnik
monter, poszukuje posady. Oferty
Kurjer Poznański zdg 24 782/3

Urzednik gospodarczy
kawaler lat 34, doświadczony, —
z długoletnią praktyką w Po-
znańskim i szkołą rolniczą pra-
gnie zmienić posade od 1 stycz-
nia 36. Łaskawe zgłoszenia
upraszam do Kurjera Poznań-
skiego zdg 23 874

Praktykant
gospodarczy półtoraroczna szkoła
rolnicza szuka posady. Oferty Kur-
jer Poznański zdg 24 429

Gozelany
kawaler, 10-letnia praktyka do-

Wytworzona PANI... Wytworzony PAN... J. Schubert DOM PŁOCIEN FABRYKA BIELIZNY ST. RYNEK 76

Dom czerwony naprzeciw odwachu obok Apteki pod Lwem. Pg 6608-33.139 Pg 6506/7-38.22/3

Panienska lat 17, poszukuje posady do skladu jako uczennica. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 226

Absolwentka Miejskiej Szkoły Handlowej, Szkoła Wydziałowa oraz półtora roczna praktyka biurowa

Krawcowa szuka posady po domach wszelka garderoba damska, dziecięca, dobry krój specj. piaszcze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 920

Pomocnik gorzelniczy szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 624

Absolwent Miejskiej Szkoły Handlowej poszukuje nauki do kupiectwa. Oferty Oredownik. Poznań d 3257

Za wskazanie odpowiedniej posady szofera - mechanika, dam wynagrodzenie do 100.-. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 867

TEATRY

Poznań, środa, 14. 10. TEATR POLSKI: Środa, 14. 10. „Był sobie wiezien”

Czwartek, 15. 10. „Był sobie wiezien”. występ gościnnie M. Maszyńskiego.

TEATR WIELKI (Opera): Czwartek, 15. 10. „Ewa”, operetka Lehara - premiera.

Piątek, 16. 10. „Ewa”. Sobota, 17. 10. „Bal maskowy”.

TEATR WIELKI - KONCERTY SYMFONICZNE: Środa, 14. 10. o godz. 20. L. koncert symfoniczny.

TEATR NOWY: Środa, 14. 10. „Szkłanka wody”.

KINA

Poznań, środa, 14. 10. APOLLO: „Rose Marie”. CORSO: Tygrys morderca.

GLORIA: „Królewska Favoryta”. GWIAZDA: „Cały Paryż śpiewa”.

OSWIATOWE T. C. L.: „Ostatni posterunek” i „Cztery strony świata - Zimowy sen”.

METROPOLIS: Rose Marie RENAISSANCE: „Nocny patrol”.

SLONCE: „Pasteur”. SFINKS: „Armia Ewy”. ŚWIT: „Fort Douaumont” (pod Verdun)

TECZA-Lazarz: „Dzisiejsze czasy”. TECZA-Wilda: „Caliente miasto miłości”. WILSONA: Czlowiek Wilk.

Panienska lat 17, poszukuje posady do skladu jako uczennica. Oferty Oredownik, Poznań d 3256

Inteligentna umiejąca gotować, szyć, szuka posady u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 226

Rządca gospodarzy, lat 34 z praktyką w majątkach buraczano - hodowlanych poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 364

Osoba średnim wieku, religijna, materialnie niezależna, przymiemy posadę gospodyni, wyreczytelki pani domu tylko u lepszych starszych państwa lub księdza za utrzymanie. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 23 105

Magistra farmacji z kilkumiesięczną praktyką poszukuje posady. Oferty wraz warunkami do Kurjera Poznańskiego zdg 23 876

Krawcowa początkująca, celem dalszej praktyki poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 247

Kawaler poszukuje stróżownia lub jakiegokolwiek innej również obsługi chorego. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 265

Za utrzymanie nauczycielka b. państwowa poszukuje nauki do kupiectwa. niemiecki, słabiej francuski, muzyka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 144

Przyjęcie zastępstwo firm artykułów zaprowadzonych lub na własny rachunek. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 282

Krawcowa szuka posady po domach wszelka garderoba damska, dziecięca, dobry krój specj. piaszcze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 23 920

Pomocnik gorzelniczy szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 22 624

Absolwent Miejskiej Szkoły Handlowej poszukuje nauki do kupiectwa. Oferty Oredownik. Poznań d 3257

Za wskazanie odpowiedniej posady szofera - mechanika, dam wynagrodzenie do 100.-. Oferty Kurjer Poznański zdg 23 867

Oferty wydajemy tylko za przedłożeniem dowodu

Zdarzają się liczne wypadki, że inserenci zgłaszają się do administracji naszej po odbiór ofert bez dowodu, otrzymanego przy nadaniu ogłoszenia.

Oświadczamy wobec tego, że w interesie inserentów oraz zgodnie z zasadą szyfrowanych ogłoszeń wydajemy oferty oraz udzielamy o ofertach informacji tylko za przedłożeniem odnośnego dowodu.

Przestrzegamy przed zagubieniem tego dowodu, gdyż reklamacji nie uwzględniamy.

Administracja.

Panienska lat 16, niepracowała nigdzie, szuka jakiegokolwiek zajęcia. Oferty Oredownik, Poznań zdg 24 791

Były przodownik P. P. kawaler sumienny, energiczny poszukuje odpowiedniego zajęcia. Nowakowski Rosnowo, poczta Komorniki. zdg 24 840

Inteligentny czlowiek poszukuje jakiegokolwiek posady zlozy 800.- kaucji. Oferty Oredownik, Poznań zdg 25 005

Panna inteligentna szuka posady skladzie, kaucji. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 295

Inteligentna panienska z dobrego domu szuka posady do dzieci, zna także prace biurowe i listy na maszynie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 301

Inteligentna zna szycie, robotki, dobre świadectwa do dzieci, zarząd domu od 15. 10. miejscowość obojetna, poszukuje posady. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 23 109

Prasowaczka dzielna poszukuje posady. Łaska we oferty Kurjer Poznański zdg 24 487

Ekspedjentka branży pieczywa i kolonjalnej poszukuje posady. Miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 471

Młodszy pomocnik z branży tow. kolonialnych i restauracji szuka posady za skromnym wynagrodzeniem, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 460

Sierota uczeiwa, lat 18 poszukuje posady do wszelkich prac domowych spaniem Oferty Oredownik, Poznań zdg 24 601

Kowalski czeladnik, młodszy, z praktyką, znający wszelkie prace, wchodzące w zakres kowalstwa, dobry podkuwacz koni, szuka posady od zaraz, miejscowość obojetna. Zgłoszenia do Oredownika, Poznań zdg 92 457

27. WOLNE MIEJSCA

Apteka (Pom.) poszukuje zaraz magistra lub magistry z praktyką. Warunki proszę podać. Posada stała. Zgłoszenia Kurjer Poznański dg 3261

Krawcowa do reki potrzebna. St. Bartkowiak, Poznań, św. Marcin 16. zdg 25 000

Może się zgłosić uczennica do prasowni „Biask”, Poznań, ul. Różana 23. zdg 24 964

Do skladu manufaktur i konfekcji poszukuje młodego, zdolnego pomocnika handlowego (sprzedawca i dekorator) z językiem polskim i niemieckim, od 1. XI. 1936. Oferty z opisami świadectw, fotografie z podaniem warunków przesiać pod: „Dom Towarowy” B. Urbańczyk, Lubliniec G. Śl.” zdg 24 427

Czeladnik krawiecki na miarowa pracę potrzebną. Poznań, Wrocławska 36, m. 4. zdg 23 959

Młodszy czeladnik krawiecki od zaraz. Mikolajczyk, Poznań, Skarbowa 1. zdg 24 762

Kuśnierki potrzebne krawcowe. Zalewski, Poznań, Marcina 33, I ptr. zdg 24 933

Pomocnik szewski na damską i męską pracę potrzebny zaraz. Poznań, Kościelna 35, m. 1. zdg 24 992

Krawiecki na duże sztuki zaraz potrzebny. Zgłoszenia Pilarczyk, Jarocin, Piłsudskiego 1. n 18 771

Magistra lub magistra z prawem zarządu, którzy pracowali w większych aptekach, biegle i poprawnie władają język. niem. i są rzeczywiście pierwszorzędni. ekspedjent, poszukuje się zaraz ewtl. per 1. listopad. Zgłoszenia z podaniem wieku, referencji, dokład. odpis. świad. i wysokości pensji uprasza się pod dg 3 228 do Kurjera Poznańskiego.

Dziewczyna do wszystkiego zaraz. Poznań, Woźna 14 b. m. 16. zdg 24 952

Poszukuje 2 panów do akwizycji. Zgłoszenia 14-18, Poznań, Dąbrowskiego 7, m. 2. popoł. zdg 24 942

Pani (Lady) z sfery ziemiankiej do samodzielnego zarządu domem poszukiwana przez samotnego starszego pana na prowincje. Służba składa się z lokaja, kucharki, pokojowej i ogrodnika. Wymaga się: taktu, energii, znajomości wykintnej kuchni i zamilowania do ogrodu. Oferty z szczegółowym życiorysem, fotografią z doby obecnej i podaniem referencji i wymagań uprasza się kierować Biuro Pietraszek, Warszawa, Marszałkowska 115 ng 18 168

Stała prace biurowa samodzielną otrzyma zaraz osoba posiadająca gotówkę 500 zł. zabezpieczenia. Oferty Oredownik, Poznań zdg 24 054

Panna do maszyny i reki konfekcja męska. Adres wskaże Oredownik zdg 24 779

Bednarz czeladnik, może się zaraz zgłosić M. Chmielewski, Oborniki, ulica Czarnkowska 26. n 18 768

2 murarze specjaliści prac betonowych z dłuższą praktyką potrzebni zaraz Zgłoszenia do majetności Chwalibogowo I pod Wrześnią. zdg 24 422

Dziewczyna uczeiwa chętna do wszelkich prac domowych potrzebna zaraz. Poznań, Kręta 23, m. 17. zdg 24 966

Pracznka potrzebna. Woźna 14 a, m. 5. zdg 24 632

Nadziejawczki do szcetek mogą się zgłosić zaraz. Richter, Wodna 12, pracownia szcetek. zdg 24 631

Czeladnik krawiecki potrzebny zaraz. Poznań, św. Wojciech 30, m. 17, podwórze. lewo. zdg 24 899

Uczennica uczeń fryzjerski potrzebni bez kaucji, dobrej rodziny, do pierwszorzędnego zakładu. Mistrz fryzjerski, Poznań, Marcin 68. zdg 24 960

Potrzebna uczenica do pracowni sztucznych kwiatów. Adres Fr. Ratajczaka 14, m. 4. zdg 24 657

Służąca do wszystkiego pod Poznaniem od zaraz. Zgłoszenia Żydowska 4, m. 6. zdg 24 692

Posługaczka młodsza z Łazarza bez utrzymania cały dzień zaraz potrzebna. Poznań, Spokojna 29, mieszkanie 16. d 3318

Posługaczka uczeiwa z poleceniem zaraz. Słowackiego 8, m. 13. zdg 24 696

Posługaczka potrzebna od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 642

Gospodyni - kucharka starsza, zaufana, spokojna potrzebna od 15. 10. na majątek. Zgłoszenia ul. Strusia 8, m. 3, od 12-3. zdg 24 675

Posługa młodsza potrzebna. Dąbrowskiego 36 - 21. zdg 24 673

Poszukuje gospodynie z wykintnem gotowaniem i prasowaniem na wieś zaraz. A. Lossov, Poznań, Wały Zygmunta Staroego 6. zdg 24 684

Panią poszukuje samotny kupiec do prowadzenia domu i skladu z kaucją 300.- Oferty Kurjer Pozn. zdg 24 636/7

Dziewczyna czysta, zdrowa do dziecka i wszelkich prac domowych. Zgłoszenia ul. Zielona 7 - 11. zdg 24 864

Radioamatora znającego montaż, naprawy. Radiolaboratorium, Śniadeckich 1. zdg 24 832

Dziewczyna do wszystkiego gotowaniem dwóch osób dziecka od zaraz. Marij Magdaleny 1, m. 3. zdg 24 849

Posługaczka Samarzewskiego 20 22 m. 11. zdg 25 006

Dziewczyna uczeiwa gotow. zaraz Andrzejewska Focha 28. zdg 25 001

Fryzjerka młodsza dzielna. Oferty Kurjer Poznański zdg 24 987.

Fryzjerka żelazkowa - wodna - trwała - pensje 70.- Poznańska 5. 7 wiecz. zdg 24 975

Potrzebny od 1 stycznia 1937 Urzednik gospodarzy kawaler, pod ogólna dyspozycje właściciela, bezwzględnie dobry rolnik i hodowca inwentarza z dłuższą praktyką - polecony - na 3000 mg. Zgłoszenia niemiennie z dołączeniem odpisów świadectw i życiorysu. Nieuwzględ. bez odpowiedzi. Zarząd Majetności Krotoszyn p. Barcin. dg 3 322

Pokojowa potrzebna. Wierzbiciele 23. - miesz. 4. zdg 24 973

Aparaty radjowe czołowych fabryk krajowych i zagranicznych po niskich cenach i na długoterminowe spłaty w olbrzymim, bezkonkurencyjnym wyborze poleca



Radjo reprezentacyjnej magazyn radjowy Poznańskie Towarzystwo Radjowe z. o. o. Poznań, Fr. Ratajczaka 39 Pg 6600-38.120

Nowa GROM EXTRA CIENKI DO KONALY ZNACZNIE ELASTYCZNY TAŃSZY

Na majątek ca 3 000 m poszukiwany młodszy urzednik gospodarzy, conajmniej z 3-letnią praktyką, również do pomocy w gorzelni. - Pensja 30.- zł miesięcznie i wolne utrzymanie. Zgłoszenia pod nr. 42,64 do Biura Ogłoszeń „Par”, Poznań. Pg 7595-42,64

Dziewczynie do wszystkiego. Wrocławska 38, m. 31. zdg 25 034

Posługaczka cały dzień. Masztalarska 7 a - 5 zdg 25 030

Pomocnik krawiecki zaraz. Wielkie Garbary 55. zdg 24 773

Rutynowana korespondentkę polsko - niemiecką poszukuje. Oferty uprasza „Par” Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. „57,313”. Pg 7585-57,313

Ucznia przyjmie mistrz blacharski - instalator, Wrocławska 14. zdg 24 938

Uczeń - kolonialista z praktyką potrzebny. A. Gośliński, 3 Maja 5. zdg 24 937

Kolonialista młodszy potrzebny. Gośliński 3 Maja 5. zdg 24 936

Dekorator dla branży spożywczej może się zgłosić. Przybyła, Poznań, św. Marcin 24. zdg 24 918

Służąca Półwiejska 7 - 9. zdg 24 915

Sprzedawca cukierków czekolady samochodem prowincje potrzebny. Poczta 31 a - 12. zdg 24 867

Dziewczyna samodzielnem gotowaniem potrzebna. Żurawska Raczyskich 5/8. zdg 24 896

Pomocnik zdolny z branży bławatów - konfekcji, potrzebny od zaraz do miasta powiatowego. Zgłoszenia z odpisem świadectw, podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego ng 18 790

Służąca do wszystkiego Głęboki Chwaliszewo 30. zdg 24 903

Służąca młodsza potrzebna. Poznańska 28 30 - 3. zdg 24 902

Służąca czysta do wszystkich prac domowych potrzebna. Wejman, Kościelna 17. zdg 24 945

Służąca starsza dobrym gotowaniem uczeiwa. czysta. Kunce, Ostroroga 3. zdg 24 749

Baterje anodowe kieszonkowe, lampki elektryczne przybory elektrotechniczne. Zarówki poleca najtaniej

Kazimierz Matuszak Piersackiego 16. tel. 30-67. Ng 16 748

Humor zagraniczny



- Nie plac, Stasio, za osiem dni przeciez juz wrócę!
- Ano, właśnie, to też to... (x)

Co futro - to Edmund Rychter - co palto - to Edmund Rychter - co ubranie - to Edmund Rychter, Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc październik 1936 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem krajach zł 7,00-9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą przeszkód w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 100 gr. na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr. przed wiadomościami potoczniemi 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 10.45, większe dłużej według możliwości. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek); słowo nagłówek. (tuzinte) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawami a wysokościami ogłoszenia, powstała wskutek matrycy, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiału poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35 24, 35 25, 40-72, w niedziele, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72 P. K. O. Poznań nr. 200.149